

SAN-YAN

EN DE "ZWARTE TIJGER"

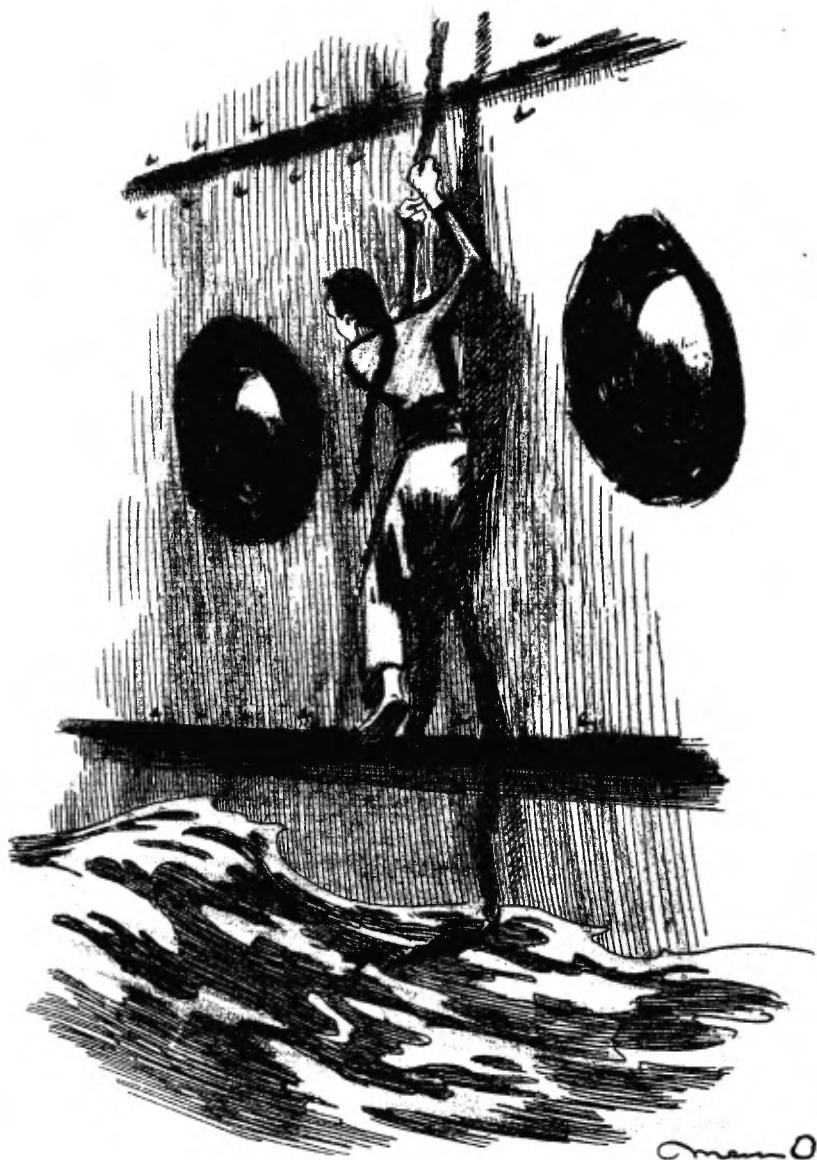

A. DUYSER

NAAMLOZE VENNOOTSCHAP W. D. MEINEMA DELFT

SAN-YAN EN DE „ZWARTE TIJGER”

Zich loslaten durft hij niet. (Zie blz. 105).

SAN-YAN
en de
„**ZWARTE TIJGER**”

DOOR
A. DUYSER

GEILLUSTREERD DOOR MENNO

Tweede druk

NAAMLOZE VENNOOTSCHAP W. D. MEINEMA - DELFT

„Ik heb het gewonnen . . . ik heb het gewonnen . . .”
Schel klinkt een jongensstem op in de stilte van de middag en uit de diepte komt rumoerig het antwoord.
„Ik heb het gewonnen . . . ik ben er het eerst . . .”
roept Yan, die als altijd de eerste is, en nu puffend en blazend de komst van zijn makkers af staat te wachten op de top van de steile heuvel. Zijn vrienden geven de strijd op en op hun gemakje klauteren ze het laatste eindje naar boven.

Ze staan nu met hun vijven op de top en voor hen ligt in de diepte het dal. Op de tegenover hen liggende helling ligt hun dorp gebouwd.

Precies kleine muizegaatjes lijken de deuropeningen der spelonkwoningen, die uitgehouwen of door de natuur gevormd zijn in de bergwand.

Aan de andere zijde van de berg gaan de jongens, als ze uitgerust zijn, naar beneden en waar de kleine bergbeek een watervalletje vormt, komen ze uit op de weg, die van het dal naar hun hooggelegen dorp slingert. Yan neemt een handvol klei en laat er het frisse water over lopen.

Hij kneedt en knijpt net zo lang tot hij een taaie massa krijgt en nu mikt hij plagend de kluitjes klei naar zijn vrienden, die aan de kant van de weg uitrusten van hun klimpartij.

Niet lang duurt het, of de kleiprojectielen vliegen over en weer.

¹⁾ Voor het gemak hebben we in het verhaal de achternaam „San” van San-Yan aan weggelaten. De Chinezen schrijven altijd eerst de achternaam en dan de voornaam.

Ze zijn zo verdiept in hun vrolijke bezigheid, dat ze de vreemdeling niet bemerken, die moeizaam de weg naar het dorp opklautert.

„Au,” schreeuwt Yan opeens.

Op zijn hoofd plakt een kluitje aarde.

„Wacht, ik zal je . . .” en Yan wil zijn belager achter hem de volle laag geven.

Hij draait zich om . . . Dan ziet hij de vreemdeling, die lachend een tweede kluitje naar het arme hoofd van Yan mikt.

Even kijkt hij verbaasd, wil hij boos worden, maar

dan . . . opeens: „San-Lo . . . , San-Lo,” meteen gooit hij zijn klei weg en rent naar de man in de vreemde kleren.

„Je oudere broeder kan goed mikken,” lacht deze, als hij op het kluitje aarde wijst, dat nog steeds op het hoofd van Yan geplakt zit.

„San-Lo . . . ben je weer terug . . . waar ben je geweest . . . vertel eens . . . ?”

Even vergeet Yan de eerbied, die zijn vader hem ingeprent heeft, ook tegenover zijn oudere broeder, die hij nu aanspreekt als een van zijn speelkameraadjes. San-Lo lacht maar eens. Hij vindt dat helemaal niet erg. 't Is maanden geleden, dat hij uit het dorp van zijn vader is weggetrokken en heel verre reizen heeft hij gemaakt naar de stad, die aan het „grote water” ligt.

Geen wonder dat Yan, zijn jongere broeder, verheugd is bij het plotseling weerzien van San-Lo.

Trots gaat hij op een wenk naast hem lopen en vraagt, of hij de grote zak mag dragen, die op San-Lo's rug hangt.

Wat zullen de jongens wel zeggen!

De kameraadjes van Yan hebben ook hun spel reeds lang in de steek gelaten en verlegen wachten ze tot San-Lo hen zal groeten.

Ja, ze kennen hem wel, al was het alleen maar uit de verhalen van Yan, waarin ze precies op de hoogte zijn gehouden met al het wonderlijke, dat Yans „Oudere Broeder” zoal beleefde op zijn verre reizen.

Maar Yans broer is een „Grote Heer” geworden sinds hij wegging uit het dorp. Hij heeft vreemde kleren aan, die Yan nog nooit gezien heeft en ja, als hij zo schuinweg naar hem kijkt, ziet hij nog wat: de lange staart is San-Lo afgeschoren. Hoe vreemd is dat!

Ja, San-Lo is een echte heer uit de grote stad geworden! Reeds, voordat zij het dorp binnenkomen is daar het nieuws al bekend.

Daar hebben Yans vrienden voor gezorgd, die langs een binnenpaadje het dorp eerder hadden bereikt dan de twee broers.

„San-Lo is terug . . . San-Lo is terug . . .”

Groetend gaat San-Lo door het dorp, waar de vrouwen en kinderen reeds nieuwsgierig te wachten staan op hun komst.

„San-Lo is terug . . . wij hebben hem gezien,” vertellen de vrouwen aan hun mannen, als deze terugkeren van het land.

In het gehele dorp heerst vreugde . . . San-Lo is terug! Maar in het huis van San, de heer van het dorp en het hoofd van de stam, heerst nog grotere vreugde. San-Lo, zijn oudste zoon en stamvoortzetter is teruggekeerd!

Niemand echter is zo blij als Yan, die al menig pretje in het vooruitzicht ziet en nieuwsgierig wacht tot San-Lo weer gaat vertellen.

Ja, dat is het allerheerlijkst . . . te luisteren naar San-Lo, als hij vertelt van de vreemde landen en van de grote steden, die hij bezocht heeft.

De zon zakt weg achter de hoge Westerbergen. Haar stralen lichten nog na in het stille water van het meer tussen de lössbergen, dat een wonderschone, groenachtige glans verspreidt.

Op het erfgoed van San heerst de gewone avonddrukte. Vader San staat op de dorsvloer. Van deze plaats heeft hij door de deuropening een mooi vergezicht op de bergen, waar de herders afdalen en huiswaarts keren met hun beesten.

Stoeiend en huppelend stormen de kudden naar beneden, voorop de honden, die vader San kwispelstaartend begroeten. Een ezel staat even stil, steekt zijn kop omhoog, trekt de onderlip naar beneden, zodat er een rij witte tanden zichtbaar wordt en balkt het uit: hi-hi-hi.

Vader San ziet met welgevallen zijn grote kudden voorbijtrekken.

Als de beesten verzorgd zijn en opgesloten in de grotten, zoeken de knechten en meiden een plaatsje bij de dorsvloer. Ieder op zijn beurt gaat naar de keuken om zijn etenskom te vullen met meelreepjes, groenten, spek en prikkelende kruiden.

Ondertussen heeft ook de moeder van Yan, zo gauw als het mogelijk was, een klein feestmaal bereid, een feestmaal ter ere van haar oudste zoon.

Vader San spreekt onder het eten met zijn zoon en allen luisteren eerbiedig. Ook Yan zal het niet wagen om zonder dat hem iets gevraagd wordt te spreken, maar hij luistert met open mond om geen woord te missen van wat er gesproken wordt.

Moeder San kijkt telkens met welgevallen naar haar zoon, doch 't is of haar blikken steeds weer getrokken worden naar het zwartglanzend, kortgeknipte haar van San-Lo.

En dan betreft haar gezicht!

Zij moet niets hebben van al die nieuwigheden en ook voor vader San, die streng vasthoudt aan de oude gebruiken en gewoonten, is het een grote ergernis.

Telkens als hij zijn zoon aanziet, in zijn nieuwerwetse kleren voelt hij weer de teleurstelling, dat zijn oudste zoon en stamvoortzetter geen boer wil worden zoals hij. Doch diep in zijn hart is hij toch ook trots op zijn zoon, die veel geleerder is dan de boeren uit het dorp en die zulke verre reizen heeft gemaakt.

Die avond komen de mannen van het dorp met hun vrouwen naar het huis van hun dorps hoofd. Ze zijn brandend nieuwsgierig om hun jonge meester te zien en nog meer, om hem te horen vertellen van de vreemde dingen uit de verre landen.

Eén voor één schuifelen ze binnen in hun lange, katoenen jassen en gezellig hurken ze na een groet neer in een wijde kring op de dorsvloer.

In het midden hangt aan een ketting een grote waterketel, waaronder een houtvuur lustig brandt. Al is het overdag soms gloeiend heet, de avonden zijn kil en een knappend vuurtje is dan geen overdaad.

San-Ling, de zuster van Yan, werpt nog wat gedroogde mest op het vuur.

„Heerlijk . . ., heerlijk,” zeggen de boeren en ze wrijven de handen in elkaar. Ze maken een grapje tegen San-Ling, die zich verlegen terugtrekt in het achterhuis.

Daar treedt vader San binnen. Hij is gekleed in een geborduurde zijden kleed met wijde mouwen.

Zijn verzorgde, lange nagels zijn in zilveren kokertjes gestoken, ten teken, dat het voor hem niet meer nodig is handenarbeid te verrichten.

San-Lo mag naast zijn vader zitten, terwijl Yan, blij, dat moeder hem nog niet naar bed heeft gejaagd, een plaatsje heeft gezocht buiten de gloed van het vuur. Zo hoopt hij ongezien nog een poosje te kunnen luisteren naar de gesprekken.

Nadat de kleine kopjes, gevuld met geurige thee, van hand tot hand gegaan zijn, halen de mannen hun kleine pijpen voor de dag.

De tabak wordt tussen de vingers fijn gewreven en de pijpjes worden aan het houtsvuur aangestoken.

„Tsing, tsing . . . alstublieft . . .,” zeggen ze en nadat men het mondstuk aan de mouw van zijn kleed heeft afgeveegd, biedt iedere gast zijn buurman de brandende pijp aan. Gezellig klinkt het gebabbel van de vrouwen en mannen.

San-Lo zegt eerst weinig.

Hij is blij, dat hij thuis is, doch aan de gewoonten van zijns vaders huis moet hij eerst weer wennen.

Hij moet lachen om de domme praatjes van de boeren, die over niets anders praten dan over hun beesten en hun land.

Langzamerhand echter worden de gesprekken minder.

Hij is gekleed in een geborduurd zijden kleed.

Een enkele richt zich wat verlegen tot San-Lo met een vraag over zijn reizen.

Natuurlijk wil San-Lo wel graag vertellen. Maar het is moeilijk, want veel dingen begrijpen deze boeren, die nooit verder dan hun dorp zijn geweest, niet.

Wat een grote stad is weten ze alleen van horen vertellen. En hoe ver het is om in die grote stad te komen, weten ze helemaal niet.

San-Lo lacht, als ze denken, dat hij dat hele eind gelopen heeft om in de stad te komen, die aan het grote water ligt.

„Neen,” zegt hij, „dan stap ik in de vuurwagen ¹⁾.”

„Hé, hé . . .” klinkt het, „. . . een vuurwagen . . .?”

„Wel,” zegt San-Lo, „dat gaat heel héél erg vlug. Ik stap er in en ga op de banken in die wagen zitten. Dan gaat die vuurwagen rijden, eerst langzaam net als jullie wagens, maar dan al vlugger en vlugger . . .

Ja, die vuurwagen gaat zó hard, dat een vogel hem niet kan bijhouden!”

„Oh . . ., oh . . .,” klinken uitroepen van verbazing.

„Kijk,” zegt San-Lo en hij staat op, „. . . daar in de verte komt de trein aan — hij spuwt op de grond — . . . nu gaat hij voorbij . . . en weg is de vuurwagen, verdwenen in de verte.”

Vol bewondering slaan de hoorders de handen op hun knieën.

Neen, dáár begrijpen ze niets van.

Dan vertelt San-Lo van de straten in de grote stad, waar 's avonds lampen branden, die op een lange paal staan.

De boeren lachen hem uit: lampen op straat, nee, dat kan niet!

Als San-Lo vertelt van de lange draden, die hoog over de straten zijn gespannen en hun duidelijk wil maken, waarvoor die dienen, begrijpen ze hem natuurlijk niet.

„Kijk,” zegt hij, „aan de ene kant van die draden is een kastje en als je daar in spreekt, komt aan de andere kant van de draad je stem te voorschijn.”

De gasten kijken elkaar eens aan; ze glimlachen be-

¹⁾ De trein.

leefd, maar San-Lo ziet aan hun ongelovige gezichten, dat ze denken: „Nu wil de jonge meester ons wat wijs maken.”

Hij roept een hond, die kwispelstaartend op hem toekomt.

San-Lo grijpt de staart van de hond en knijpt er zo stevig in, dat de hond jankt van pijn.

„Dit is nu een telefoon,” zegt hij tot de verbaasde boeren.

„De staart is het ene kastje, het lichaam is de draad en de kop is het kastje, waar de stem uitkomt.”

„Hao . . . hao mooi, mooi, wij hebben begrepen,” roepen ze allen.

Ieder klapt in de handen en Yan vergeet in zijn opwinding, dat hij zich achteraf wil houden.

Steeds dichterbij is hij naderbij geschoven en nu zit hij achter de rug van een dikke boer, die ook van plezier in de handen klapt. Achter de boer schuift diens lange haarvlecht over de grond. Yan ziet het niet en met zijn knieën gaat hij boven op de staart van de boer zitten. Plotseling buigt deze voorover en schreeuwt het uit van pijn.

Allen kijken op. Een gelach barst los.

Maar Yan is ontdekt door zijn vader, die hem beduidt vlug weg te gaan.

„Neen, neen . . .,” zegt San-Lo, „. . . wacht nog even.”

Hij gaat naar een hoek van het grote vertrek waar zijn reiszak staat en zoekt er wat in.

Dan komt hij terug met een groot vierkant pak.

„Dit heb ik meegebracht uit de grote stad voor mijn jongere broeder,” zegt hij, „. . . een vuurwagen . . .”

San-Lo lacht stilletjes. Hij heeft op dit ogenblik gewacht en verkneukelt zich van plezier bij de gedachte aan de verbaasde gezichten van de boeren.

Als hij het papier afgewikkeld heeft, komt er een speelgoedtreintje te voorschijn.

„Hao . . . mooi,” roepen ze allen weer, als hij het voor hen op de vloer neerzet.

Yan kijkt zijn ogen uit: zoiets wonderlijks heeft hij nog nooit gezien.

Maar de mannen en vrouwen zijn minstens even opgetogen als hijzelf. Wat doet San-Lo nu?

Kijk, hij draait aan een draaiding, eenmaal, nog eens en nog eens.

Allen kijken in gespannen verwachting naar San-Lo. Het is doodstil in de kamer. Dan zet San-Lo het ding weer op de grond.

Rrrrt . . . daar gaat het in snelle vaart er van door.

„O, ooo . . . o.” Allen springen opeens verschrikt op, ze schreeuwen door elkaar van angst. Ze rennen weg van de kant waar de vuurwagen heen rijdt.

San-Lo lacht, lacht tot hij niet meer kan.

Het geschreeuw en gegil bedaart, als het treintje tenslotte uitgeput tegen de muur stil blijft staan.

De boeren gaan weer zitten, toch nog angstig verbaasd over het wonderlijke ding, dat ze daar gezien hebben.

„Daar woont een boze geest in,” zegt een oude boer, „hoe kan die vuurwagen anders zo hard vooruitgaan zonder duwen?”

Maar San-Lo windt het ding nog eens op en laat het nóg eens rijden. Ze zijn nu niet meer zo bang: ze begrijpen nu wel, dat San-Lo door dat draaiding de vuurwagen laat rijden.

Doch de boer, op wiens staart Yan zojuist was gaan zitten, schudt zijn dikke hoofd. „Hoe kan San-Lo nu in zo'n vuurwagen zitten . . . er kan nog niet eens een muis in . . .,” zegt hij.

San-Lo lacht om zijn ongelovig gezicht, maar hij geeft het op om de man duidelijk te maken, dat dit geen echte vuurwagen is.

Yan krijgt nu zijn prachtig cadeau en overgelukkig schuifelt hij de kamer uit naar zijn slaappleats.

Nog lang ligt hij te luisteren naar de stem van San-Lo. Gelach klinkt niet meer op en telkens hoort hij de woorden „soldaten, rovers — stelen — plunderen.” Maar wát zijn broer vertelt, hoort hij niet goed. Als allen weggaan na een „goeden-avond” en een buiging voor hun gastheer, wordt het stil. Dan eerst slaapt Yan in.

2

Bange geruchten

„Vertel nog eens van de drakenkoning, San-Lo?”
„Och Yan, er zijn immers geen drakenkoningen . . . dat denken die domme boeren hier wel, maar ik geloof er niets van.”

Yan kijkt verbaasd op. Hè, zijn eerbiedwaardige vader had hem zelf dat verhaal eens verteld en zijn vader is toch zeker veel wijzer dan San-Lo?

„Denk dan maar eens aan de mandarijn van Si-nan-fou¹⁾,” zegt hij om zijn broer te bekeren van zijn dwaling, dat er geen drakenkoning woont in het groene meer.

Samen zitten de twee broers op de top van een hoge heuvelrug. Voor hen ligt in de diepte het heldere bergmeer, waarvan de bodem door het klare water duidelijk zichtbaar is.

Slechts aarzelend was Yan met San-Lo meegegaan naar het meer, bang en bevreesd als hij was als alle boeren uit de omtrek voor de geheimzinnige bewoners van het meer in de lössbergen.

„Luister maar . . . dan zal ik je het verhaal vertellen, maar geloven doe ik het zelf niet, hoor.”

¹⁾ Stad, waar vroeger de keizers woonden.

Yan schudt zijn hoofd om zoveel ongelovigheid en hij is blij, dat zijn vader de woorden van San-Lo niet kan horen.

„Op de bodem van het meer is het groene winterpaleis gebouwd van de koning der draken, de heerser over de rivieren en stromen. Dicht bij dit paleis is de kristallen grot van de drakenprinses, de dochter van koning Long-wang, die de kostbare parel moet bewaren. Die parel is eeuwen geleden door een vissersknaap uit de muil van de zwarte drakenkoning gestolen. Sindsdien is deze op geregelde tijden zo boos, dat hij het water van het meer in felle beroering brengt en eerst als hij door een offer verzoend is, komt hij weer tot rust.”

Dat vader San, als de voornaamste van zijn geslacht dit offer brengt in de vorm van een geslacht schaap, waarvan het bloed in het water wordt geworpen, dáár zwijgt San-Lo maar van. Vroeger is hij vaak meege-weest en heeft hij deze plechtigheid bijgewoond, doch sinds zijn reizen is hij aan deze dingen gaan twijfelen en eigenlijk moet hij er in zijn hart om lachen.

„Nu moet je luisteren . . . nu komt het verhaal van die mandarijn. Deze geloofde er niets van en hij wilde de spot drijven met de koning van het water.

Honderden boeren uit de omtrek waren met hem meegegaan om te zien wat de drakenkoning zou doen.

In plaats van de gepaste eerbied te tonen, bleef de mandarijn in zijn draagstoel zitten en onder vreselijke vervloekingen nodigde hij de koning uit om uit zijn paleis te voorschijn te komen.

Toen echter het water rustig bleef, werd hij zó boos, dat hij bevel gaf aan zijn soldaten hun geweren af te schieten in het water.

En toen gebeurde het . . .

Door een onzichtbare hand werd de mandarijn met zijn draagstoel in het water geslingerd. Nooit is hij

teruggezien. Daar heb je nu het verhaal van het groene bergmeer . . .,” zegt San-Lo tenslotte.

Yan heeft met aandacht geluisterd, doch telkens heeft hij het idee gekregen, of zijn broer met het verhaal een beetje de spot dreef.

„San-Lo . . . waarom geloof je niet, dat dit waar is?”

„Och,” zegt deze aarzelend . . . geloven . . . er zijn zoveel praatjes van die domme boeren hier. Die hebben de priesters verzonnen, en 'k weet niet, of ze het zelf allemaal wel geloven.

Ik heb eens gehoord van priesters, die elk jaar als offer een meisje, zo oud als je zuster San-Ling, levend in het water gooiden. Een mandarijn liet toen een priester in het water werpen om aan de watergeest te gaan vertellen, dat het offer gebracht zou worden. De priester kwam natuurlijk niet terug, de volgende ook niet, de derde ook niet . . . De vierde wierp zich op de knieën en smeekte om genade. Sindsdien heeft deze watergeest nooit meer een mensenoffer gekregen en de mensen leefden er net zo gerust om en ze merkten niets van een vertoornde boze geest.

In de stad geloven ze daar reeds lang niet meer aan. Daar geven ze niets om boze en goede geesten.”

Yan kijkt verschrikt op. Hoe durft San-Lo dit zo hardop te zeggen? Als de boze geesten het maar niet gehoord hebben!

Yan, door zijn vader ijverig onderwezen in het geloof van de geesten, kan niet begrijpen, dat San-Lo zó durft te spreken.

„Maar kom,” besluit deze . . . „waar praat ik over, je bent nog veel te jong om dat alles te begrijpen en misschien had ik beter kunnen zwijgen.”

Yan zegt niets, maar later, toen hij ouder was geworden, moest hij vaak terugdenken aan dit gesprek. Later zou hij horen, dat er geen boze geesten zijn, maar dat er een God is, Die alles regeert, Die de mensen straft en zegent, Die hongersnood geeft en overvloedige oogst.

San-Lo vertelt hem dit niet. Hij heeft van die God ook nog nooit gehoord.

„Yan, kom,” zegt San-Lo, „we gaan naar huis.”

Op de bergtop waar ze zitten, hebben ze een prachtig vergezicht. De schittering van de zon geeft aan de lössbergen met de diepe kloven en steile hellingen een wondere glans. Het is alles als een sprookje, zo mooi. In de diepte liggen de geelachtige vlakten, begrensd door de grillig afgebrokkelde bergen, die als reusachtige trappen lijken omhoog te gaan.

Geen mensenhand heeft dit bewerkt, doch wel maken de mensen een ijverig gebruik van deze bouw: de treden van de trap worden door hen bearbeid en welig groeien de trossen vogeltjeszaad naast de wuivende sorghoplanten.

Daar hoog in de ontoegankelijke kloven zijn de holen van de geesten. Yan ziet uit één der spleten stro hangen. Daar woont de geest, die op zijn ezel door het luchtruim zweeft. Als er een weinig stro uit de grot op de weg is gevallen, is de geest in zijn hol.

En dat betekent, dat er voor de streek een grote ramp of dreigend gevaar op komst is.

Altijd en overal wordt Yan weer herinnerd aan die geesten. Als ze onder langs de grot komen, vindt hij stro op de weg, maar hij zegt niets tegen San-Lo.

Had hij hem verteld van zijn vermoeden, dan had deze er zeker op gewezen, dat er op de gehele weg hier en daar wel wat stro te vinden is.

Intussen nadert inderdaad een gevaar, maar niet voor de gehele streek, doch alleen voor San-Lo en Yan.

Onder aan de berg snuffelt een wild varken tussen de dichte struiken en voor de twee bergbeklimmers er erg in hebben, staan zij opeens op een twintig pas afstands voor het dier, dat, plotseling opgeschrikt, direct tot de aanval overgaat.

Snel brengt San-Lo zijn jachtgeweer in de aanslag. Een schot knalt.

Het dier maakt een vreemde sprong, maar het is niet dodelijk getroffen en in dolle woede rent het op San-Lo en Yan in.

Yan springt opzij.

San-Lo grijpt met een snelle beweging zijn kort jachtmes uit de gordel en eerst als het dier vlak bij is, springt ook hij opzij.

Dan gebeurt alles zo snel, dat Yan eigenlijk niet goed begrijpt wat er plaats vindt. Even ziet hij San-Lo's mes flitsen. Het reeds gewonde dier maakt een buiting; het rolt om en om en blijft tenslotte aan de kant van de weg roerloos liggen.

Yan hijgt van schrik, doch San-Lo, die vroeger reeds vele malen met de mannen van het dorp op de zwijnenjacht is geweest, wacht rustig af tot hij zeker weet, dat het dier dood is.

„Dat was op 't kantje af, jongere broeder,“ zegt hij dan.

Samen staan ze bij het dode dier, waarvan het bloed de aarde rood kleurt.

Meenemen gaat moeilijk; de weg is te lang en te lastig.

Maar als ze thuisgekomen zijn, worden vlug twee knechten naar de plek gezonden waar het gedode dier ligt.

Als ze terugkomen met hun zware last, staat er reeds een reusachtige ketel water op het vuur.

Hier wordt het gewassen dier ingeworpen en vlugge handen schrappen het stekelig haar, dat door het gloeiend hete water loslaat, van de huid.

Moeder San en San-Ling hebben met de meiden reeds potten klaargezet, waarin de stukken vlees in het zout worden gelegd.

De lekkere stukjes, het hart, de lever en nieren worden bewaard als traktatie bij het avondmaal.

San-Yan glundert van genoegen, als hij bij het avondeten vertelt van zijn eerste jachtavontuur, waarbij

hij weliswaar zijn aandeel in de overwinning wat te groot voorstelt.

„Maar daarvoor is het ook de eerste maal, dat mijn jongere broeder zoiets meemaakt . . .” denkt San-Lo en hij lacht maar eens.

Het is enige maanden later.

De mannen van het dorp hebben zich voor het erfgoed van San verzameld. Opgewonden wordt er gesproken en af en toe lopen enkele mannen de weg af naar het einde van het dorp, waar het gehele dal te overzien is. Zoekend spieden ze de weg af en ja, eindelijk wordt hun moeite beloond. In de verte, aan de overzijde van het dal, juist waar de weg over een heuvelkam gaat, worden drie gestalten zichtbaar.

Als deze eindelijk naderbij komen, zien de mannen drie in lompen geklede bedelaars.

Blijkbaar hebben zij dit verwacht, want enkelen lopen snel terug naar de wachtenden in het dorp, terwijl de overige mannen opgewonden de bedelaars tegemoet gaan. Onder de boeren van het huis van San wordt bij het bericht de spanning groter: allen gaan naar binnen en in een wijde kring zetten ze zich neer op de dorsvloer.

Dan eindelijk treden de drie mannen binnen. Hun klederen zijn vuil en gescheurd, hun gezichten besmeurd met stof en modder. Ze hebben blijkbaar een lange reis achter de rug.

Vader San gaat naar voren en begroet . . . zijn zoon San-Lo.

Hartelijk is het wederzien. De zoon groet op eerbiedige wijze zijn ouders. Vader San zegt kort, maar hartelijk: „Zoon, gij zijt teruggekeerd, wij zijn allen verheugd . . .”

Ja, een van die armzalige landlopers is de zoon van de machtige San.

Maar waarom die vreemde vermomming?

Reeds bij zijn thuiskomst enkele maanden geleden, had San-Lo verontrustende berichten meegebracht over ordeloze troepen soldaten, die de landstreken in het zuiden onveilig maakten. Vaak had hij daarna met zijn vader en de boeren van het dorp gesproken.

Vader San had eerst niet willen geloven wat San-Lo vertelde.

„De soldaten van ons leger zijn dapper en sterk,” zei vader San, „zij roven niet en doden geen weerloze vrouwen en kinderen.”

Maar San-Lo had gezegd: „Luister, mijn vader,” „dicht bij de rivier in het zuiden woonde verleden jaar een rijk heer, net als gij. Zijn schuren waren vol toen er in die streek hongersnood uitbrak.

Voor een redelijke prijs verkocht deze heer, die een edel man was, aan de uitgehongerde mensen het voedsel, dat hen van de hongerdood moest redden.

Maar wat gebeurde er? Een persoonlijke vijand van deze man ging naar de generaal van het leger, dat in de naburige stad lag en vertelde, dat de rijke heer eten in overvloed had. Maar hij wilde dat eten alleen voor goud verkopen en goud . . . neen, dat hadden de uitgehongerde mensen niet.

Weet ge wat die generaal deed?

Hij plunderde voor straf het dorp uit, waar de mensen nog eten hadden. Toen konden deze mensen ook omkomen van hongersnood.

De goede heer vluchtte en met hem vluchtten velen van zijn dorp en uit de gehele streek.

Ze waren allen verbitterd, haat vervulde hen, en, arm als ze waren, zochten ze zelf hun eten . . . ze werden rovers. Ze moesten toch ook eten!

Ik ben zelf door hun dorp getrokken . . . het was er doods en stil als in de woestijn achter de bergen. Zie, mijn vader . . . dat deden soldaten van ons machtig leger!”

Vader San had toen gezwegen: hetzelfde verhaal had hij reeds gehoord van een voorbijtrekkend koopman.

„Als de benden in het zuiden blijven,” zo had San-Lo zijn verhaal toen besloten, „zijn ze ver weg, maar als ze naar het noorden trekken, bidt dan tot uw goden, mijn vader, dat ze U beschermen.”

San-Lo had ook verteld van de nieuwe strijd, die losgebrand was in hun land.

Het gehate keizershuis was weggejaagd en verschillende generaals streden nu om de macht ¹⁾. De oude benden van het keizerlijke leger werden al meer en meer verdreven uit het zuiden.

Uit wat San-Lo gehoord had op zijn reizen, bleek, dat er weinig onderscheid was tussen de vroegere roversbenden en deze rondtrekkende legertjes soldaten, bij wie zich maar al te graag allerlei gespuis aansloot met als enig doel: roven en plunderen.

San Lo's enige zorg was steeds geweest, dat afdelingen van dit ordeloze leger hun afgelegen, maar welvarend dorp ook zouden bezoeken.

En nu?

De berichten waren steeds verontrustender geworden.

„De benden trekken naar het noorden,” zeiden de kooplieden en de verhalen die zij vertelden, waren afschuwelijk om naar te luisteren.

San-Lo had alle voorzorgen genomen om hun dorp, als het nodig was, te beveiligen tegen de aanvallen der rovende benden. Om beurten werden enkele mannen uitgezonden om berichten in te winnen.

Deze keer was San-Lo met twee andere mannen naar het zuiden getrokken; zeven dagen geleden waren ze weggegaan, als bedelaars vermomd. Een van de mannen kon tamelijk goed de zuidelijke taal spreken en zo waren ze zonder veel gevaar doorgedrongen tot in de

¹⁾ Eén van hen was de beroemde Sung-yat-cheng, de grondlegger der Chinese Republiek.

streken waar zich de bende op dit ogenblik ophield. Onder doodse stilte vertelt San-Lo wat ze op hun verkenningstocht gezien en meegemaakt hebben.

„Die mannen voeren op hun strooptochten doodkisten mee vol goud en zilver, ze roven en stelen alle huizen leeg.

Arme dorpen en steden, die door hen worden bezocht: er blijft niets over dan rokende puinhopen, verwoeste huizen en dode mensen.

Door de soldaten van het geordende leger is een deel van de roversbende van hun aanvoerder afgesneden en dit deel is de bergen van het noorden ingevlucht onder aanvoering van hun generaal, die zich de „Witte Wolf” noemt ¹⁾.

Onderweg is deze troep aangegroeid met allerlei gespuis en misdadigers en naar hartelust plunderen zij de welvarende plaatsen.

In de stad,” vertelt San-Lo verder, „hebben zij een groot huis geplunderd. In dat huis woonden blanke mannen en vrouwen, die uit een ver en machtig land zijn gekomen om de zieke mensen hier te verplegen en hen te vertellen van de God, die zij aanbidden.

Enkelen van die blanke mannen zijn gedood. Het land van deze mannen is een land, dat in vriendschap leeft met het onze en daarom zullen onze soldaten niet mogen rusten voor deze moord gestraft is. Anders wordt wellicht dat machtige land vertoornd op het onze.

We zullen maar hopen, dat zij zich kunnen wreken.”

„Er is, ” zo besluit San-Lo zijn verhaal, „een spreekwoord, dat zegt: bij mooi weer moet men greppels graven om in de tijd van stortregens het water te kunnen afvoeren.

Welnu dan, al is het gevaar voor ons dorp nú nog niet zo groot, laten we ons toch gereed houden.

¹⁾ Opstandig generaal, die in 1912—1913 de streken, waar Yan woonde, onveilig maakte.

De vrouwen moeten levensmiddelen bijeen brengen in de afgelegen grotten om, als het nodig is, zich daar met hun kinderen te kunnen verbergen.

De mannen moeten zich wapenen en zich dag en nacht gereed houden.

Weet gij nog hoe de vorige maal ¹⁾ één onzer broeders gemarteld is, omdat hij mijn vader niet wilde verraden aan de roversbende." Een gemompel van instemming gaat op.

Hun harten zijn vervuld van haat bij de gedachte aan wat hun dorp eenmaal overkwam. En nu zal hen wellicht eenzelfde lot wachten?

Neen, dat nooit: ze zullen vechten en door de woorden van San-Lo aangevuurd, zweren allen bij de hemel, dat ze op leven en dood hun dorp, hun vrouwen en kinderen zullen verdedigen.

In het achterhuis heeft Yan alles gehoord wat er gesproken is door zijn dappere broeder.

O, als hij eenmaal zo groot en zo sterk is als San-Lo! „Maar,” denkt hij, „al ben ik niet zo sterk, tóch wil ik ook vechten; ik zal dapper zijn en als er iemand komt, die mijn vader of mijn moeder kwaad wil doen, dan zál ik hem.

Hè, als San-Lo hem eens leerde schieten met een echt geweer!”

Maar neen, San-Lo heeft zo weinig tijd en hij heeft zich de laatste weken bijna in 't geheel niet met Yan bemoeid.

't Was, of alles anders geworden was, in huis en in het gehele dorp. Alle mannen zijn steeds druk in de weer om de bevelen van San-Lo uit te voeren. En binnenshuis hebben de vrouwen het zo druk, dat er weinig tijd overblijft voor hun kinderen.

Uit balorigheid speelt Yan vaak met zijn zuster San-

¹⁾ Bokseropstand, 1900.

Ling, maar steeds gaan zijn gedachten mee met San-Lo als deze er weer op uittrekt.

„Ik zal toch eens vragen, of ik met hem mee mag,” denkt Yan.

„Je mag een keertje met me op jacht,” zegt San-Lo, als Yan hem staande houdt, „maar wanneer, dát weet ik nog niet hoor.”

3 De „Witte Wolf” is gekomen

„Ik heb hem geraakt . . . ik heb hem . . .”

Vrolijk weerklinkt de blijde roep van Yan, als hij een prachtige fasanthaan in zijn vlucht naar beneden ziet vallen.

Eindelijk, na lange uren vergeefs dwalen, had Yan in een dal een fasantenpaar ontdekt en voorzichtig had hij met San-Lo de dieren beslopen.

San-Lo had woord gehouden. De laatste berichten over de bende van de Witte Wolf waren geruststellend geweest en San-Lo verlangde weer eens een dagje te kunnen zwerven in de bergen en valleien.

Zo kwam zijn belofte aan Yan hem goed te pas en toen de zon die morgen nog maar even boven de bergtoppen was gerezen, waren ze samen op weg gegaan. Yan was uitgelaten van vreugde toen zijn broer hem vanmorgen wakte. Onderweg had hij onophoudelijk gepraat en San-Lo had gelachen om het vrolijk gebabbel van zijn jongere broeder. Hij wilde maar al te graag zijn zorgelijke gedachten, die hem de laatste weken vervulden, eens een poosje vergeten.

Maar de jacht wilde niet erg lukken: geen dier vertoonde zich en al verder waren ze gedwaald tot diep de bergen in.

Hun muildieren hadden ze tot groter spoed aangezet: het kwam San-Lo's eer te na om die avond zonder jachtbuit thuis te komen.

Voor Yan was de tocht zelf al een heerlijkheid.

Maar nu . . . nu had hij het eerste wild geschoten!

„San-Lo . . . kom . . . hij is gevallen . . . ik heb hem geraakt.”

Met de handen als een trompet aan zijn mond, schalt zijn roep door het dal en van de andere zijde komt San-Lo snel naar beneden glijden langs de steile helling.

Als Yan ziet, dat zijn broer hem gehoord heeft, rent hij het dal in naar de plaats, waar hij vermoedt, dat het dode dier zal liggen.

Nog voor San-Lo hem heeft ingehaald, ziet hij de haan, half hangend tussen de struiken, wanhopig fladderend in zijn laatste stuiptrekkingen.

Trots houdt Yan het dier in de hoogte als San-Lo naderbijkomt.

„Mijn kleine broeder wordt een groot jager,” zegt deze en Yan krijgt een kleur van blijdschap.

„Een pracht van een haan,” zegt hij prijzend . . . „daar zullen we van smullen.”

Samen klauteren ze de helling op om aan de andere zijde nogmaals hun geluk te beproeven.

't Is warm in de bergen, die gloeien in de helle zonneschijn.

San-Lo veegt zich met de wijde mouwen van zijn katoenen jas het voorhoofd af.

„Boven rusten we,” zegt hij en ook Yan laat zich, als ze de bergtop bereikt hebben, met een zucht van verlichting neervallen.

Beneden hen liggen, zover het oog reikt de grillig gevormde bergen en heuvels. Door de weerkaatsing van het zonlicht op de rossig gekleurde löss, lijkt het of de bergen een vurige gloed uitstralen.

Geruime tijd zegt San-Lo niets.

Zijn gedachten zijn ver weg en onafgebroken staren zijn grote, donkere ogen in de wijde verten.

San-Lo is een zwerver; hij houdt er van zijn land te doorkruisen, hij houdt van het vreemde en van het nieuwe, dat hij in zijn dorp niet vinden kan.

Deze dag, nu hij zijn dagelijkse zorgen opzij heeft gezet, komt dat verlangen, opeens weer boven.

Hij moet weer denken aan de steden, die hij bezocht heeft in het oosten en aan de wonderschone dingen, die hij gezien heeft op zijn reizen door het land.

Lange tijd zitten de twee broers daar zo zwijgend naast elkaar. Ook Yans mond is tot rust gekomen. Hij is moe van het klimmen en de felle hitte maakt hem wat slaperig.

Opeens echter springt San-Lo op.

„Yan . . . de zon is al hoog aan de hemel geklommen, we gaan terug naar onze vader . . . kom. We moeten ons haasten, ik heb veel te lang gedroomd.”

Zonder op Yan te wachten begint hij het moeilijke pad aan de andere zijde van de berg af te dalen.

't Is, of hij opeens haast heeft gekregen en Yan kijkt zijn broeder verwonderd na, vóór hij zijn jachtbuit over de schouder slingert en hem zo snel mogelijk probeert te volgen.

Aan de overzijde van de steile bergrug, die nu voor hen ligt, staan hun muilezels, die ze daar enkele uren geleden hebben achtergelaten.

Geen ogenblik heeft Yan meer aan de dieren gedacht; ze konden zich te goed doen aan het sprietige gras, dat in het dal groeide en overigens . . . een ezel loopt niet verder dan noodzakelijk is.

„Hei . . . hei . . . loop eens wat sneller.”

Onder aan de berg staat San-Lo. Hij wenkt met driftige bewegingen zijn broer, die, minder dan hij het klauteren gewend is en nog slechts halverwege het pad gevorderd is.

Wat heeft mijn oudere broeder toch? denkt Yan en

hij had zich nog meer verbaasd, als hij San-Lo van dichtbij had kunnen gadeslaan.

Zenuwachtig loopt deze heen en weer, telkens opkijkend of Yan nog niet komt.

San-Lo weet zelf niet, wat hem zo vreemd onrustig maakt. Of is het zijn zwerversnatuur, die hem waarschuwt voor naderend onheil?

Zo juist had hij nog vele kwartieren liggen verdromen . . . En nu . . . ?

„Yan, kom dan . . . kom dan toch . . .”

Yan versnelt zijn pas op het gevaarlijk en moeilijk pad tot hij eindelijk, hijgend en puffend voor zijn broer staat.

Zonder een woord te zeggen en ook zonder te wachten tot Yan een weinig op adem is gekomen, gaat hij weer verder, het dal door en dan . . . weer bergopwaarts. Eerst als hij bijna boven is, houdt hij stil om naar Yan te kijken.

Ongeduldig gaat San-Lo verder.

„Dwaas . . . die plotselinge onrust, daar binnen in me,” denkt hij, maar toch kan hij het vreemde gevoel niet van zich afzetten.

Plotseling staat hij stil.

Hoort hij het nu goed . . . ? Hoort hij daar niet heel flauw, — als kwam het van ver weg — stemmen?

Toen hij de andere helling afdaalde, had hij ook heel even gemeend, dat er in de verte geroep had weerklonken.

Maar veel aandacht had hij er toen nog niet aan geschonken. In de doodse middagstilte klinkt een geluid soms zo vreemd.

„San-Lo, je droomt . . . of je hebt last van de warmte,” zegt hij halffluid tot zichzelf en weer gaat hij verder. Maar de onrust blijft.

Was het toch wel goed van hem om een dag weg te gaan van hun dorp?

Ondertussen klautert Yan achter hem aan.

Telkens staat hij even stil om met zijn mouw het zweet van het gezicht te veegen.

Hij wil niet achterblijven: wat zou San-Lo wel van hem zeggen!

Nee, hij moet verder. Stel je voor, dat San-Lo boos werd en hem nooit meer meenam!

Even verheldert zijn gelaat, als hij de dode vogel op zijn rug voelt slingeren.

Dát heeft hij toch maar klaargespeeld: een vogel geschoten in zijn vlucht!

Yan stelt zich de ongelovige gezichten al voor, als hij aan zijn kameraden in het dorp zijn heldendaad vertellen zal: hoe hij zijn boog spande, hoe hij aftrok . . . rang . . . raak!

Gelukkig, daar ziet hij zijn broeder weer, die de top van de berg al bereikt heeft en nu, donker afstekend tegen de heldere lucht, duidelijk zichtbaar is.

Snel klautert hij verder en weldra bereikt hij San-Lo, die op een grote steen zit te wachten.

„Is mijn kleine broeder moe?”

„Nee, o neen . . . ik zou nog wel tien bergen kunnen beklimmen,” zegt deze en San-Lo moet lachen als hij het gezicht van Yan ziet, dat nat is van het zweet. Zijn gitzwart haar zit, onder zijn strohoed uit, in dwaze pieken op het voorhoofd geplakt.

Ondanks Yans overmoedige verzekering blijft San-Lo nog even zitten en Yan laat zich met een zucht van verlichting naast hem neervallen.

Met genoegen denkt hij aan het ogenblik, dat hij op zijn rijdier zal klimmen om op diens rug verder gedragen te worden.

Dan kan hij uitrusten en tegelijk is hij van zijn jachtbuit verlost, die hem aardig zwaar ging wegen onder het klimmen.

„Stil . . ., luister . . .”

San-Lo springt op en doodstil staat hij, de hand achter zijn oor om elk geluid op te vangen.

Wéér had hij iets vernomen. Waren het tóch mensenstemmen? En hoorde hij niet het doffe geluid van paardehoeven in de mulle grond?

't Kwam van ver, heel ver . . . maar toch . . .

Yan luistert ook, maar hij hoort niets. Daarbij begrijpt hij niet, waarom San-Lo zich zo druk maakt.

Er is immers niemand in de bergen. Uren ver moeten ze nog rijden voor ze aan het dorp komen, dat voor het hunne ligt.

En de weg loopt niet over deze hoge bergruggen. Nee, reizigers komen hier nooit.

„Ik dacht, dat ik paarden hoorde,” zegt San-Lo aarzelend en Yan moet inwendig lachen om zijn ernstig gezicht.

„Onze dieren zijn zeker uitgerust . . . misschien hoor je die onder in het dal.”

„Neen . . .,” zegt San-Lo kort en 't klinkt onvriendelijk, zodat Yan zich afvraagt, waarmee hij zijn oudere broeder vertoornd kan hebben.

„Kom,” zegt deze en weer gaat het voorwaarts.

Nu houdt Yan, zij het met veel moeite, zijn broer bij. Aan het einde van het dal, dat voor hen ligt, in een diepe kom, zullen ze dadelijk hun rijdieren terugvinden.

Yan stelt zich hun blijde thuiskomst al voor, als hij de prachtige fasanthaan aan zijn moeder zal geven.

Ook San-Lo schijnt opgewekter en zijn onrust lijkt verdwenen. Doch als ze het dal, waarin een droge rivierbedding voortkronkelt, teneinde gelopen hebben, komt de onrust terug. Want hoe ze ook speuren en zoeken . . . nergens valt een spoor van hun rijdieren te ontdekken.

Het spichtige gras is in 't rond afgegraasd en in de mulle grond zijn duidelijk sporen van hoeven.

Yan kijkt San-Lo aan, doch deze zwijgt.

Onafgebroken staart hij naar de grond en wat aan Yans opmerkzaamheid ontsnapt is, ziet hij: in het

roodachtig leem is een pad van paardehoeven, die alle één richting uitgaan.

Dus... tóch! San-Lo had onder 't klimmen goed gehoord. Hier was een troep ruiters voorbijgegaan, een troep ruiters die door deze eenzame bergen hun weg had gezocht.

En welke karavaan neemt zo'n moeilijke weg?

San-Lo's hart is vervuld met een dodelijke angst.

Yan begrijpt opeens waar zijn broer aan denkt en ook hij weet nu wat die sporen beduiden.

De bende van de „Witte Wolf” is de bergen van het noorden in getrokken!

San-Lo's laatste berichten waren onjuist geweest: het gevaar was onverwachts dicht bij hen gekomen.

Maar de mannen uit hun dorp weten het niet.

En wie zal het hun vertellen?

„Ik kan niet... ik kán niet verder... mijn voeten willen niet meer...”

Wrevelig kijkt San-Lo zijn jongere broeder aan.

Doch dan krijgt zijn gelaat een vriendelijker uitdrukking: hij ziet Yan doodvermoeid neervallen op een steen.

Ja, San-Lo ziet het: Yan kan onmogelijk verder.

„Kleine man... we blijven hier,” zegt hij. „In het dal aan de voet van deze heuvel gaan we slapen.”

Hij helpt Yan weer op de been en langzaam gaan ze naar beneden.

In het westen is de zon reeds weggezonken achter de bergen. De hemel is met een wonderlijk rood gekleurd, dat de grillige vormen der bergen verlicht en in vlammen schijnt te zetten. Een enkel goudgerand wolkje drijft langzaam naar het westen.

Doch San-Lo en Yan hebben geen oog voor het schone vergezicht daar voor hen.

De eerste is vervuld met sombere gedachten en angstige

voorgevoelens en Yan is te vermoeid om er op te letten. Drie uren achtereen hebben ze gelopen, zo snel als Yan maar kon; drie uren van moeilijk klimmen en soms nog lastiger afdalen liggen achter hen.

Yan had volgehouden, tot hij aan 't eind van zijn krachten was.

Maar nu kán hij niet meer.

„Hier blijven we, ” zegt San-Lo tenslotte en hij wijst op een opening in de bergen, waar door het sijpelende regenwater een kleine grot gevormd is in de lössbodem. Yan kijkt toe, hoe zijn broer in het dal wat hout en dorre bladeren zoekt en dit op een hoop legt bij de ingang der grot.

Niet lang duurt het, of San-Lo heeft genoeg hout verzameld. Hij neemt nu een mes uit zijn gordel en begint de vogel te bewerken.

Rap gaan zijn vingers en weldra hangt het dier boven een lustig knappend vuurtje te roosteren.

De geur van het gebraden vlees prikkelt in Yans neus en nu pas merkt hij, hoe hongerig hij is.

Zwijgend treft San-Lo, die dit alles zo vele malen gedaan heeft op zijn zwerftochten, zijn voorbereidingen voor de nacht.

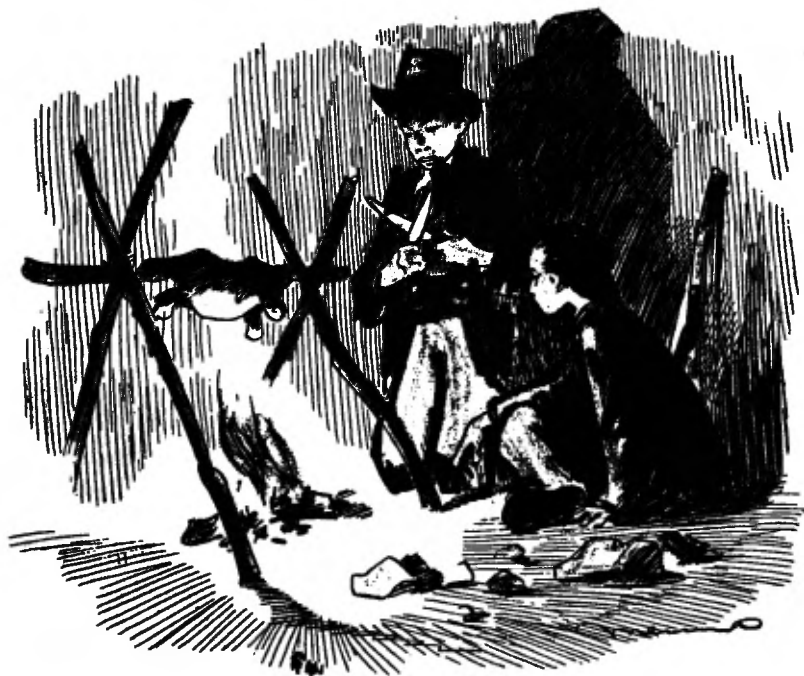
Eerst na het avondmaal breekt San-Lo het zwijgen. „Morgen breng ik je thuis, ” zegt hij tot Yan, als om hem te bemoedigen.

Samen zitten ze bij de ingang der grot. Voor hen smeult het laatste restje vuur, dat in de nu snel vallende duisternis een beetje schijnsel geeft.

Voor de nacht geheel daalt over de bergen, klimt San-Lo nog eenmaal de heuvel op.

Overall zoeken zijn ogen speurend rond, of ze tegen de donkere hemel geen lichte gloed van een kampvuur kunnen ontdekken.

Maar nergens in de wijde omtrek ziet hij iets, dat op de nabijheid van mensen wijst en weinig gerustgesteld gaat hij terug naar Yan.

En nu pas merkt hij, hoe hongerig hij is.

„Het kan zijn, dat ze reeds te ver weg zijn,” denkt hij.
„Maar 't is ook mogelijk, dat ze de nacht tussen de bergen doortrekken, als de maan hun pad belicht.”
En bij de laatste gedachte voert onwillekeurig een rilling door San-Lo.

Als zijn sombere voorgevoelens eens waar bleken te zijn!

San-Lo denkt aan zijn vader, aan zijn moeder en zuster, aan zijn dorp.

Als Yan reeds lang, uitgeput van moeheid, verzonken is in een diepe slaap, zit San-Lo nog steeds bij de ingang der grot. Hij houdt de wacht bij zijn jongere broeder

Eerst als het licht van de nieuwe dag aan de hemel zichtbaar wordt, valt hij in een korte, onrustige slaap.

„San-Lo, San-Lo . . . word wakker . . .”

Ogenblikkelijk ontwaakt San-Lo uit zijn lichte slui-
mering.

Hij springt op.

„Kijk . . .” fluistert Yan en hij wijst in de richting
van de voor hen liggende heuveltop.

Scherp afgetekend tegen de lichte lucht, staan daar
enkele ruiters.

Even slechts zijn ze zichtbaar, doch dadelijk daarop
verschijnen weer andere.

Een troep ruiters trekt de heuvelrug over.

„Ze komen hierheen . . . vlug . . . verberg je,” fluistert
San-Lo. Hij duwt Yan verder de donkere opening der
grot in. Zelf springt hij vlug naar buiten.

Met een ruk trekt hij de drie stokken, waaraan de fasant
was geroosterd, uit de grond en met zijn voet schopt
hij het hoopje as uit elkaar.

Dan kruipt hij ook de grot binnen.

„Kom mee . . . en houd je stil,” fluistert hij en voor-
zichtig schuiven ze verder de duisternis in van hun
schuilplaats.

Niet lang duurt het, of het geluid van paardenhoeven
wordt hoorbaar. Ook stemmen kunnen ze vaag onder-
scheiden.

Voor hen zien ze de lichte opening der grot als een
groot raam, dat uitkijkt op de tegenoverliggende berg-
helling.

„Gelukkig, dat San-Lo hier is,” denkt Yan. Hij had
er zeker niet aan gedacht om de tekenen, die hun ver-
blijf aan konden duiden, zo gauw te verwijderen.

De voorste ruiter wordt nu zichtbaar. Hij wordt ge-
volgd door een twintigtal andere.

San-Lo kruipt, als de laatste man voorbij is, naar de
opening der grot en voorzichtig kijkt hij uit zijn veilige
schuilplaats de troep ruiters na, tot de laatste man
achter de heuvels verdwenen is.

Dan wenkt hij Yan om naar voren te komen.

„Ze zijn het,” mompelt San-Lo. Zijn angstige vermoedens bleken maar al te waar te zijn.

Uit de verhalen en beschrijvingen, die hij op zijn reizen gehoord had, wist San-Lo, dat hij zo juist een troep ruiters gezien had, die behoorde tot het gevreesde leger van de „Witte Wolf”.

Gisteren was waarschijnlijk het grote leger de bergen reeds ingetrokken. Waarheen zal hun weg gaan?

„Yan, je moet flink zijn en sterk; we gaan ze achterna. De weg kunnen we gemakkelijk vinden, als we de sporen volgen van hun paarden.

Beiden denken hetzelfde: „als die sporen maar niet leiden in de richting van ons dorp.”

Geruime tijd wachten ze nog of er soms meerdere ruiters volgen.

Doch in geen velden of wegen kan San-Lo, die de top der heuvel beklommen is, nog de aanwezigheid van een menselijk leven bespeuren.

Dan gaan ze op weg.

De gehele morgen trekken ze door, langs het hoefenspoor der paarden en . . . steeds dichterbij naderen ze het dorp van hun vader.

Als de zon op 't hoogst is geklommen aan de hemel bereiken ze de heuvelrug, die hen nog scheidt van hun dorp.

Daar aan de overzijde op de grote terrassen liggen de woningen der familie San.

Het laatste deel van de reis hadden San-Lo en Yan geen woord meer gewisseld.

Beiden waren vervuld met slechts één gedachte: „zou ons dorp gespaard zijn?”

Doch het laatste restje hoop verdwijnt uit hun hart, als ze de heuvelrug hebben beklommen.

Voor hen ligt hun dorp.

Geen levend wezen is er te bespeuren.

Stil en verlaten liggen de velden en hier en daar kringelt uit de huizen rook naar buiten.

San-Lo en Yan weten het nu: hun dorp is bezocht door de bende van de „Wolf”.

Wat dit betekent, weet San-Lo beter dan Yan.

Doch voor Yan het huis van zijn vader bereikt heeft, weet ook hij, wat het zeggen wil, als het leger van de „Witte Wolf” door een dorp getrokken is, want in de woonplaats van hun stamfamilie heerst de stilte van de dood.

4

San-Ling

„Opstaan . . . vooruit . . . doorlopen.”

„Ik kan niet . . . ik kan niet . . .”

Met haar donkere ogen kijkt San-Ling de soldaat aan, die haar voortjaagt met zijn ruwe, boze woorden.

Reeds vele dagen lang loopt ze mee in de achterhoede van het leger. Hoe lang duurt dat alles reeds?

San-Ling weet het niet. Het lijkt in haar gedachten maanden geleden, dat ze meegenomen werd op die verschrikkelijke dag, toen de „Witte Wolf” hun dorp verwoestte.

Toen was al het mooie uit haar leven weggegaan, toen had ze alles verloren: haar vader en moeder, haar broers en haar huis.

Toen was de ellende begonnen.

De soldaten hadden haar en de andere meisjes van het dorp slecht behandeld: boze woorden en weinig eten kregen ze.

Doch dat was het ergste niet geweest.

Het verschrikkelijkst vindt San-Ling de lange dagen, die bijna eindeloos lijken.

Elke dag weer moet ze voortrekken achter de paarden

van de soldaten; altijd maar voort, heuvel op en heuvel af.

En boven hen brandt dag in dag uit de felle zon.

Het beetje water, dat ze bij de middagrust krijgt, kan slechts even haar verschroeide tong verkoelen.

Een loodzware moeheid trekt door haar afgetobde lichaam.

Maar voort moet ze.

„Vooruit . . . doorlopen.”

En San-Ling zwoegt weer verder.

Doch ze weet het; lang kan ze het niet meer volhouden. Elke dag voelt ze haar krachten minder worden.

O, ze wil zich verzetten tegen de moeheid, die van haar voeten af naar boven schijnt te kruipen.

Ze wil niet achterblijven . . . ze wil niet sterven . . . ze wil leven.

Maar . . . wie zal haar kunnen helpen?

Niemand?

Ja, Eén is er, Die in Zijn oneindige goedheid, neerziet op dat armzalig troepje, dat daar met het grote leger meestrompelt.

God, Die de Vader der wezen is, vergeet ook Zijn kinderen niet in dat verre, vreemde land.

Maar . . . van die God heeft San-Ling nog nooit gehoord.

Nu is het avond.

Het is stil geworden in het kamp.

Na het eten heeft ieder zo spoedig mogelijk zijn slaappleaats opgezocht om rust te vinden na de lange en vermoeiende dag.

Het grote vuur dat lustig gebrand heeft, is bijna uitgegaan en weldra daalt de stilte van de nacht over de afgematte mensen en dieren.

Alleen San-Ling slaapt niet.

Ze woelt onrustig onder haar vuile deken.

In haar afgetobde lichaam gloeit de koorts en de gedachte, dat ze ziek zal worden laat haar niet met rust. In haar hoofd spoken wild de gedachten rond.

Ze ziet weer voor zich, hoe de soldaten enkele dagen geleden stonden bij één der geroofde meisjes.

Ook dát meisje was ziek geweest. Ze had zich voortgesleept, zo lang ze kon, maar eindelijk was ze neergevallen, midden op de weg.

Er waren boze woorden gevallen.

De soldaten hadden gevloekt en . . . de karavaan was verder getrokken.

San-Ling kende het meisje wel: ze kwam ook uit haar dorp. Telkens en telkens had ze om moeten kijken. Dat alles ziet ze nu voor zich als een benauwend schrikbeeld.

Haar zwartglimmend haar ligt in verwarde lokken op haar voorhoofd. Ze strijkt het weg en haar hand is nat van het zweet.

Morgen!

Weer die eindeloze weg, weer die brandende hitte.

Morgen . . . zij misschien . . . aan de kant van de weg.

Eindelijk slaapt ze in.

Ze droomt van haar huis.

Maar dan opeens ziet ze een boos soldatengezicht in de deur van hun huis. Ze wil naar haar moeder vluchten. „Vader . . . moeder . . .” met een gil wordt ze wakker.

Het is nog vroeg, doch de anderen maken zich reeds gereed voor de nieuwe dag.

En ook San-Ling gaat weer mee.

Vier dagen strompelt ze nog achter de troep aan.

Vier dagen wacht ze op het erge, dat komen moet.

Aan het einde van de vierde dag naderen ze een grote stad.

Met een wijde boog trekken de soldaten er om heen.

Maar San-Ling kan niet meer. Ze zit aan de kant van de weg. Haar hoofd gloeit en haar ogen branden.

Vier dagen strompelt ze nog achter de troep aan.

De woedende woorden van de soldaten hoort ze niet.
Ze wordt ruw opgetrokken, ze valt weer neer.

San-Ling merkt het niet.

Boos over het verlies van een slavin trekken de soldaten verder.

Buiten de poort van de stad staat een groot huis.

Het is een vreemd huis.

Nee, niet van buiten, want het is gebouwd als alle Chinese huizen.

Vooraan is de mooi versierde poort, waarboven het puntige dak is gebouwd. Als je die poort binnengaat, kom je op een grote binnenplaats, waar omheen het eigenlijke huis is gebouwd.

In dat huis — en dat is het vreemde — staan overal bedden. Het is reeds vele jaren geleden, dat dit huis gebouwd werd en er waren vreemde mannen en vrouwen in gaan wonen, blanke mensen, die uit een ver land hierheen waren gereisd.

Waarom? ja dat begrepen de Chinesen toen nog niet. Maar langzamerhand waren ze het gaan begrijpen, want de blanke mannen en vrouwen hadden in hun huizen de zieke mensen opgezocht.

Eerst wilden de bewoners uit de stad niets van hen weten, maar de blanke mensen waren heel erg vriendelijk. En ze konden ook zieken beter maken!

Zo waren de bewoners van de stad de blanke mannen en vrouwen meer en meer gaan vertrouwen.

Nu komen de mensen uit zich zelf naar hen toe met hun kwalen en ziekten en steeds zijn de dokters en zusters bereid hen te helpen.

Eerst waren alle bedden in het grote ziekenhuis leeg, doch nu ligt op elk bed een zieke en elke dag komen er 's morgens vele anderen om geholpen te worden.

Maar . . . die dokters en zusters zijn niet alleen gekomen om de mensen te helpen. Ze doen nog veel meer.

's Morgens, als de zieken komen uit de stad en de

omliggende dorpen, komt de zendeling-dokter op de binnenplaats, waar zij op hun beurt moeten wachten. Dan leest de blanke man voor uit een boek. En als hij gelezen heeft, gaat hij in hun taal spreken.

Wonderlijke dingen horen ze dan: ze horen van een God, Die voor alle mensen, ook voor de Chinezen, zorgt als een vader voor zijn kinderen. De blanke man vertelt hen, dat het dwaas is om bang te zijn voor de boze geesten en hij zegt, dat ze moeten bidden tot God. „Hij alleen kan jullie horen en Hij alleen kan helpen.” Ook vertelt hij hen van Jessu, de Zoon van God, Die voor het kwaad en de zonden, dat de mensen hebben gedaan, gestorven was aan een kruishout.

Dat alles is heel moeilijk voor de Chinezen om te begrijpen, doch de blanke man vertelt zo mooi en zij luisteren allen graag naar hem.

Zo brengen deze zendelingen met de zusters, de blijde boodschap, het Evangelie, aan deze arme heidenen. Met blijdschap in hun hart doen deze mensen hun werk, omdat ze de Here Jezus liefhebben. Jezus, Die hen gezonden heeft naar dit verre land om Zijn naam bekend te maken aan het Chinezenvolk.

Na het morgenspreekuur gaan de dokters en enkele zusters, soms te paard, soms te voet, naar de zieken in de stad en in de omliggende dorpen.

Overal, in de rijke huizen en de arme hutten, spreken ze van hun Heiland, Die gekomen is om zondaren zalig te maken.

's Avonds keren ze dan terug naar het „Grote Huis”.

Op dezelfde dag, dat het leger van de „Witte Wolf” om de stad heentrekt, is zuster Margarethe naar een dorp in de bergen gegaan om een ernstige zieke te helpen.

Nu begint de avond te vallen en ze gaat terug naar de stad.

Meestal gaat ze de grote weg, die om de heuvelrug loopt, maar nu neemt ze de kortste weg door de heuvels. Deze is wel veel eenzamer en daarom gevaarlijker, doch zuster Margarethe verlangt om spoedig thuis te zijn. In gedachten verdiept rijdt ze voort. Het muil-dier, waar ze op zit loopt in z'n gewoon sukkeldrafje en het heeft geen nut het dier tot groter spoed aan te zetten.

„Gelukkig, dat het wat minder warm is,” denkt ze. In het westen zakt de zon al dieper weg achter de bergen en de wonderlijk gevormde heuvels werpen lange schaduwen op de weg.

Nog een half uurtje en het doel van haar tocht is bereikt.

„Kom jô, schiet eens wat op,” zegt ze vrolijk tegen haar rijdier en ze klopt het vriendelijk op de hals.

Dan, opeens, ziet ze iets vreemds.

Daar aan de kant van de weg ligt . . . ja, wat ligt daar? Het lijkt wel een bundeltje kleren.

Als ze dichterbij is gekomen springt ze vlug op de grond. Ze buigt zich neer en dan ziet ze . . . een meisje. Ze schrikt niet, ach, zuster Margarethe heeft al zo veel ellende gezien in de jaren, dat ze hier werkt.

Maar een diep medelijden vervult haar hart.

Voorzichtig keert ze het kleine hoopje om en ze ziet het bleke gezicht van . . . San-Ling.

Is het kind reeds dood?

Uit haar tas haalt ze een klein flesje en voorzichtig giet ze enkele druppels tussen de bleke lippen.

Niet lang duurt het, of San-Ling slaat even haar ogen op. Zuster Margarethe tilt het slappe lichaam op en voorzichtig legt ze het op de rug van haar rijdier. Dan stapt ze zelf op en, terwijl ze San-Ling, tegen zich aan laat leunen, gaat het stapvoets voorwaarts.

Onder het voortgaan denkt zuster Margarethe er over, hoe wonderlijk Gods wegen soms zijn.

Als zij de grote weg gegaan was, had zij nooit dit

uitgeputte meisje gevonden en was het aan de kant van de weg een eenzame dood gestorven.

En nu . . . wellicht is het nog niet te laat.

Het is reeds geheel donker als zuster Margarethe de poort van het ziekenhuis binnenrijdt.

Sterke handen dragen het bewusteloze meisje naar binnen en weldra is er een bed in gereedheid gebracht.

De dokter komt.

Hij ziet het bleke gezichtje met de ingevallen ogen op het witte kussen.

„Het zal wel beter gaan, als deze nacht voorbij is. Voorlopig heeft ze niets dan rust nodig,” zegt de dokter.

Het is nog nacht als San-Ling uit haar bewusteloosheid ontwaakt.

Verbaasd kijkt ze rond in de spaarzaam verlichte zaal. O, nu is het erge gebeurd . . . nu is ze dood . . . of droomt ze?

Eerst denkt ze, dat ze weer thuis is . . . maar waar zijn haar vader en haar moeder . . . ?

Dan, opeens, herinnert ze zich weer alles. Ze ligt immers aan de kant van de weg . . . ze is zo moe, zo moe . . . niemand wil haar helpen . . .

Maar dan . . .

Een zachte, vriendelijke stem zegt haar, dat ze niet droomt.

Een vreemde vrouw buigt zich over haar.

„Klein meisje, ga maar rustig slapen,” fluistert de stem. San-Ling wil wel slapen . . .

Als ze voor de tweede maal ontwaakt, staat de blanke dokter aan haar bed. San-Ling schrikt heel erg.

Ze heeft nog nooit een blanke gezien!

Maar de dokter praat vriendelijk met haar en gerustgesteld keert ze zich om.

San-Ling slaapt twee volle dagen. Dan schijnen haar krachten terug te keren.

Zuster Margarethe, die haar gevonden heeft, zorgt goed

voor haar en het duurt niet lang of San-Ling wordt wat minder verlegen tegenover de blanke vrouw.

Toch . . . op haar gemak voelt ze zich nog niet, maar een ding begrijpt ze wel . . . ze hoeft niet meer voort te zeulen achter de boze soldaten, ze hoeft niet meer bang te zijn. Hier is ze veilig, hier kan niemand haar kwaad doen.

Dit stelt haar gerust en met meer vertrouwen luistert ze naar de blanke zuster.

Haar droevig verhaal heeft ze met stukjes en beetjes verteld en de dokter heeft gezegd, dat ze hier mag blijven in het „Grote Huis”, ook al is ze weer helemaal beter.

Zo komt San-Ling in het huis van de blanke mensen. Zo hoort San-Ling, evenals de anderen, die daar komen, van de Here Jezus, Die voor de zonden der mensen uit de hemel is nedergedaald op deze aarde. 's Morgens mag ze vaak helpen als de patiënten komen en zo hoort ze elke dag de mooie vertellingen uit de Bijbel.

O, die verhalen waren heel anders dan die, welke ze thuis hoorde, als de boeren 's avonds op hun dorsvloer bijeen zaten.

Van die verhalen werd ze vaak bang. Ze werd bang voor de geesten, die boos waren op de mensen en ook op haar misschien en vaak had ze de volgende dag na zo'n avond stilletjes geknield voor de afgoden in hun huis of voor de zieletafels ¹⁾ van haar voorouders.

Nu hoort ze, dat ze niet bang behoeft te zijn voor de boze geesten, maar wél voor de zonden, die in haar hart wonen. Het is alles heel moeilijk voor haar om te begrijpen, maar . . . het is God, Die de woorden van de zendelingdokters en van de zusters zegent.

In het hart van San-Ling gaat het licht op en in plaats

¹⁾ Dit zijn o.a. tegels of kleine kastjes, waarvoor men knielt om de geesten van gestorven ouders te aanbidden.

van angst voor de vertoornde geesten, komt in haar hart de heerlijke blijdschap, die ieder mens vervult, als hij de Here Jezus liefheeft.

Zuster Margarethe praat vaak met haar en 's avonds mag ze wel eens bij haar komen zitten op de waranda. Dan voelt San Ling zich blij en tevreden, dan, in die uurtjes, vergeet ze al de ellende, die ze heeft meege maakt.

„Mijn pleegkind,” noemt zuster Margarethe San-Ling. Op de kast in haar kamer staat iets heel wonderlijks. Ten minste San-Ling vindt het heel bijzonder.

Op een dag had de zuster een klein zwart kastje meegebracht naar de binnenplaats.

San-Ling begreep niet, wat ze daarmee ging doen. „Hierheen kijken,” zei zuster Margarethe en toen zei het zwarte ding „knip”.

Twee dagen later liet de zuster aan San-Ling een klein plaatje zien. En op dat plaatje zag ze . . . zich zelf.

Maar dit vond ze zo wonderlijk, dat ze dit plaatje in haar handen kon houden, want in het zilverglas, de spiegel, zag ze ook zichzelf, maar daar kon ze zich niet beet grijpen.

Ja, vreemde dingen zag San-Ling en vaak moest ze denken aan de verhalen van San-Lo, als hij thuis kwam van zijn zwerftochten.

Want vele dingen, waarvan San-Lo verteld had aan de ongelovige boeren, had San-Ling hier in het huis en in de stad gezien.

Ook de „vuurwagen”!

Eens hadden de zusters de poort van het huis mooi versierd. Neen, het was toen geen feest van het nieuwe jaar geweest, zoals zij thuis vroeger vierden. Het was iets heel anders.

's Morgens mocht San-Ling met enkele zusters mee naar de stad.

Daar kwamen ze in een groot huis, waar veel mensen

heen en weer liepen. Maar dwars door dat huis liepen twee ijzeren banden over de grond.

„Daar komt de trein . . .” hoorde San-Ling de zusters zeggen en ja, vol schrik zag ze daar de „vuurwagen” hijgend en blazend over de twee ijzeren banden aan komen rijden.

O, wat een lawaai maakte dat ding en eerst toen de trein stilstond durfde San-Ling haar ogen weer op te slaan.

De deuren vlogen open. Ze zag in de trein kleine kamertjes en daaruit stapten de mensen.

Daar kwam ook een blanke vrouw uit en de zusters liepen gauw naar haar toe. Dat was een nieuwe zuster voor het „Grote Huis”. Zij was ook uit haar land gekomen om hier de zieke mensen te helpen.

Zo maakt San-Ling hier heel wat mee.

Zo komt ze ook na de verschrikkelijke dingen, die zij heeft meegemaakt, hier wat tot rust.

Maar dít geeft haar toch de meeste rust: Ze weet, dat Jezus ook voor haar zonden gestorven is en daarom is ze zo blij en dankbaar, dat God haar in het „Grote Huis” heeft gebracht.

5

San-Ling wacht

De winter komt en gaat voorbij. De nieuwjaarsfeesten worden gevierd met veel vreugde en op het land zijn de boeren druk bezig de aarde klaar te maken voor het nieuwe zaad. De bomen staan in knop en niet lang zal het duren, of ze zijn bedekt met een heerlijke bloesempracht.

In deze tijd wordt San-Ling ziek.

„Kou gevat,” zegt de dokter en hij schrijft een drankje voor.

Een hevige koorts gaat gloeien door haar lichaam en 's avonds haalt zuster Margarethe de dokter er weer bij. Deze trekt een bedenkelijk gezicht.

„Blijft U maar bij haar vannacht,” zegt hij tot zuster Margarethe, „we zullen eerst de morgen afwachten.” Die nacht woelt San-Ling onrustig door haar bed. Het zweet staat in grote druppels op haar gezicht. Telkens veegt zuster Margarethe de gloeiende handen af met een vochtige doek.

„Yan . . . Yan . . . laat mij ook eens spelen met je vuurwagen . . . Yan . . . toe . . . even maar.”

Zuster Margarethe buigt zich over het ijlende meisje. Hoor . . . ze heeft het over Yan!

Yan . . . kijk eens, hoe hard hij gaat . . . rrrt . . . bomm. Een ogenblik later vliegt ze gillend op en met moeite kan de zuster het kind in bed houden.

„Vader . . . moeder . . . o, daar komen ze . . . o, help me . . .”

Eerst tegen de morgen wordt San-Ling wat rustiger.

Na drie dagen neemt de koorts af. De dokter knikt tevreden. „Het gevaar is voorbij.”

Langzaam gaat San-Ling vooruit. Haar wangen zijn nog wel bleek, maar de eetlust komt terug en weldra mag ze een uurtje op.

En toch . . .

„Die hoest bevalt me niet,” zegt zuster Margarethe vaak tegen de andere zusters. Ze zijn allen gaan houden van het stille kind uit de bergen en zij zorgen voor haar, alsof het hun eigen zusje was.

„Och kom, die hoest gaat wel over,” stelt een ander gerust. Maar zuster Margarethe vertrouwt het niet en ze spreekt er tenslotte over met een van de dokters.

San-Ling wordt nauwkeurig onderzocht.

Er wordt een ruststoel bij gezet onder de waranda.

San-Ling moet rust houden en elke dag ligt ze nu te kijken naar de mooie bloemen op de binnenplaats, naar de zusters, die bedrijvig heen en weer lopen en

's morgens naar de mensen, die bij de poort wachten om geholpen te worden.

Van zuster Margarethe heeft ze een boekje gekregen met mooie platen er in. Lezen kan San-Ling niet, maar ze kan precies vertellen, wat er op die platen staat.

In het boekje staan de geschiedenissen, die ze vaak de zusters heeft horen vertellen. San-Ling heeft het boekje altijd bij zich en ze vindt het steeds een genoegen om er in te bladeren en de plaatjes te bekijken.

Op een morgen, nadat de zuster is weggegaan, is ze weer verdiept in de mooie platen en ze merkt niet eens, dat er al mensen bij de poort staan te wachten.

Als ze eindelijk opkijkt, valt haar oog op een jonge Chinees, die wat verlegen bij de anderen staat.

Droomt San-Ling? Of vergist ze zich?

Staat daar . . . Yan, haar oudere broeder?

Maar neen, dat kan immers niet.

Het is lang geleden, dat ze hem voor het laatst zag en hij is heel wat groter geworden, maar dat gezicht . . . ja, dat is Yan toch . . .

Ze durft niet te roepen, want de mensen aan de poort mogen niet bij de zieken komen.

Maar juist komt zuster Margarethe de binnenplaats over. Ze knikt vriendelijk naar San-Ling en ze wil vlug doorlopen. Maar dan wenkt San-Ling haar. Even komt de zuster aan haar bed.

„Heb je iets nodig, klein meisje?“

„Zuster . . . ik geloof . . . ik heb . . .,“ hakkelt San-Ling . . . „ik heb mijn broeder gezien . . . daar bij de poort . . . die jongen daar met dat bleke gezicht.“

Zuster Margarethe kijkt haar verwonderd aan. Ze strijkt over haar hoofd.

„Kom, San-Ling . . . houd je maar rustig . . . dadelijk kom ik weer bij je, hoor . . .“

„Het arme kind heeft zeker weer gedroomd,“ denkt zuster Margarethe, „ik zal dadelijk eens met haar praten.“

Ze schudt het kussen wat op en dan gaat ze weg. San-Ling durft niets meer te zeggen, bang, dat ze zich vergist.

Zuster Margarethe is weldra zo druk bezig met de zieken, dat ze het hele voorval vergeet.

„Wie volgt, wie volgt . . .” en onafgebroken komen de patiënten binnen in de kamer van de dokter.

Kijk, daar komt een nieuweling. Ten minste zij heeft die jonge Chinees nooit eerder gezien. Hij loopt kreupel. De dokter bekijkt de gezwollen voet, die bedekt is met zweren.

„Och, och . . .” schudt hij zijn hoofd, „altijd hetzelfde liedje: eerst als het veel te laat is, komen ze hierheen om geholpen te worden. Hij wast de wonden zorgvuldig uit en als hij klaar is, staat zuster Margarethe gereed om de zieke voet te verbinden.

„Ben je hier voor het eerst?” vraagt ze de jongen. Een verlegen hoofdknik.

„Waar kom je vandaan . . .?” Geen antwoord.

„Hoe heet je?” „San-Yan,” klinkt het aarzelend.

Dan opeens kijkt zuster Margarethe hem aan . . . ja, het is dezelfde bleke jongen, die San-Ling had aangewezen.

„Zou ze toch niet gedroomd hebben,” denkt ze en ze vraagt vriendelijk verder: of hij broers heeft, waar zijn vader en moeder wonen. Maar de jongen antwoordt niet „Heet je zuster . . . San-Ling?” vraagt ze dan.

Verwonderd kijkt de jongen even op . . . maar weer geen antwoord.

Intussen is de voet verbonden: een andere patiënt is aan de beurt.

„Wacht buiten, tot ik je kom halen,” zegt zuster Margarethe als de jonge Chinees wegstroompelt.

Onder het helpen vertelt ze de dokter wat er zo juist is gebeurd.

„Het is natuurlijk mogelijk,” zegt deze, „neem hem dadelijk maar eens mee naar het meisje.”

„Ziezo, dat is gebeurd,” zegt zuster Margarethe als de laatste patiënt van die morgen behandeld is en na alles opgeruimd te hebben loopt ze vlug naar de binnenplaats.

Maar . . . nergens is de vreemde jongen te vinden. Overal zoekt ze naar hem en een beetje teleurgesteld gaat ze naar het bed van San-Ling.

„Zuster, hij is het . . . ik heb hem nu goed gezien, toen hij uit de kamer van de dokter kwam . . . heus, zuster, het is Yan . . . o, ga hem toch halen,” roept San-Ling opgetogen.

„Luister eens, meisje . . . misschien is het je broeder . . . ik weet het niet, maar ik beloof je, als hij morgen terugkomt, zal ik hem bij je brengen. Nu moet je je rustig houden.”

De volgende dagen kijkt San-Ling vol verwachting naar de mensen aan de poort. En ook zuster Margarethe kijkt uit naar de vreemde jongen.

Maar de dagen gaan voorbij en de jonge Chinees komt niet terug.

Als de zuster op een morgen bij San-Ling komt, ziet ze, dat ze weer koorts heeft. In haar donkere ogen schittert een vreemde gloed.

Ze praat steeds maar over haar broeder Yan.

Tenslotte mag ze niet meer buiten op de ruststoel liggen, en dat vindt ze heel erg.

„Stil maar, kind . . . ik zal elke morgen wel voor je uitkijken,” zegt zuster Margarethe.

„Arm kind . . . ben je zo eenzaam?”

's Nachts zit er weer een zuster naast haar bed en ze hoort San-Ling steeds dezelfde naam herhalen in haar dromen.

Overdag, als ze wat beter is, komt zuster Margarethe bij haar zieke pleegkind en dan vouwen ze vaak samen de handen. Dan vraagt de zuster aan God, of Hij haar zieke lichaam beter wil maken, of Hij de brandende koorts weg wil nemen en bovenal . . . of Hij haar sterk

wil maken in haar geloof en in haar vertrouwen op de Here Jezus.

San-Ling bidt mee en als ze gebeden hebben, praat zuster Margarethe met haar. Dan vertelt ze van de hemel, waar God woont en waar de mensen nooit ziek zijn.

„Zou je daar willen wonen bij Jessu . . . ?”

„Ja zuster,” zegt San-Ling . . . „maar . . . ik zou zo graag eerst Yan zien.”

Elke dag als zuster Maragrethe aan haar bed komt, ziet ze, dat het weer minder is. De koorts sloopt de laatste krachten.

„Och Here,” bidt zuster Margarethe, „brengt Gij haar broeder hier . . . het is wellicht het enige, dat haar helpen kan.

„Het zal niet lang meer duren,” zegt de dokter. Zuster Margarethe is erg bedroefd, want zij houdt van haar kleine pleegkind.

Trouw gaat ze elke morgen kijken bij de poort.

En eindelijk . . . staat daar weer de vreemde jongen met het bleke gezicht.

6

Eindelijk . . .

Het was een lange reis geweest. Drie maanden geleden was Yan weggegaan uit zijn dorp, waar van oude tijden af zijn familie gewoond had.

Slechts enkele mannen en vrouwen waren gespaard bij de ramp, die de „Witte Wolf” over hun dorp had gebracht.

Zij waren bezig geweest op enkele ver verwijderde akkers en dichtbij waren grotten, waar ze zich gemakkelijk konden verbergen.

Toen San-Lo teruggekomen was, had hij de overgebleven mannen bijeengeroepen en zij hadden een dure eed gezworen om het bloed van hun familieleden te wreken.

Yan had gesmeekt mee te mogen gaan, maar San-Lo had geweigerd.

„Nee, mijn jongere broeder . . . het kan niet . . . je bent nog te jong. Eenmaal zal ik terugkomen in ons dorp, Yan, wacht hier op mij . . .”

Zo was Yan achtergebleven in hun eenzaam geworden dorp.

Nu vader San dood was en San-Lo was weggegaan, moest Yan, als oudste zoon van de erffamilie, het hoofd worden van het dorp.

Maar Yan was jong en daarom had San-Lo een der overgebleven boeren uit het oude geslacht van Tao-Sing verzocht om als hoofd van hun stam dorp op te treden.

Bij hem zou Yan in huis komen, totdat San-Lo terugkeerde.

Tao-Sing was een goed man en vaak had hij geprobeerd Yan wat afleiding te bezorgen met een van zijn mooie verhalen, waar alle mannen in de stille zomeravonden zo graag naar luisterden.

Ook zijn oude huis had Yan bezocht en op de bedoven ¹⁾ had hij lang zitten denken aan vroeger.

Later was hij nog eens gekomen en zorgvuldig had hij de gehele grotwoning nagezocht, of hij nog dingen kon vinden van waarde.

De familie San was zeer rijk, doch alle verborgen plaatsen, achter losse stenen in de muur of in de grond waren leeggehaald.

Toevallig vond Yan in een hoek met oude rommel een zakje met vijf goudstukken. Verder was er niets meer over. Wellicht had vader San ook op andere

¹⁾ Bed, boven een oven, waarin overdag gestookt wordt.

plaatsen zijn goud bewaard, doch Yan noch iemand anders wist die te vinden. En vader San was er niet meer om het te vertellen.

Op de plaats van het huisaltaar met de kleine godenbeeldjes, die in stukken op de stenen lagen, had Yan voor 't laatst geknield om te bidden tot de zielen van zijn voorouders. Maar hij wist niet goed wat hij moest zeggen en diep ongelukkig was hij teruggegaan naar het huis van Tao-Sing.

Vaak moest hij denken aan San-Lo en hoe meer hij aan hem dacht, des te sterker werd het verlangen in hem om ook weg te trekken.

Toen dat verlangen hem té sterk werd, vond boer Tao-Sing op een avond, dat hij thuis kwam van het land, twee blinkende goudstukken op zijn dorsvloer en Yan was verdwenen.

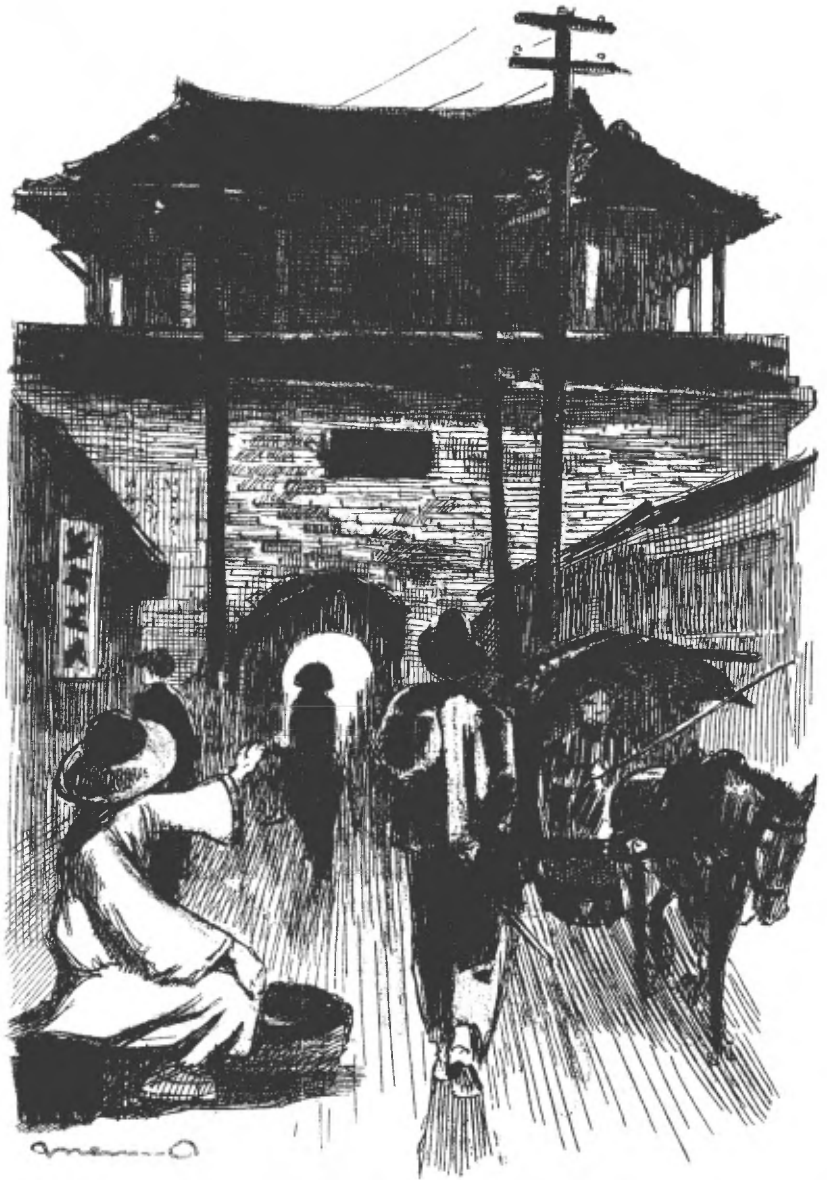
Zijn zwerftocht was begonnen, die hem tenslotte in de grote stad bracht, waar San-Ling woonde in het huis van de blanke mensen.

Hij had zuinig geleefd: zijn eten onderweg had hij zoveel mogelijk verdiend met allerlei werkjes en toen hij in de stad kwam, was hij nog in het bezit van twee goudstukken.

Hier wilde hij wachten om verder te gaan naar het oosten, tot hij zich verhuren kon als knecht bij enige reizende kooplieden.

De eerste dagen had hij steeds maar verbaasd rondgekeken naar al het nieuwe, dat hij daar in de grote stad zag. Nu zag hij alles zelf, wat San-Lo aan de ongelovige boeren verteld had.

Maar hij merkte ook, dat het leven in de stad duur was. Voor alles moest hij veel geld betalen en zijn pogingen om wat te verdienen mislukten steeds. Tenslotte was hij beland bij een paardenkoopman. Deze zag dadelijk, dat hij een knaap voor zich had, die niet uit de stad kwam en Yan mocht hem helpen met het verzorgen van zijn dieren.

De eerste dagen had hij steeds maar verbaasd rondgekeken.

In de stal kon hij slapen en een beetje rijst schoot er ook wel voor hem over.

Yan was blij geweest, dat hij eindelijk onderdak had gevonden, maar 't was helaas van korte duur geweest. Op een morgen, dat hij bezig was de dieren te borstelen, had een wild paard hem op zijn voet getrapt.

Eerst leek het niet zo ernstig en Yan schonk er weinig aandacht aan, doch weldra begon de voet te zweren. Hij werd pijnlijk en het lopen ging steeds moeilijker. Tenslotte kon Yan zijn werk niet meer doen en de koopman joeg hem boos de deur uit.

De koopman had nog meer knechten in dienst en één van hen vertelde Yan van het „Grote Huis”, waar de blanke dokter woonde.

„Die kan je voet zeker beter maken,” zei de vriendelijke man „en . . . kom 's avonds maar hier . . . ik zal je wel een plaatsje geven om te slapen.”

Twee maal was Yan langs het „Huis” gelopen en eerst op de derde dag durfde hij er binnen te gaan.

Hij was bang voor die witte mensen en toen de blanke vrouw zijn naam had gevraagd en de naam van zijn zuster had genoemd, was zijn angst nog toegenomen. Die vrouw uit het witte huis was zeker een grote tovenaars, dat ze de naam kende van zijn zuster en geen ogenblik was het in hem opgekomen, dat San-Ling wel eens in dat „Huis” kon zijn.

Hij dacht er niet meer over om terug te gaan.

Maar toen zijn voet hem weer begon te hinderen en de pijn al erger en erger werd, moest hij wel.

En zo vond zuster Margarethe hem voor de tweede maal in de poort van het „Grote Huis”.

Het is die morgen niet de beurt van zuster Margarethe om de dokter te helpen, maar als ze Yan ziet, fluistert ze de andere zuster iets in.

Op hun beurt komen de zieken binnen, doch de zuster

houdt Yan goed in het oog en ze zorgt, dat hij het laatst van allen naar binnen gaat.

Als hij geholpen is en weg wil gaan, staat zuster Margarethe aan de poort.

„Zo, Yan . . . hoe gaat het met je zieke voet?”

„'t Gaat wel.” Het antwoord klinkt wat minder verlegen. Doch als zuster Margarethe de naam San-Ling noemt, komt zijn oude schuwheid terug.

„Heb je honger . . .?” Yan schudt zijn hoofd, maar zuster Margarethe ziet wel, dat hij geen waarheid spreekt.

„Kom, dan krijg je wat rijst . . . ja, leun maar op mij, dat loopt gemakkelijker.”

Yan kijkt schuw om zich heen, maar niemand schijnt het vreemd te vinden, dat hij op de arm leunt van een blanke zuster.

Als Yan flink gegeten heeft, komt hij wat meer op zijn gemak.

Zonder iets te zeggen gaat zuster Margarethe hem voor en . . . ze staan in de kamer van San-Ling.

San-Ling slaapt. Maar Yan kan haar gezicht goed zien.

„Zuster . . . wie . . . wie . . . is dat?” stottert hij.

„San-Ling, mijn zuster?”

Zuster Margarethe knikt en ze neemt Yan mee naar haar kamertje. Ze vertelt hem alles wat ze weet van San-Ling. Dan vertelt ook Yan zijn geschiedenis.

„Kom morgen terug, Yan, dan zal ik haar eerst vertellen, dat je gekomen bent. Ze heeft zo op je gewacht.”

De volgende dag is Yan reeds vroeg bij het „Grote Huis”.

„Je bent nog niet te laat . . .,” zegt de zuster, als ze hem voorgaat, maar Yan begrijpt haar niet.

San-Ling is bij bewszutzijn.

Na een onrustige nacht is ze die morgen wakker geworden. Zuster Margarethe, die bij haar gewaakt heeft, kijkt bezorgd naar haar pleegkind.

Ze weet het: San-Ling zal niet lang meer leven.

Haar zwakke krachten zijn uitgeput.

Als Yan binnenkomt knikt ze even. Zuster Margarethe heeft haar verteld, dat Yan komen zal en ze heeft op hem gewacht.

Yan gaat op een wenk van de zuster naast het bed zitten.

„Zuster . . .” fluistert San-Ling . . . „zuster vertel nog eenmaal van Jessu.”

En zuster Margarethe vertelt van de Here Jezus, Die ook haar als Zijn kind wil aannemen. Ze vertelt van de hemel hierboven en van de engelen.

„Jezus is geboren . . . ook voor jou . . . San-Ling.”

„Ook voor mij . . .” herhaalt San-Ling . . . „en voor . . . Yan.”

Ze keert haar gezichtje naar Yan.

„Yan . . . ik heb Jessu lief . . . ik ben niet bang om te sterven. Yan . . . blijft hier . . . zuster Margarethe wil jou ook vertellen van Jessu . . .”

Yan zegt niets. Hij begrijpt niet wat hij daar hoort. Hij begrijpt niet wat er gebeurd is met zijn zuster. Ze is heel erg ziek, dat ziet hij wel. Maar ze is zo blij. Dat is vreemd.

Zuster Margarethe neemt de klamme hand van het stervende meisje in de hare.

„Wil je nog iets, San-Ling . . . zeg het maar.”

„Geef . . . Yan . . . mijn boek . . . en vertel hem ook van Jessu.

Zuster . . . ik dank u . . . vader, moeder . . . Yan.”

De mooie donkere ogen van San-Ling zijn wijd geopend. Blijdschap straalt er uit.

Het blijft even stil. Alleen de onregelmatige ademhaling is hoorbaar.

„Jessu . . .” fluistert San-Ling voor het laatst.

Zuster Margarethe drukt haar de ogen toe.

Ze legt het haar als een zwarte omlijsting langs het smalle gezichtje.

„Je moeilijk leven heeft een heerlijk einde, kleine San-Ling,” zegt ze met een zucht.

„Yan, je zuster heeft het nu beter . . . ze is in de hemel.”
Maar dat begrijpt Yan niet.

7

Op reis

Zuster Margarethe zorgde er voor, dat Yan ook een plaatsje kreeg in het „Grote Huis”.

Na de dood van San-Ling had ze met de dokter over hem gesproken. Eerst had de dokter enige tegenwerpingen gemaakt, maar zuster Margarethe had zo voor Yan gepleit, dat hij eindelijk toestemde.

Yan werd belast met de verzorging van de paarden en muilieren.

Zijn verlegenheid verloor hij langzamerhand tegenover de blanke mensen.

Toch . . . !

„Hij is heel anders dan San-Ling,” zei zuster Margarethe wel eens. Yan luisterde graag naar de vertellingen uit de Bijbel en hij vond de geschiedenissen heel mooi . . . maar zodra de zendeling met hem sprak over de Here Jezus, Die ook zijn Zaligmaker wilde zijn, kwam zijn schuwheid terug.

San-Lo had vaak gespot met het dwaze bijgeloof van zijn ouders en als hij Yan een verhaal vertelde, zoals toen van het groene meer uit de bergen, had hij steeds goed laten blijken, dat hij er niets van geloofde.

Dat kwam, omdat San-Lo zoveel gezien en gehoord had op zijn verre reizen.

Yan was door zijn vader streng onderwezen in de godsdienst van zijn volk en hij was met eerbied ver-

vuld voor de grote macht van de geesten, die de mensen kunnen zegenen, maar ook kunnen straffen.

Dit geloof was bij hem dieper geworteld dan bij San-Lo en hij voelde het, dat alles wat hij hier leerde, geheel anders was dan wat zijn vader hem had onderwezen.

Hij kon dat niet zo ineens loslaten, vandaar dat hij aarzelde.

Het boekje van San-Ling droeg hij steeds bij zich en weldra kon hij ook vertellen, wat elke plaat voorstelde, want elke keer als de zendeling vertelde, was hij aanwezig. Doch verder was hij stil en teruggetrokken en de dokters, noch de zusters wisten eigenlijk goed, wat ze aan hem hadden.

Maar zijn werk deed hij goed.

Op een dag liet de zendeling-dokter hem bij zich komen.

„Zou je graag willen reizen, Yan...?” vroeg de dokter hem.

„Ja, dokter... erg graag.”

„Luister dan eens, jongen. Over een week ga ik een verre reis maken naar het land, waar ik vroeger gewoond heb. Maar eerst moet ik naar een stad aan de grote rivier, hier ver vandaan.

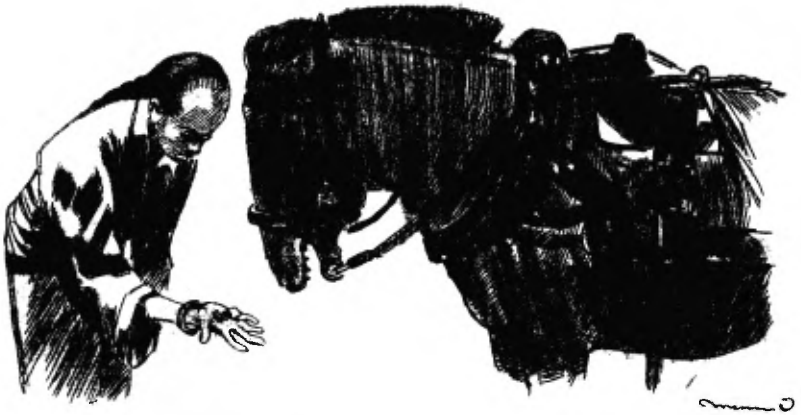
Ik zou er best een flinke knecht bij kunnen gebruiken voor die lange reis. Zou jij mee willen gaan?”

Yans ogen schitterden. Naar zo'n gelegenheid had hij reeds lang verlangd. In de maanden, die hij in het „Grote Huis” was geweest, had hij niet aan dat verlangen toe willen geven, maar de kans, die hem nu geboden werd, grijpt hij met beide handen aan.

„Ja, dokter... ik zal graag meegaan.”

„De oude Wong gaat ook mee, hij weet precies wat we voor zo'n lange reis nodig hebben. Jij kunt hem mooi helpen.

Je krijgt zelf ook een rijdier en verder zullen we het wel vinden.

Maar hij werkt met blijdschap.

Afgesproken dus?"

In de week, die volgt heeft Yan het geweldig druk. Hij loopt van 's morgens vroeg tot 's avonds laat over de binnenplaats, hij sjouwt met Wong grote koffers en pakken en hij borstelt extra de paarden, zodat hun huid mooi glanzend wordt.

Ja, Yan heeft het druk. Maar hij werkt met blijdschap in het vooruitzicht van de reis en voor het eerst, zo lang hij in het „Huis” is, horen de bedienden hem zingen.

Zuster Margarethe ziet hij slechts af en toe in het voorbijgaan en eigenlijk is hij er blij om, want hij is altijd wat verlegen, als hij met haar spreekt.

Maar de dag voor zijn vertrek houdt ze hem staande.

„Morgen, ga je weg, niet waar, Yan?"

„Ja, zuster."

„Kom dan vanavond even bij me."

Yan durft niet weigeren en 's avonds zit hij bij zuster Margarethe op de kamer. Of neen, het is niet háár kamer.

„Ken je deze kamer nog, Yan?"

„Ja, zuster . . . hier heeft San-Ling gelegen . . ."

„Juist Yan . . . ik wilde nog één keer over haar spreken. Ik heb haar wat beloofd toen ze ging sterven en die belofte heb ik gehouden.

Ik heb jou ook verteld van de Here Jezus, Die San-Ling hier heeft leren liefhebben.

Toen San-Ling gestorven is, mocht ze bij Hem in de hemel komen, want zij geloofde, dat Hij ook voor haar zonden betaald had. Ze wist, dat Hij háár, het arme kind van jouw volk, ook als Zijn kind wilde aannemen.

Daarom was San-Ling zo blij, toen ze wegging van deze aarde . . . ze ging naar de hemel.

Yan . . . jij weet nu ook de Blijde Boodschap . . . je weet, dat de Here Jezus ook voor jou hier op aarde is neergedaald als een arm kindje.

Daarom, Yan . . . zoek ook die Heiland . . . denk aan San-Ling, zij heeft Hem gevonden.

Het ga je goed en als je hier terug mocht komen, hier is altijd wel een plaatsje voor je.

Kijk, dat wilde ik je geven.”

Zuster Margarethe houdt een mooi versierd portretlijstje in haar hand en in dat lijstje zit het portret van San-Ling.

„Bewaar dit, mijn jongen, het is een herinnering aan je zuster en misschien ook . . . een herinnering aan wat je hier hebt geleerd.”

Yan stamelt enige woorden van dank.

Het portret bergt hij bij het boekje met de mooie platen.

De volgende morgen vroeg vertrekken ze.

De andere dokter met de zusters en bedienden staan aan de poort. De zusters zingen met elkaar een mooi lied:

*„De Heer zal U steeds gadeslaan,
Opdat Hij in gevaar
Uw ziel voor ramp bewaar.”*

Yan kan de woorden niet verstaan, want de zusters zingen het in hun eigen taal, maar het klinkt mooi. De zendeling-dokter, die zoveel jaren achtereen hier gewerkt heeft, is ontroerd als hij afscheid moet nemen. „Vrienden,” zegt hij, „het ga U goed, God zegene U allen en, naar ik hoop . . . tot weerziens.” Yans ogen zoeken onwillekeurig tussen de mensen in de poort zuster Margarethe. Ook zij kijkt naar Yan en ze knikt vriendelijk. Dan begint de lange reis. Nog vaak kijkt Yan om naar het „Grote Huis”. Zou hij daar nog eens terugkomen?

De eerste dagen loopt de tocht door de goed onderhouden velden van een brede lössvallei. Yan geniet van zijn vrijheid en al het vreemde, dat ze op hun reis zien, neemt hij goed in zich op. Het landschap herinnert hem aan zijn geboorteplaats, waar ook de bergen de grillige vormen hebben, die hij hier ziet. „Kijk,” zegt Wong op een eigenaardige berg wijzend, „daar is de Tafelberg. Vroeger durfde ik daar niet dichtbij komen en zie maar, de reizigers maken allen een grote omweg. Het verhaal zegt, dat daar vroeger in een grot een monnik woonde. Die monnik had een groot gebrek: hij verlangde er naar om veel geld te bezitten. Eens was het oogsttijd. Op het land werkten de gehuurde knechten van de boeren. Zij maaiden de tarwe. De monnik had een grote tovermacht, want hij vertelde aan de boeren, dat hij de zon enige uren stil kon laten staan. „De dag duurt dan veel langer en uw maaiers doen voor hetzelfde loon veel meer werk,” zei de monnik.

De boeren hadden daar wel oren naar en ze betaalden hem een flinke som gelds.

En zo deed de monnik onder vele bezweringen de zon die dag enkele uren stilstaan.

De maaiers werkten in de felle zonnehitte tot het zweet langs hun gezichten droop en aan de werkdag scheen maar geen einde te komen.

Doch een der goede beschermgeesten vertelde hun hoe dat kwam en deze gaf hun de raad zich bij de hemelheer te beklagen.

Plotseling werd de lucht toen donker, de bliksem sloeg neer en versplinterde de rots, waaronder de monnik woonde, zodat hij bedolven werd onder de zware rotsblokken.

Sindsdien hoort men op bepaalde tijden de geest van die monnik zuchten en kermen onder de berg."

Ondertussen zijn zij naderbij gekomen en Yan ziet verschillende reizigers, stilhouden.

„Zij, die geen omweg maken, brengen daar een spijs-offer voor de geest van de onrechtvaardige monnik," zegt Wong en hij voegt er bij: „Gelukkig, dat wij niet meer aan deze dwaze verhalen geloven, Yan."

Yan knikt, maar in zijn hart is hij toch een beetje bang voor de geest, aan wie zij geen offer brengen.

Zo rijden ze voort. Wong is een spraakzaam man en hij vertelt Yan van zijn vele reizen, die hij gemaakt heeft voor hij als bediende in het „Grote Huis" kwam.

Hun weg loopt nu langs de bergen, die bedekt zijn met dichte bossen. De weg wordt steeds moeilijker. Het gaat langs nauwe bergpassen, langs smalle wegen en zo nu en dan moeten ze een bergstroom oversteken. De hitte is verzenkend.

Hier en daar davert het water van de bergketen in wilde kracht naar beneden. Het verstuipt over de rotsblokken en in het felle zonlicht lijken de druppels schitterende parels en diamanten. Langs de hellingen groeien gele en rode bloemen, rododendrons en rozige

trostrozen, berglelietjes en de grote witte lelies met hun zilverachtige bladeren, die prachtig afsteken tegen het donkergroen van de struiken.

Voor het avond wordt zoekt Yan de kleine wilde ajuintjes en Wong plukt de jonge knoppen van de acaciabomen, die met gekookte meelreepjes en de door de dokter geschoten fasant, hun avondmaal uitmaken.

Daarna zet Wong de tent op en na het eten gaan ze languit in het gras liggen.

Dan steekt de dokter zijn pijp op en samen met Yan luistert hij naar het rappe gepraat van Wong tot het tijd wordt om te gaan slapen.

De dagen gaan voorbij en ze naderen Si-nan-fou, de hoofdstad van de provincie Sjan-si, waar vroeger in de prachtige paleizen de keizerlijke familie woonde.

In deze stad neemt de dokter afscheid van hen.

Wong zoekt uit de vele jonken, die voor anker liggen, een geschikte boot op.

Na veel loven en bieden over de vrachtprijs, waarbij Wong zo veel mogelijk lelijks en de schipper zo veel mogelijk goeds zegt van de boot, worden ze het eens.

De pakken en kisten worden in het schip gebracht.

Yan en Wong brengen hun meester aan boord. Voor elk van hen heeft de zendeling een vriendelijk woord en Wong is diep onder de indruk door het afscheid van zijn blanke meester.

Ze wachten op de kade tot het schip verdwenen is uit het gezicht. Dan gaan ze de stad in.

„Kom,” zegt Wong, „we moeten nog veel doen voor we de terugreis kunnen ondernemen.”

In de winkels doen ze boodschappen en verschillende goederen worden gekocht voor het „Grote Huis”.

Een week lang is Yan met Wong bezig met kopen.

Dan eindelijk is de tijd gekomen om de terugreis te aanvaarden.

Maar Wong moet deze reis maken zonder Yan, want

een dag tevoren heeft deze zich verhuurd als knecht bij een koopman.

De vrijheid trekt hem, hij wil reizen, hij wil de wereld zien evenals San-Lo en hoewel Wong het jammer vindt, Yan kan niet besluiten om mee terug te gaan.

Hij wil zijn weg voortaan alleen zoeken.

Maar zoals God eenmaal zijn zuster San-Ling op een wonderlijke wijze de blijde boodschap van de Here Jezus deed horen, zo zou God ook zorgen, dat Yan niet vergat wat hem geleerd was in het „Grote Huis”.

8

In de grote stad

In de dagen, die volgen, zwerft Yan door de grote stad. Hij bekijkt de prachtige paleizen en pagoden met hun grillig gevormde daken; hij staat uren aan de kade te kijken naar de drukte van het laden en lossen van de schepen.

De ganse dag komt hij ogen en oren te kort, zoveel nieuws is er voor hem te zien en te horen.

Aan de havenkant zitten veel mannen in groepjes te praten en Yan luistert vaak naar hun gesprekken.

Het onderwerp interesseert hem!

Hij hoort daar de nieuwste berichten over het leger van de „Witte Wolf”. Het zijn goede berichten, want volgens die mannen was een deel van het leger door de soldaten ingesloten tussen drie bergketens bij de stad Ming-chow. Ontkomen was moeilijk en als zij niet de hongerdood wilden sterven, moesten ze langs kleine bergpaadjes zien te ontvluchten. Dit bericht doet Yan veel genoeg en onwillekeurig moet hij denken aan San-Lo.

Zou hij nu ook meevechten in het leger? Zou hij zijn wraakplannen al voltoerd hebben?

Ook hoort Yan van andere benden, soms zelfs soldaten van het gouvernementsleger, die stelend en rovend van uit het binnenland de dorpen en steden teisteren. Hoewel deze benden natuurlijk niet in Si-nan-fou durven komen, toch komen er geruchten van hun misdrijven uit de naaste omgeving.

„Maar,” zegt een van de mannen, „ze zijn niet allen zo wreed en slecht. Wat kunnen die arme boeren, die telkens beroofd worden van hun oogst anders doen dan ook gaan roven?! Zulke mannen zijn geen moordenaars: ze willen niets liever dan rustig leven in hun dorp, maar ze kunnen niet.”

„Nee,” gaat de spreker voort, „er is maar een middel om er een eind aan te maken . . . ons leger moet sterker worden, er moeten flinke soldaten komen, die goed kunnen vechten. Dan zal je eens zien, hoe gauw het gedaan is met die benden.”

„Hebben jullie al gehoord van de „Zwarte Tijger,” komt er een ander tussen, die Yan aan zijn uiterlijk herkent als een schipper.”

„Nee, nee . . .” roepen de omstanders . . . „vertel ons, vertel ons.”

„De Zwarte Tijger heeft een sterk leger. Zijn soldaten kunnen schieten als de beste. Maar slecht en wreed zijn ze niet.

Zeker, ze roven wel, maar alleen bij rijke mensen, die het goed kunnen missen.

Een arme schipper laten ze voorbijgaan en eenvoudige kooplieden doen ze geen kwaad. De „Zwarte Tijger” is streng voor zijn soldaten en hij eist stipte gehoorzaamheid.

„Mijn knecht,” gaat de man verder, „heeft zelf gezien, dat een van de mannen werd doodgeschoten, omdat hij geroofd had uit het huis van een arme boer en wat hij gestolen had kreeg de boer driedubbel terug.”

„Zie je wel,” zegt de eerste spreker, „ze zijn niet allen wreed, maar ze moeten . . .”

„Wie is dat, die „Zwarte Tijger?” vraagt een ander. „Dat weet ik niet; hij is gekomen uit het westen en hij achtervolgt met zijn legertje de bende van de „Witte Wolf.”

„Laat hij maar oppassen,” zegt een derde, „want de „Wolf” is nog machtig.”

Ondertussen is een nieuw schip aan de kant gemeerd en de mannen gaan uiteen om met pakken sjouwen wat te verdienen.

Yan slentert verder.

De koopman, bij wie hij zich verhuurd heeft, wacht op een lading goederen, die naar het binnenland gebracht moet worden. Als die lading aangekomen is, kan Yan in dienst treden en elke dag gaat hij vragen, of hij zijn werk kan beginnen.

Eindelijk komt het schip aan. De goederen worden uitgeladen en op de ezels gepakt en voor Yan begint een nieuwe tijd van reizen en trekken.

„Ga langs de grote wegen en overnacht niet in de eenzame bergen,” heeft de koopman hen als laatste raadgeving meegegeven. Yan begrijpt wel waarom.

De koopman is bang, dat zijn knechten op een kwade dag een rovende bende ontmoeten en Yan weet nu wel, dat dit in 't geheel niet onmogelijk is.

De vierde dag reeds komen ze veilig op de plaats van bestemming aan.

Op deze reis doet Yan zijn eerste ervaringen op als koopman en weldra merkt hij, dat een koop niet dan na veel woorden, soms zeer beleefde, soms zeer lelijke, gesloten wordt.

In de dichte bossen, waar ze op de terugreis doortrekken, zijn mannen en vrouwen bezig met het schillen van vuurbomen. Van de bastvezel worden regemantels en zonnehoeden gevlochten.

„Wacht,” denkt de koopman, „dat is wat voor mij.

Een partij van deze hoeden, raak ik wel kwijt aan de soldaten in de stad." De slimmerd weet wel, dat deze nooit blootshoofds in de regen vechten, want ze denken, dat daardoor het ongedierte in het hoofdhaar ontstaat.

De koopman begint met een beleefde groet en zo terloops brengt hij het praatje op de begeerde hoeden. „De hoeden zijn grof en lelijk.”

„Wat,” schreeuwt de eigenaar, „mijn hoeden lelijk.” „En ze zullen wel regen doorlaten,” gaat de koopman onverstoorbaar verder, „ze zijn goed voor de boeren, die op het land werken, maar niet voor de mannen in de stad.

Wat moeten ze kosten?”

De hoedenfabrikant noemt een prijs. De koopman noemt ook een prijs. Tweemaal stapt de koopman terug naar zijn ezels, of hij van plan is weg te gaan. Als hij dit voor de derde maal doet, merkt hij, dat de man hem rustig laat vertrekken. Hij weet nu de uiterste prijs en betaalt.

De partij hoeden wordt opgeladen en de koopman is in zijn nopjes. Hij heeft prachtige hoeden van fijn stro voor een laag prijsje gekocht!

Maar 't zijn niet altijd zulke meevallers, die hun te beurt vallen.

Toen ze heengingen waren ze over een kleine bergstroom getrokken, doch nu ze terugkomen is die bergstroom door de regens gezwollen tot een flinke, woest stromende rivier. Met veel moeite worden de dieren er over gebracht, maar een van de ezels struikelt.

Yan probeert hem nog te houden, doch tevergeefs.

Het touw breekt en weldra drijven als kleine scheepjes een partijtje hoeden stroomafwaarts.

De koopman tiert en raast en onderwijl dobberen de hoeden vrolijk verder.

„Luilakken . . . sta niet te kijken . . . jullie eten mijn rijst niet voor niets . . . grijp ze aan.”

Maar geen van de knechten voelt er voor om zijn leven te wagen voor een nietig ding als een zonnehoed en met onbewogen gezichten luisteren ze naar de scheldwoorden, die over hun onschuldige hoofden heengaan. Yan brengt tenslotte uitkomst.

Verderop is een nauwe doorgang tussen twee rotsblokken en daar drijven alle hoeden heen.

Op een paar na kan Yan ze er uit vissen en de koopman is tevreden.

Van dievenbenden merken ze op hun verdere reis niets en ongedeerd komen ze tenslotte in de stad terug. In zijn vrije tijd is Yan steeds op de kade aan de rivier te vinden. Hij gaat zich meer op zijn gemak voelen te midden van de drukte, die daar heerst en uren achtereen kan hij staan kijken naar het aankomen en vertrekken van de kleine jonken.

Telkens als hij terugkomt van een van zijn reizen naar het binnenland ontvangt hij zijn loon. Het is niet veel maar hij kan er van leven en nog wat overhouden ook.

„Later koop ik een paar ezels,” denkt Yan, „dan word ik zelf koopman.”

Voorlopig kan daar echter niets van komen.

Zo gaat een jaar voorbij.

Yan is een flinke, sterke jongen geworden. Hij is tevreden met zijn werk.

Eén gedachte houdt hem steeds bezig; dat is de gedachte aan zijn broeder San-Lo.

Als hij hem eens kon vinden! Dat zou heerlijk zijn. Hij luistert ook nog vaak naar de verhalen over de benden en legertjes, die elkaar bevechten. Van de bende van de „Witte Wolf” hoort hij niet veel meer spreken, al schijnt dit leger na de nederlaag in kleine groepjes zijn plundertochten voort te zetten.

Zou San-Lo met zijn legertje nog vechten tegen hem? Of zou hij reeds teruggekeerd zijn naar hun stam-dorp?

Een maal heeft hij iets gehoord van zijn broeder, maar dat is nu reeds geruime tijd geleden.

Op een dag, toen Yan weer bij de haven stond, kwam er een jonk naar de kant om aan te leggen. De schipper sprong aan wal en tot zijn grote verbazing zag Yan, dat het een van de mannen was, die vroeger in zijn dorp woonde.

Op de vragen van Yan naar zijn broeder San-Lo kon hij echter weinig antwoord geven of, het kan ook, dat hij het niet wilde.

Yan begreep uit het onvolledig verhaal, dat San-Lo een klein, maar sterk legertje om zich had verzameld en dat hij daarmee aan de bovenloop van de rivier, de kleine afdelingen van de „Witte Wolf” probeerde te verslaan.

Het was reeds lang geleden, dat deze man uit het leger was weggegaan — waarom, dat vertelde hij niet — en zodoende wist Yan nog niet veel van zijn broeder.

Vaak ook dacht Yan aan zijn zuster San-Ling, die gestorven was in het „Grote Huis”.

Ja, het „Grote Huis”! Hoe zou het gaan met zuster Margarethe?

Eigenlijk schaamde Yan zich een beetje als hij aan haar dacht. Veel wat zij hem geleerd had, was hij vergeten, of liever, hij dacht er niet meer aan. In de eerste tijd had hij nog voor zijn eten gebeden en gedankt, doch weldra had hij het nagelaten.

Als hij 's nachts boven zich de sterrenhemel zag, dacht hij vaak aan wat de zendeling hem verteld had over God, Die daarboven woonde.

Het was waar: offeren aan de goden, die hij vroeger aanbeden had, deed hij ook niet meer.

Slechts een enkele maal had hij op zijn reizen, als de andere knechten het ook deden, een offergave gegeven om de boze geesten te bezweren, die hen op de reis kwaad konden doen.

Onder zijn kleed bewaarde hij trouw het boekje met het portret van San-Ling.

„Wellicht zal dat je herinneren aan wat je hier geleerd hebt,” had zuster Margarethe gezegd.

Zeker, vaak had Yan er over gepeinsd, waarom San-Ling zo gelukkig kon zijn, omdat ze Jessu liefhad, maar verder was hij niet gekomen.

9

Koopman op de rivier

Nu Yan reeds vele reizen gemaakt heeft in het binnenland, durft de koopman hem ook een moeilijker taak op te dragen.

Met vier jonken moet een partij goederen de rivier op gebracht worden en Yan wordt aangewezen om toezicht te houden op de kostbare lading.

Dit werkje is juist iets naar zijn zin.

Reeds lang heeft hij verlangd eens de rivier te bevaren en de dorpen en steden te zien, die daar aan de bovenloop liggen.

Maar daar komt nog iets bij. Volgens de schipper, die Yan gesproken had, was San-Lo immers ook in de buurt van de bovenloop en wellicht is er een kleine kans, dat hij daar iets van hem hoort.

Yan weet, dat de tocht niet zonder gevaren is, want de rivier vertoont op sommige plaatsen stroomversnellingen, waar het water in ontzaglijke vaart langs de puntige rotsen schiet.

Het is dan ook allereerst Yans taak, om vier stevige boten uit te zoeken, die dit lastige karweitje klaar kunnen spelen.

Een dag lang loopt Yan over de wiegelende loop-

plankjes van het ene schip naar het andere om met de schippers te onderhandelen over de vrachtprijs.

Na veel loven en bieden weet hij tenslotte voor een redelijke prijs vier stevige jonken te huren.

De volgende dag wordt gebruikt om alles zorgvuldig te laden, een werkje dat grote vaardigheid vereist en dat Yan natuurlijk aan de schippers moet overlaten. Hijzelf krijgt een plaatsje om te slapen onder het ruwe dak van matten. Overdag kan hij op de voorplecht of bij het roer zitten.

Als alles klaar is, nemen de twee mannen, die het vaartuig vooruit moeten bomen, hun plaats in en met hun met ijzer beslagen vaarstokken duwen ze de boot van de kant. Yans eerste reis op het water is begonnen. De rivier heeft altijd aangetrokken.

De rivier, waarin de machtige draak woont, die dagelijks zijn offers van de mensen vraagt, die nooit tevreden is en steeds loert op nieuwe slachtoffers.

Vaak heeft Yan het gejammer gehoord van de vrouwen, die aan de oevers weenden om hun mannen, die de rivierdraak had verslonden.

Hij had ook eens 's avonds de papieren bootjes gezien met hun kleine flakkerende olielichtjes, die men op het water liet drijven, om de doden te herdenken, die dat jaar verdronken waren.

Ja, het leven der mensen had weinig waarde voor de rivier en duizenden rustten reeds op de bodem van geel slib.

Als Yan met de schepen vertrekt, staat er een flink briesje, de zeilen worden gehesen en de puntige, rode geluksvlaggen in de toppen van de masten wapperen vrolijk.

De schippers zijn tevreden: de wind bespaart hun veel werk.

De bomers laten hun lange vaarstokken rusten en genoeglijk zitten ze om het kleine komfoor met houtskool, waarop hun potje met avondeten reeds staat te koken.

Yans eerste reis op het water is begonnen.

Yan moet eerst nog wennen aan de eigenaardige bewegingen van het scheepje, doch weldra voelt hij zich volkomen op zijn gemak.

Er valt voor hem weinig te doen.

Een enkele maal als ze een stad passeren, gaat hij wel eens mee met de schipper om inkopen te doen. Meestal liggen de stadjes aan de rivier hoog op de bergen en er moeten dan heel wat trappen opgeklommen worden, voor men in de eigenlijke straten komt. Hoe verder ze de rivier opvaren, hoe vuiler de stadjes worden. De straten zijn meest nauw en vies.

In het vuil, dat op de straat wordt geworpen en dat in een brede stroom zijn weg zoekt naar beneden, snuffelen de honden naar iets van hun gading.

Yan walgt er van als hij bedelaars, soms met afzichtelijke zweren bedekt, mee ziet zoeken om een klein hapje eetbaars te bemachtigen.

Onwillekeurig moet hij denken aan de geschiedenis, die de zendeling hem eens vertelde en waarvan ook een plaat staat in zijn boekje: de rijke man en de arme bedelaar.

Ja, Yan begrijpt goed wat er met dit verhaal bedoeld wordt: de rijke man had Jessu niet lief en de arme bedelaar wel. Toen zij beiden stierven ging de laatste naar de hemel.

„Het geeft niet, of je arm bent, als je de Here Jezus lief hebt, zal Hij je ook, net als die bedelaar opnemen in Zijn heerlijkheid,” had de zendeling toen uitgelegd. Maar de bedelaars hier zullen wel nooit van Jessu gehoord hebben!

Yan kan ook moeilijk begrijpen, hoe de zendeling kon zeggen, dat die arme man rijk was, want voor Yan betekent „rijk zijn”: veel geld hebben, een mooi huis en prachtige kleren.

Rijke mensen had hij vaak in de hoofdstad gezien en hij verlangde er diep in zijn hart naar om ook eenmaal rijk te zijn.

Yan is altijd weer blij, als hij terug komt in de boot en 's avonds voelt hij er meestal weinig voor om met de schippers de stad in te gaan.

Toch op de boot blijven, als ze gemeerd ligt naast de andere jonken, is ook erg saai en zo gaat Yan vaak op zijn eentje door de nauwe straten dwalen.

Op een keer, als hij het gehele stadje, waar ze die nacht liggen, doorkruist heeft, rust hij uit in een theehuis.

Het is er vol en met moeite kan hij een plaatsje vinden tussen de pratende mannen.

Terwijl hij geniet van zijn kopje zoete thee, vangt zijn oor enkele woorden op.

Yan spant zich in en dan hoort hij bij stukken en beetjes een gesprek, dat gaat over . . . de „Zwarte Tijger”. De mannen fluisteren, maar toch gelukt het Yan een en ander op te vangen.

Zo te zien zijn het kooplieden, maar zeker weet Yan het niet.

Eén van hen is steeds aan het woord en hij is het, die telkens de naam „Zwarte Tijger” gebruikt.

't Spreekt vanzelf, dat Yan nieuwsgierig is naar wat ze met elkaar te verhandelen hebben, maar hij durft niet naderbij schuiven om beter te kunnen luisteren. Evenmin durft hij de mannen aan te spreken om hun inlichtingen te vragen.

Toch wil hij wat naders weten.

Dezelfde naam had hij ook in Si-nan-fou met eerbied horen uitspreken en in ieder geval wil hij weten, of de bende van die geheimzinnige „Zwarte Tijger” hier in de buurt is.

Het is ondertussen reeds laat geworden en in het theehuis wordt het langzamerhand wat rustiger. Ook de mannen naast hem gaan één voor één weg. Tenslotte blijft er slechts een over. Deze bestelt nog een kom thee en Yan volgt zijn voorbeeld.

Dan krijgt hij opeens een idee.

De eigenaar van het theehuis, een dikke Chinees, zal hem ongetwijfeld wel in kunnen lichten en voorzichtig begint Yan een gesprek.

De man voelt wel wat voor een praatje, maar als Yan terloops het gesprek brengt op de benden, die naar hij gehoord had, deze streken onveilig maken, is de spraakzaamheid van de dikke baas opeens verdwenen. En als hij de naam „Zwarte Tijger” noemt, zegt de Chinees helemaal niets meer en met een gemompelde verontschuldiging gaat hij weg.

Yan drinkt zijn thee uit en gaat er van door.

Het is intussen reeds donker geworden en hij moet zich haasten wil hij niet verdwalen in de duistere steegjes en straatjes.

Maar ver komt hij niet.

Als hij langs de donkere opening van een poort loopt, grijpen hem twee sterke handen vast.

Een hand wordt op zijn mond gelegd, zodat hij niet om hulp kan roepen en in een paar tellen zijn z'n handen stevig vastgebonden op de rug.

Yan kan zijn aanvallers niet zien en hij begrijpt in het minst niet, waarom men hem zo weinig vriendelijk behandelt.

„Als je roept, zal ik je doden . . .” zegt een stem en Yan hoort wel, dat het ernst is.

Ze gaan de treden af naar het water en dan wordt even halt gehouden.

„Wat wil jij, nietige hond, weten van de „Zwarte Tijger,” vraagt bars dezelfde stem, „ben jij een vreemdeling, die hier gekomen is om te spionneren.”

„O, neen . . . machtig heer, o neen, ik ben met de vier schepen meegekomen, die vandaag in de haven zijn binnengelopen.

„Wat wil je dan van de „Zwarte Tijger”?”

„Niets . . . niets . . . ik heb die naam meer horen fluisteren en ik wilde graag weten waar het leger van die machtige man zich bevindt.

Ik ben maar een arm en nietig koopman . . . ik ben bang, dat die bende mijn schepen zal nemen en mijn waren zal roven."

„Geloof hem niet . . . hij spreekt leugens, hij is vast en zeker een spion," zegt een andere stem. „Gooi hem in het water."

„En wat wil je dan aan de „Tijger" vertellen," vraagt de eerste stem.

„Je weet, dat hij niet van moorden houdt en . . . onze meester is streng."

„Och kom, de rivier zal het nooit vertellen."

Het gesprek tussen de twee mannen wordt gevoerd bij de ingang van een nauwe straat.

„Vooruit," klinkt eindelijk de stem weer.

Yan krijgt een duw en hij denkt, dat zijn laatste uur geslagen is.

Een verschrikkelijke angst maakt zich van hem meester . . . hij wil niet sterven.

„Ik zal . . ." begint hij . . . „ik wil . . ."

Maar de mannen luisteren niet naar hem.

Ze gaan de trappen af, een straat door, een hoek om . . . Plotseling staat Yan in het volle licht van een lantaarn en met een schim ziet hij de beide mannen, die hem gevangen houden.

Dan hoort hij een verbaasde uitroep.

De man met de lantaarn zegt een vreemd woord, waarvan Yan de betekenis niet begrijpt en ogenblikkelijk veranderen de twee mannen als bij toverslag.

De stem van de vreemdeling komt Yan bekend voor. Er wordt druk gesproken en het slot is, dat Yans handen losgemaakt worden en in een oogwenk zijn de twee aanvallers in de duisternis verdwenen.

Yan is eigenlijk te verbaasd om goed te begrijpen, dat hij weer vrij is en als zijn redder de lantaarn opheft, kijkt hij in het gezicht van . . . de schipper van zijn boot. Samen gaan ze terug naar de rivier.

„Het donkere water is diep," zegt de schipper en hij

bedoelt: het heeft niet veel gescheeld, of je was in dat water terecht gekomen.

„Bemoei je niet met dingen, die je niets aan gaan . . . het is gevaarlijk.”

Yan zegt niets. Hij twijfelt er niet aan, of de dikke waard in het theehuis heeft hem deze schrik bezorgd en hij peinst erover hoe het mogelijk was, dat de schipper hem zo gauw kon bevrijden.

Maar de schipper schijnt niet van plan te zijn hem daarover in te lichten en evenmin vertelt hij van het kleine pakje, dat hij juist die avond van een der mannen in het theehuis heeft gekocht.

In dat pakje zit verboden en dus kostbare waar . . . opium.

Een arme jonkschipper mag toch wel iets verdienen naast zijn schamel loon!

Die avond ligt Yan lang te denken over wat er gebeurd is.

Waarom stelt hij toch zoveel belang in de bende van de „Zwarte Tijger”?

Hij weet het zelf niet.

Of is het, om dat hij gehoord heeft, dat dit leger de bende van de „Wolf” bestrijdt, evenals zijn broeder San-Lo?

Hij kan er geen hoogte van krijgen. De geruchten, die hij telkens hoort zijn verward en onduidelijk en zekerheid kan hij niet krijgen op al zijn vragen.

Wel neemt hij zich voor om voorzichtiger te worden. Het is de eerste maal dat hij in aanraking geweest is met de bende van de „Zwarte Tijger” en hij verlangt niet naar een tweede keer.

Als alles goed gaat zal de reis nog een week duren. Maar het moeilijkste deel moet nog afgelegd worden, want ze zijn nu in de bovenloop van de rivier gekomen waar de stroomversnellingen zijn.

Op sommige plaatsen bruist het water in ontzaglijke vaart tussen de rotsblokken door en er is heel wat stuurmanskunst nodig om de boten door de smalle doorgangen te sturen. Menig bootje is daar reeds te pletter gelopen tegen de rotsen en hier is het, dat de rivierdraak zijn meeste offers vraagt.

De stroom wordt sterker en als er geen stevige wind waait is het onmogelijk om tegen het snelstromende water op te bomen. Dan gooien de mannen hun lange vaarbomen neer, ze zwemmen naar de kant en met lange, sterke touwen wordt de boot voortgesleept.

„Zet de ruggen schrap, zet de ruggen schrap,” klinkt het eentonig lied van de slepers en zwoegend, met de touwen om hun middel, de armen slap hangend tot bijna op de grond, trekken de mannen de boot tegen de woedende stroom op. De paden, waar de mannen langs gaan, liggen vaak hoog op de hellingen van de steile rotsen en op een dag ziet Yan tot zijn grote schrik hoe een der mannen uitglijdt op het smalle jaagpad. Zijn handen grijpen wild in het rond om steun te vinden tegen de gladde rotsen. Tevergeefs! Een wilde duikeling, een rauwe kreet en de man stort in het bruisende water.

De altijd gulzige rivier laat zijn prooi niet los.

Onbewogen kijken de anderen naar het ongeluk, dat zich daar voor hun ogen afspeelt.

Ze zijn er aan gewend. Uit deze streek keren nooit alle slepers terug: bijna elke reis moet een van hen zijn leven geven als offer voor de rivierdraak.

De schippers nemen wel voorzorgen. Als het moeilijke

deel van de rivier voor hen ligt, brengen ze eerst offers. Een haan wordt op de voorplecht gedood, de kop wordt in het water geworpen en het warme bloed op de boot gesprenkeld.

Zo denken de mannen de boze geesten tevreden te kunnen stellen!

Weldra nadert hun boot de eerste stroomversnelling. Vol schrik ziet Yan de jonk naar de puntige rotsen schieten, meegezogen door het kolkende en bruisende water.

Elk ogenblik denkt hij, dat het gedaan is met de boot, hij verwacht niet anders of hij zal te pletter lopen.

De schipper staat aan het roer, onbewogen als altijd, maar zijn hele lichaam is gespannen.

Een kleine misrekening en de boot is reddeloos verloren.

Het zijn niet de rotsen, die men ziet, die het gevaarlijkst zijn, neen, onder water zitten de verraderlijke klippen en wee de schipper, die niet goed vertrouwd is met de vaargeulen.

Maar de schippers van Yan zijn hier goed bekend, ze hebben vaak op dit deel van de rivier gevaren.

De boot schijnt niet meer naar het roer te luisteren.

Hij draait een halve slag om en even komt hij dwars te liggen. Even maar, dan springt ze vooruit, met het wilde water mee, en een minuut later drijven ze rustig op het kalme water onder de versnelling.

Het gevaar is voorbij.

Als Yan omkijkt, ziet hij de drie volgende jonken dezelfde beweging maken en ook zij komen behouden in het veilige water.

Yan voelt zijn hart nog kloppen van angst, maar als hij de schipper rustig verder ziet gaan met zijn werk, alsof er niets gebeurd is, zakt zijn bangheid weldra. Hij begrijpt wel, dat de schipper ervaring heeft in dit moeilijk werk.

De eerste stroomversnellingen komen ze voorbij zon-

der ongelukken. Er komt nu weer een rustiger deel. Hier leggen ze aan bij een klein handelsstadje, het laatste, voor ze op hun bestemming komen.

De schipper wil hier een dag blijven, omdat, zoals hij zegt, het nodig is inkopen te doen.

Yan had eerst tegenwerpingen gemaakt. Hij wilde liever doorvaren om zo spoedig mogelijk zijn waren af te leveren.

Daarbij gelooft hij stellig, dat de schuitenbaas een ander doel heeft dan inkopen doen, maar hij begrijpt tenslotte, dat het beter is de schipper niets in de weg te leggen.

Het is avond als ze de andere jonken langs zij komen. Yan voelt er niets voor om nu nog de stad in te gaan, maar de schipper denkt er anders over.

Weldra ziet Yan hem de wankele plankjes aflopen, die van het ene schip naar het andere zijn gelegd.

De schipper is wel een slimmerd, maar toch had Yan wel iets gemerkt van zijn verboden koopwaar.

Yan wist natuurlijk wel, dat de opium, sinds ze verboden handelswaar was, een kostbaar artikel voor smokkelaars was geworden.

En even goed wist hij, dat zijn lading gevaar liep om in beslag genomen te worden, als die verboden waar in zijn jonken ontdekt werd. Maar hij had niets gezegd, want hij wist vooruit, dat het toch weinig succes zou hebben.

Daarbij: de schipper is handig genoeg om ontdekking te voorkomen.

Overigens gaat het hem weinig aan, wat zijn schipper in het stadje uitvoert.

Maar het gaat hem wel aan, dat de schipper die nacht en de volgende dag niet terugkomt op het schip.

„Wat denkt die kerel wel,” mompelt Yan, „mij hier zo maar in de steek laten!”

„Vooruit . . . ga hem halen, morgen vroeg moeten we vertrekken,” gebiedt hij een van de knechten,

maar als deze terugkomt, maakt Yan zich nog bozer. „De meester kan niet komen . . . de meester slaapt,” zegt de man onverstoorbaar, als was het iets heel gewoons.

Met grote stappen loopt Yan de morsige straten door naar het enige theehuis, dat in het stadje te vinden is. Maar 't is gemakkelijker gezegd dan gedaan om daar de schipper te zoeken.

Op zijn vragen krijgt hij een vriendelijk antwoord. Maar neen, niemand heeft een jonkschipper gezien! Hij is hier niet geweest.

Yan praat lang, maar hij komt niets verder. Ten einde raad probeert hij het op een andere manier.

Hij rammelt met geld en zie, opeens gaat de herbergier hem beter begrijpen.

„O, bedoelt de achtbare heer wellicht die kleine schipper van een van die vier jonken, die gisteren zijn binnengelopen?”

Een geldstuk verdwijnt onder het wijde kleed van de man en hij gaat Yan voor, een wankele trap op naar boven.

Yan begrijpt onmiddellijk waar hij naar toe wordt gebracht, want een zoete, weeïge geur komt hem tegemoet.

Ze treden een kamer binnen, waar een rode lamp een schemerig licht verspreidt.

Lans de wanden liggen enkele mannen in een diepe slaap verzonken. Anderen zijn bezig met het schuiven van opium. Op een blad, dat voor hen staat, ziet Yan een klein olielampje, waarboven men de kleine stukjes van het zoete vergif week maakt. De mannen rollen deze stukjes tot kleine balletjes, die in de opening van de lange pijp worden gelegd.

Dan wordt dit even bij het vuur gehouden en langzaam met diepe halen ademen ze de bedwelmende rook in. Het is de eerste maal, dat Yan van zo nabij een opiumkit ziet en het schrikt hem af.

Dat Yan van zo nabij een opiumkit ziet.

Die bedwelmde mannen in die bedompte, stinkende kamer zijn niet bepaald een aantrekkelijk gezicht. In een hoek ligt de man, die hij zoekt. Als Yan zijn schipper daar ziet liggen, maakt een grote woede zich van hem meester. Daar ligt de man te slapen in de tijd, dat hij de boten klaar moet maken!

Hij trekt hem overeind. Een paar suffe ogen kijken hem wezenloos aan en als Yan de man loslaat, valt hij als een zoutzak neer en . . . slaapt weer door.

Op een wenk van de herbergier wordt ook Yan een pijp aangeboden, maar boos bedankt hij.

Op zijn schip teruggekomen, peinst hij er over, wat hij nu het beste kan doen.

Hij voelt er weinig voor te wachten tot de schipper zijn roes heeft uitgeslapen.

Dan maar vertrekken! In het stadje wordt een andere schuitenvoerder opgezocht. De nieuwe schipper ziet er wel wat vreemd uit en zijn gezicht boesemt nu niet bepaald veel vertrouwen in, maar hij beweert, dat hij reeds jaren op dit deel van de rivier gevaren heeft en dit is voor Yan het voornaamste. Ze worden het eens over het loon en de volgende morgen vroeg vertrekken ze. Voor de schipper laat Yan de boodschap achter, dat hij kan wachten tot zij op de terugreis langs komen. Met de nieuwe schuitenbaas schijnt hij het goed getroffen te hebben. Hij werkt hard en Yan hoeft hem zelfs niet tot spoed aan te zetten om de verloren tijd in te halen.

Ondertussen, als het goed licht is geworden, doorzoekt hij grondig het hele scheepje en onder in de voorplecht vindt hij drie pakjes opium, die hij meteen overboord gooit.

De nieuwe schipper maakt een beweging, of hij het hem wil beletten, doch onmiddellijk herstelt hij zich. Yan denkt, dat hij niets gezien heeft.

Had hij die avond beter opgelet, dan had hij kunnen zien, hoe de man ook het schip doorzocht en . . . beter dan hij, want in 't achterschip onder een losse plank, waarop het komfoor staat, haalde hij nog drie pakjes te voorschijn.

Hij gooit ze echter niet overboord, doch bergt ze zorgvuldig onder zijn kleed.

Na het uiteendrijven van het leger van de „Witte Wolf” was het niet opeens uit met hun roverijen en plundertochten. Kleine groepjes gingen op eigen gelegenheid voort met hun boos bedrijf. Alleen ze moesten voorzichtiger zijn dan vroeger. Toen beschermde hen het machtige leger en wilden ze een dorp uitplunderen, niemand, die het hen beletten kon.

Nu echter, nu ze kleine benden van acht of tien man er op uit trokken, moesten ze anders te werk gaan dan voorheen. Ze smokkelden nu opium, of ze trachten schepen op te vangen, die dit kostbare goedje vervoerden. Ze roofden de lading van kleine scheepjes en ze plunderden eenzame reizigers.

Had Yan die vorige dag in de vuile kamer van het theehuis kunnen luisteren naar het gesprek van enige mannen, dan had hij zeker minder haast gehad om een nieuwe schipper te zoeken en hij had zeker liever gewacht tot zijn eigen jonkschipper zijn roes had uitgeslapen.

Maar Yan wist niet wat daar besproken was en in zijn onervarenheid was hij er lelijk ingelopen.

De schipper, die hij nu achtergelaten had in het stadje, was een man, die er graag iets bij verdiende en hij wist zijn adressen waar hij de geheime waar voor goed geld kon verkopen.

Vandaar dat hij er ook op had gestaan om in dit stadje een dag voor anker te blijven.

Zijn koopwaar was hij in het theehuis spoedig kwijtgeraakt, maar in zijn domheid had hij niet alleen losgelaten, dat hij nog meer had, maar ook, dat hij een kostbare lading vervoerde in zijn jonken.

Toen hij daarbij nog vertelde van de jonge knecht, die als opzichter over die lading mee voer, was zijn lot en dat van Yan bezegeld.

Het was een kleine moeite voor de mannen om hem over te halen een pijpje met hen te roken en de baas van het theehuis had zijn maatregelen genomen, dat de schipper een flinke hoeveelheid van het verdovende goedje werd toegediend.

Zijn roes zou, ook al omdat hij nog niet vaak opium gebruikt had, zo gauw niet voorbij zijn.

En juist zoals ze zich voorstelden kwam Yan, toen hij de toestand van zijn schipper gezien had, spoedig in de stad om een nieuwe schuitenvoerder te huren.

Een van de mannen, die in het complot was, bood zich aan en de anderen getuigden om strijd, dat er in de gehele stad geen betere schipper bestond om hem door de stroomversnellingen te brengen.

En zo had Yan een lid van de gevreesde bende van de „Witte Wolf” aan boord gekregen.

De tocht verloopt voorspoedig. Yan is in zijn nopjes, dat hij spoedig zijn waren kan afleveren en hij verheugt zich er op dit aan zijn meester te kunnen melden.

Ze moeten nog wel langs enkele gevaarlijke plaatsen, maar de nieuwe schipper kent zijn werk en Yan maakt zich geen ogenblik ongerust.

In het stadje heeft men hem verteld, dat er enige dagen geleden een „vuurboot” voorbij is gegaan.

Een stoomboot is in dit deel van de rivier een ongewone verschijning. Alleen in de grote stad zijn er enkele kooplieden, die van de „vuurdraak” der blanken gebruik maken om hun goederen te vervoeren.

Slechts een heel enkele keer kwam de „vuurboot” hierheen en dan moest er een zeer bekwame stuurman op staan om deze boot door de moeilijke plaatsen heen te loodsen.

De Chinese jonkschippers haten deze vaartuigen, omdat ze bang zijn, dat zij door deze snelle schepen minder vracht zullen krijgen.

Yan heeft in de grote stad enkele malen zo'n boot gezien en het is voor hem een raadsel hoe die boot zonder

zeilen vooruit kan komen. Maar bang, zoals de bijgelovige mensen hier, is hij er niet voor. Hij weet wel, dat de blanke mensen erg knap zijn.

Wellicht zien ze de boot verder op de rivier wel!

Na twee dagen wordt de stroom weer veel sterker, een teken, dat de gevaarlijke plaatsen in de buurt zijn.

Zonder ongelukken komen ze door de eerste stroomversnellingen. Nu nog de laatste en de reis is gedaan. De streek is hier erg eenzaam en ze varen soms dagen zonder een nederzetting te zien.

De rivier gaat hier door het gebergte en op sommige plaatsen zijn de oevers zo steil en zo dicht bij elkaar, dat Yan recht naar boven moet kijken wil hij de lucht zien. Voor de slepers is het moeilijk werken en ze verlangen allen naar het einde van de lange reis.

Ook Yan telt de dagen, want voor hem gaat het op de duur saai en eentonig worden.

Z'n vroegere schipper kon onderhoudend vertellen van zijn belevenissen op de rivier, maar aan deze man heeft hij weinig gezelligheid, want veel praten doet hij niet en als Yan wat zegt is een onverstaanbaar gebrom meestal het antwoord.

Tenslotte heeft hij zijn pogingen om een praatje te maken maar opgegeven. Het voornaamste is, dat de schipper hem behouden in de haven van bestemming brengt en daar twijfelt Yan geen ogenblik aan.

Als de jonken de laatste stroomversnelling voorbij zijn, zien ze inderdaad de „vuurboot“, die zijn ankers heeft uitgeworpen in een rustig deel van de rivier.

Yan kijkt vol belangstelling naar de boot en hij vraagt zich af, waarom dat schip daar op die eenzame plaats voor anker is gegaan.

Op het schip is geen levend wezen te bespeuren.

Alleen als zijn schipper driemaal de rode vlag op en neer haalt, wordt op de „vuurboot“, dit teken beantwoord.

Yan begrijpt niet wat dit moet betekenen en op zijn

vraag krijgt hij van de schipper geen antwoord. De man heeft schijnbaar alle beleefdheid vergeten, want als Yan aanmerking maakt, dat hij zijn anker laat vallen, hoewel het nog geen avond is, krijgt hij te horen, dat hij zich met zijn eigen zaken moet bemoeien. Doch weldra zal hij alles beter gaan begrijpen.

Die avond ligt Yan onder de mat op zijn slaappleats. Ook de schipper is in het andere deel van het schip ter ruste gegaan. De man was niet te bewegen geweest om die dag verder te varen en in de nabijheid van het „vuurschip” waren ze voor anker gegaan.

Het had Yan verwonderd, dat er zo weinig mensen op het dek van het schip te zien waren, alleen één man stond voorop en verder leek het uitgestorven.

Hij had er echter niet verder over nagedacht en nadat ze met elkaar hun kommetje rijst naar binnen hadden gewerkt, was hij naar bed gegaan.

De ruimte onder de huif van rietmatten was in tweeën gescheiden. In het ene deel sliep Yan, in het andere de schipper. Yan had hem wat horen stommelen voor hij zijn slaappleats opzocht, doch nu is het stil geworden.

Maar neen, hoor . . . wat is dat?

Yan licht zijn hoofd op om beter te kunnen luisteren. 't Lijkt wel, of er een boot nadert.

Telkens hoort hij een zwakke plons, alsof er een vaarboom in het water wordt gelaten.

Het geluid is onduidelijk door het geklots van het water tegen de boot, maar toch . . .

Hoor, daar is het weer, nu duidelijker. Ja, daar komt een boot naderbij.

Yan zit overeind, het oor gespannen. Dan hoort hij ook een zwak gerucht op het dek van zijn eigen boot. 't Is, of voorzichtig schuifelende voetstappen nader komen.

Yan stoot tegen de wand van de boot en onmiddellijk houdt het geluid op.

Doch weldra hoort hij het geschuifel weer.

Yan springt op: hij moet weten wat dit alles betekent. Maar voor hij naar buiten kan komen springt er een zwarte gedaante op hem.

Yan worstelt wanhopig om los te komen uit de sterke handen, die hem omklemd houden. Even lukt het hem.

Hij schopt en slaat in het wilde weg en de onbekende aanvaller, die op zo'n ontvangst schijnbaar niet gerekend heeft, deinst terug.

Maar de man is veel sterker, en weldra ligt Yan gebonden op de vloer met een stevige prop in zijn mond, die hem het schreeuwen belet.

Hij begrijpt in 't minst niet wat er aan de hand is. Waarom helpt de schipper hem niet?

Buiten klinken fluisterende stemmen.

Aan het schommelen van de boot merkt Yan, dat er anderen op zijn jonk overstappen.

Hij wordt ruw beetgepakt en zonder omslag over boord getild. In de duisternis onderscheidt hij vaag de andere boot, die naast de zijne ligt.

Een paar mannen grijpen hem vast en gooien hem op een paar zakken.

Tegen de lucht afstekend, ziet hij de gestalte van een man, die op de rand van zijn boot staat.

Vergist hij zich nu door de duisternis?

Dat is de schipper van zijn jonk. Hoe kan dat?

Deze vraag houdt hem bezig, meer dan de pijn, die hij heeft door zijn vastgesnoerde handen.

Waarom heeft de schipper hem niet geholpen? Waarom is hij ook niet overvallen.

Opeens begrijpt Yan het . . . er is maar een oplossing: de man hoort ook tot de bende, die hem zo onverwachts heeft overmeesterd.

Ondertussen zijn de mannen bezig de boot leeg te

Maar de man is veel sterker.

halen en de pakken met kostbare lading, waar hij zo goed voor heeft gezorgd, worden opgestapeld in de jonk, waarin hij ligt.

Yan kan niet goed denken. De gedachten gaan wild

door zijn hoofd. Wat moet dit alles betekenen? Zijn dit weer de mannen van de „Zwarte Tijger”, waar hij reeds eerder kennis mee heeft gemaakt?

Toch . . . Yan heeft altijd aan deze bende gedacht, als aan zijn vrienden. Zij immers bevechten de „Witte Wolf”, net als zijn broeder San-Lo.

En wie is de schipper, die hij in het kleine stadje aan boord heeft genomen?

Maar Yan krijgt geen antwoord op al deze vragen.

Wel begrijpt hij, dat hij lelijk in de val is gelopen.

Hij heeft nog hoop, dat de andere drie schepen kunnen ontkomen.

Maar weldra blijkt ook die hoop ijdel. Over het water klinken kreten. Een schot valt.

Yan begrijpt, dat ook zijn andere schepen overmeesterd zijn.

Het schip is ondertussen teruggeboomd en aan het schurend geluid hoort hij, dat ze langs een andere boot gaan liggen.

Er wordt wat geroepen. Hij wordt opgetild en over de reling van de andere boot gehesen.

Dan ziet Yan tot zijn grote verbazing, dat het de „vuurboot” is, waar hij aan boord wordt gebracht.

Met een harde slag slaat hij neer op het dek.

Hij hoort nog vaag stemmen . . . dan weet hij niets meer.

12

In gevangenschap

Als Yan ontwaakt is het donker.

Een vreemd geluid is het eerste wat tot hem doordringt . . . regelmatig hoort hij gestamp en gebrom. Maar waar dit geluid vandaan komt begrijpt hij niet.

„Zo jonge vriend . . .” zegt een stem, „gaat het wat beter?”

Er buigt zich iemand over hem heen.

Yans ogen, die aan het schemerduister gewend raken, zien het gelaat van een blanke man.

Wat is er gebeurd met hem . . .? Waar is hij . . .?

In het „Grote Huis” bij de zendeling en bij zuster Margarethe?

Yan voelt naar zijn hoofd. Een doffe pijn belet hem het denken.

„Waar ben ik toch . . .?”

„Stil maar vriend, ik zal je wel helpen . . . dadelijk zal ik je alles vertellen . . . blijf nu nog rustig liggen.”

Langzamerhand wordt Yan wat helderder. Het gevoel of er een zwaar voorwerp op zijn hoofd ligt wordt minder en opeens herinnert hij zich wat er gebeurd is. Hij kan alles nagaan tot het ogenblik, dat zijn hoofd neersmakte op het dek van het schip.

„Waar ben ik . . . wie heeft me hier gebracht?”

Yan kijkt om zich heen. In de ruimte, waar hij zich bevindt, liggen nog enkele mannen. Ze letten niet op hem.

De blanke man richt hem voorzichtig wat op.

„Je bent zeker een jonkschipper . . .” vraagt hij en als Yan knikt, gaat hij verder: „je bent nu op het „vuurschip” en je wordt hier gevangen gehouden . . . net als ik.”

Maar . . . we leven nog en dat is al heel wat, want vriendelijke heren zijn het niet, die mijn schip hebben overmeesterd. Dat zal je trouwens zelf wel gemerkt hebben.

Ik heb nooit geloof willen hechten aan die dwaze verhalen van roversbenden maar ik denk er nu anders over. Of ze zich nu de „Witte Wolf” noemen of wat anders, schurken zijn het allemaal.”

„De Witte Wolf . . .?” Haast woest stoot Yan de woorden uit, „zijn wij in handen van die mannen . . .?”

Hij ziet weer voor zich, hoe uit de woningen van zijn dorp de rook kringelde, hij ziet weer de mensen liggen op de dorpels van hun huizen.

Dat was ook de „Witte Wolf” geweest. En nu . . . ?

Steeds had hij geleefd in de hoop San-Lo terug te vinden, San-Lo, die wraak gezworen had aan deze gevreesde bende. Maar nu kan hij alle hoop wel opgeven: ook hij zal wel vallen onder de moordzuchtige handen van deze rovers, evenals zijn vader en moeder, evenals zovelen in zijn geboortedorp.

O, als het de mannen waren van de „Zwarte Tijger”, dan zou alles wel meevallen. Yan had immers gehoord, dat deze mensen niet slecht zijn.

Maar nu . . . nu is alles verloren.

„Houd maar moed, jongen . . . wie weet?” stelt de blanke man hem gerust, als hij ziet hoe Yan schrikt bij het noemen van die naam.

Hij is blij, dat hij een Chinees tot gezelschap heeft gekregen, die nu eens niet zo schuw en teruggetrokken tegenover hem, de blanke vreemdeling staat.

Als Yan wat opgeknapt is, vertelt hij hem de geschiedenis van zijn „vuurboot”.

In de stad had men hem gewaarschuwd, dat dit deel van de rivier onveilig was, omdat sommige kleine benden dit deel gekozen hadden voor hun roverijen. Maar hij had er om gelachen en hij had gezegd, dat hij banger was voor de stroomversnellingen dan voor rovers.

Doch nu lachte hij niet meer!

's Nachts waren ze overvallen toen de boot voor anker lag en de rovers hadden de kapitein gedwongen om verder te varen. Reeds vele malen waren scheepjes, zoals die van Yan beroofd en voorzover de bemanning niet gedood was, waren de schippers hier bij hen.

„Wij worden vastgehouden, omdat ze bang zijn voor verraad, maar wat ze van plan zijn, weet ik niet,” eindigt de blanke vreemdeling zijn somber verhaal.

Yan voelt zich diep ongelukkig.

Dan opeens — waarom begrijpt hij zelf niet — moet hij denken aan het „Grote Huis”.

„O, Jessu . . . help Gij mij . . .,” bidt hij in zijn grote nood.

Eenmaal had Yan leren bidden.

In het „Huis” had hij meegebeden, als de zending tot God bad om Zijn hulp te vragen voor de zieken, maar het was nu reeds lang geleden, dat hij voor het laatst gebeden had.

En nu . . .? Had hij nu weer gebeden . . .?

Kwamen de woorden uit zijn hart . . .? Yan weet niet, waarom hij nu weer de God van de blanken aanroept.

Is het, omdat hij weet, dat zijn goden niet kunnen helpen? Maar zou de God, van Wie hem in het „Grote Huis” verteld is, hem willen helpen?

In het jaar, dat voorbijging heeft hij immers nooit gebeden. Nu is hij bang, nu heeft hij Hem nodig.

Zou God hem horen?

Zuster Margarethe had gezegd, dat God altijd hoort, als we Hem met een oprecht hart aanroepen.

Onwillekeurig voelt Yan onder zijn jas naar het portret van San-Ling. Het is weg, evenals het boekje.

Ondertussen heeft de blanke Yan verbaasd aan zitten staren.

Hoorde hij het goed: deze jonge Chinees kende de naam van Jezus. Hoe vaak had hij in deze moeilijke uren zelf ook die naam aangeroepen, hoe vaak had hij om kracht gebeden tot God.

Want ook de blanke man kende de Blijde Boodschap, die in de Here Jezus tot alle mensen uitgaat en in de jaren, die hij in China doorgebracht heeft, is hij niet vergeten, wat hem eenmaal in zijn vaderland geleerd was.

En al was hij niet als zending uitgegaan naar dit onbekende heidense land, als het mogelijk was had hij

tot de mensen hier gesproken van de Here Jezus, Die ook voor onze zonden op deze wereld gekomen was. Geen wonder dat hij nu verbaasd is deze jonge Chinees de naam van Jezus te horen noemen.

Yan vertelt hem hoe hij in aanraking is gekomen met het Evangelie. Hij vertelt van het „Grote Huis”, van de zending, van zuster Margarethe.

Hij weet niet, waarom hij dit alles tegen deze vreemdeling durft te zeggen, maar 't is, of het hem rustiger maakt, of hij kalmer wordt door zijn hart uit te storten in deze benauwde ogenblikken.

Yan is oprecht blij, dat hij iemand gevonden heeft, die evenals de zending hem weer kan vertellen van God, Die in de hemel woont.

„'t Is wonderlijk,” zegt de blanke man, „dat ik jou hier ontmoet. Het is God, Die hier voor gezorgd heeft.”

Later moest Yan vaak aan deze woorden terugdenken. Hoe zei de blanke man het ook weer:

„Voor de landman het zaad uitstrooit op het veld, kan hij de grond bewerken en bemesten, hij kan het zaad uitstrooien in de bodem, hij kan het nat maken, maar . . . meer kan hij niet doen. God moet het laten groeien. Zo is het nu met jou ook.

In het „Grote Huis” is het zaad in jouw hart uitgestrooid, maar . . . het is niet ontkiemd.

Wellicht heeft God het nu zo gemaakt, dat ik het middel kan zijn, waardoor God dit zaad laat groeien.”

Door deze vriendelijke woorden daalt er een heerlijke rust in het hart van Yan. 't Is, of hij zich veiliger voelt, als zij samen bidden, en God vragen, of Hij hen in Zijn bescherming wil nemen.

Behalve Mister Stevens, zo heet de blanke man, is het geen aangenaam gezelschap, waarin Yan zich bevindt. De meeste gevangenen zwijgen en gelaten ondergaan ze hun lot. Alleen als hun een beetje eten gebracht wordt, leven ze wat op.

Ieder van hen had Yan een verhaal kunnen vertellen van schepen en koopwaar, die hun waren ontstolen. Zij allen hadden wel geweten, dat de kans bestond, dat op een of andere dag ook zij het slachtoffer zouden worden van de rondtrekkende benden.

Dat was nu eenmaal zo in hun land.

Nu was het hen tegengelopen: hun schip waren ze kwijt en ook de waar, die ze vervoerden. De mannen van de „Witte Wolf” zijn kieskeurig: een jonk met ruwe matten laten ze gaan, maar is het schip geladen met kostbare zijde, dan wordt alles in het werk gesteld om zo'n schip te bemachtigen.

Hun spionnen werken in de stadjes aan de rivier en deze mannen zijn elke dag bezig langs de kaden waar de jonken aanliggen. Ze maken een praatje met de schippers in de theehuizen of met de knechten langs de haven en ze horen wat ze weten willen.

Al hebben ze niet altijd zo'n mooie kans om de jonken te bemachtigen als bij Yan, ze weten steeds wel een middel te vinden om de buit in handen van hun kameraden te spelen.

Zo was het ook gegaan met de „vuurboot”.

Dit was een zeldzame verschijning op dit deel van de rivier, want bij uitzondering waagde zich een stoomboot in de stroomversnellingen.

Maar deze boot was hiervoor apart gebouwd door Mister Stevens, die zelf de eerste tocht meemaakte. De boot voer langzaam, want het was de bedoeling eerst de rivier te verkennen. Er waren aantekeningen

gemaakt over de loop van de rivier, over de diepte en de gevaarlijke plaatsen.

Mister Stevens was een koopman, die ook in deze streken zijn goederen wilde brengen. Hij wist dat hier wellicht veel geld te verdienen viel, maar met de jonken ging het vervoer veel te langzaam.

Hij kon op zijn boot veel meer goederen meenemen en zijn boot liep veel sneller.

Natuurlijk wist hij ook, dat er heel wat gevaren aan deze moeilijke onderneming verbonden waren.

De Chinezen vertrouwen de blanke mensen niet en de jonkschippers waren vervuld met haat tegen hem, die hun het brood uit de mond kwam halen met zijn „vuurboot.”

Zij zouden immers geen goederen meer hebben om te vervoeren, als die „blanke duivel” alles op zijn groot schip meenam.

Lang had Mister Stevens zijn plannen voorbereid en het had heel wat moeite gekost om enkele Chinese kooplieden over te halen hun waren aan zijn boot mee te geven.

Maar dit was tenslotte gelukt en zo was de tocht begonnen.

Zeker, men had hem ook verteld, dat de bovenloop van de rivier onveilig was, dat er in die streken vaak roverbenden hun werk maakten van het plunderen van schepen, maar veel aandacht had hij daar niet aan geschonken.

Men zou hem wel met rust laten, zo had hij gedacht, maar het was anders uitgekomen.

Toen de mannen van de „Witte Wolf” de vuurboot hadden gezien, was er direct een bode gegaan naar de bende in de bergen.

Er was een stout plan in hun hoofden opgekomen.

Als ze die „vuurboot” hadden, zou hen niet alleen een rijke buit in handen vallen maar hun werk op de rivier zou heel wat gemakkelijker worden. De bevolking

langs de oevers zou hen niet verraden, eensdeels omdat zij de blanken haten en ook omdat ze beducht zijn voor de wraak van de „Witte Wolf”.

Het plan was zorgvuldig overwogen en tegen de tijd, dat de boot in hun gebied verscheen, hadden ze hun maatregelen genomen.

Toen de boot in de nacht voor anker lag, was de bemanning, die niets vermoedde, overmeesterd.

Wie tegenstand bood, werd neergeschoten en de blanke man werd in zijn eigen boot gevangen gezet, in de hoop een flink losgeld voor hem te krijgen.

Voor de gevangenen in de kajuit gaan de dagen in doodse eentonigheid voorbij. Een kleine patrijspoort geeft wat licht in hun benauwde gevangenis, die vroeger gebruikt werd als bergplaats van touw en andere benodigdheden.

Aan het stampen van de machines merken ze als de boot in beweging is. De kapitein en de overige leden van de bemanning moeten hun werk doen onder de strenge bewaking van de bendeleden, die met gewapende revolvers hen nauwlettend in het oog houden. Mister Stevens heeft reeds vele malen in gedachten een plan gemaakt om zich weer van de boot meester te maken, maar telkens moet hij het opgeven.

De rovers zijn immers altijd in het voordeel, zij hebben wapenen en de bemanning is weerloos in hun handen.

Yan had verhalen verteld over de bende van de „Zwarte Tijger”, die er altijd op uit is om de „Witte Wolf” verder te vernietigen, en in Yans gedachten neemt de moed en de edelmoedigheid van deze mannen steeds groter afmetingen aan.

„O, wisten zij maar, dat hun schip in handen van de „Witte Wolf” is, zij zouden ons zeker komen helpen,” verzekert Yan met vuur.

Maar Mister Stevens schudt het hoofd.

„Wie is die „Zwarte Tijger”? Weer zo’n geduchte

naam. Maar het komt op hetzelfde neer: ze plunderen allen om zich zelf rijk te maken en ik kan moeilijk geloven aan de edelmoedigheid van een Chinees bende-
hoofd."

Onder dit gesprek is een der schippers naderbij gekomen en hij luistert aandachtig naar de woorden van Mister Stevens.

Dan voor het eerst hoort Yan deze man spreken.

„De „Zwarte Tijger” is een eerlijk man . . . ik weet het, want ik ken deze Grote Heer. Hij rooft niet van arme schippers en hij doodt niet, als het niet nodig is en hij zou ons zeker helpen, als hij maar wist, dat wij gevangen waren.

Als ik hier maar kon ontluchten, dan zou ik hem wel vinden . . .”

In Yans vlugge brein ontwaakt een plan.

Hoe het komt weet hij niet, maar zo langzamerhand had hij door de gesprekken en verhalen van de schippers een onbeperkt vertrouwen gekregen in de naam van de „Zwarte Tijger”.

„Als deze man hen zou kunnen bereiken, zou alles in orde komen,” denkt Yan.

Yan probeert nog het een en ander te weten te komen, maar de schipper laat verder weinig los.

Als Yan echter zijn plan voorstelt, luistert de man weer vol aandacht en samen bedenken ze een middel om dit plan te volvoeren.

Met meer moed ziet Yan de toekomst tegemoet.

Het is voor Yan, of hij de zendeling uit het Grote Huis hoort spreken. Ook in het hart van Mister Stevens leeft een groot vertrouwen op God.

Yan vindt het in 't geheel niet vreemd, dat ook Mister Stevens die God aanbidt.

Hij is immers een blanke! En zoals natuurlijk alle mensen van zijn volk de geesten van hun voorouders en

de beschermgoden aanbidden, zo spreekt het voor hem vanzelf, dat alle blanken dezelfde God aanbidden en liefhebben!

Yan begrijpt niet, hoe wonderlijk God hierin voor hem zorgt, dat hij van de weinige blanken, die in zijn land wonen, er juist een ontmoet, die hem kan vertellen van Jessu.

En dit doet Mister Stevens!

Hij vertelt Yan, dat hij niet bang is, omdat hij weet, dat hem zonder Gods wil niets kwaads kan overkomen; hij vertelt hoe God hem tot nu toe steeds geholpen had in al zijn moeilijkheden.

„Ik had veel geld kunnen verdienen,” zegt hij, „als ik de mensen van jouw volk had bedrogen met mijn koopwaren.

Voor een blanke is dit niet zo moeilijk en ik weet, dat er helaas velen zijn die dat wél doen. Maar God wil dat niet, en ben ik nu armer dan zij? O, neen.”

Hij vertelt ook in de lange uren van eenzaamheid aan Yan mooie verhalen uit de Bijbel.

Van de Here Jezus, Die met zijn discipelen in een vissersboot ging varen. Er kwam een zware storm en de discipelen werden erg bang. En wat deed Jezus . . . Hij sliep . . .

„O, meester, help ons, wij vergaan,” riepen de discipelen, die dachten dat het schip zou zinken.

Jezus werd wakker. Hij bestrafte de zee en de wind ging liggen. Maar ook bestrafte Hij de discipelen, dat ze zo'n klein geloof hadden.

„Kijk, nu eens, Yan . . . die mensen waren bang om hun leven te verliezen en dat zijn wij ook, want we weten niet wat deze slechte mensen van plan zijn.

Maar . . . ook nu is de Here Jezus nog bij ons, ook hier op dit schip. Ook nu kan Hij ons helpen, zoals Hij toen Zijn discipelen hielp.

We kunnen bidden, en God zal ons gebed verhoren. Misschien anders dan wij graag zouden willen, maar

een ding weten we: wat er ook gebeurt, zelfs als wij moeten sterven . . . Hij heeft beloofd, dat wij in de hemel mogen komen, als we Hem oprecht liefhebben. Daarom . . . niet bang zijn, jongen . . . laten we op Hem vertrouwen.”

Yan luistert naar deze bekende woorden en een heerlijke rust komt er over hem.

Hij gelooft het: God zorgt voor hem, ja, ook voor hém.

14

Het plan gelukt

Voortdurend heeft de schipper, Sing-Wo, met Yan door de patrijspoort de omgeving verkend. De man is wat spraakzamer geworden .

Sing-Wo kent de rivier en hij weet nauwkeurig te zeggen, waar ze zich bevinden.

Enkele dagen geleden had de boot zijn steven gewend en men voer nu weer terug. Weldra zouden de stroomversnellingen weer komen en juist op dit lastig deel wachten ze.

Yan heeft met de schipper zorgvuldig een plan bedacht en Mister Stevens heeft hen met zijn kennis van het schip bijgestaan.

Door zijn nauwkeurige beschrijving weet Sing-Wo nu precies de weg te vinden naar het dek en is hij eenmaal daar gekomen, dan zal het niet zo moeilijk vallen om te ontkomen. De vraag is nu: hoe moet hij uit hun gevangenis ontsnappen?

De soldaten zijn wel wat minder oplettend dan voorheen, doch ze vergeten niet om steeds de grendel op de deur te schuiven, als ze hun het eten hebben gebracht. Yan weet hierop wat te vinden. Een eenvoudig mid-

deltje. Behalve touwen en andere benodigdheden is er in hun kajuit ook heel wat oude rommel te vinden. Hierin zoekt Yan tot hij een klein plat stukje ijzer gevonden heeft.

Als het avondeten gebracht wordt, zit Yan bij de post van de deur en ongemerkt duwt hij, als de deur open is het stukje tussen het scharnier en de post.

De soldaat zal dadelijk de deur dichtdoen en de grendel er voor schuiven.

Maar de deur sluit nu niet en er zal een kleine opening blijven. Nu hoopt Yan, dat de soldaat dit door de duisternis niet zal zien en schuift hij de grendel dicht, zo zal deze natuurlijk niet in de schuif komen waar ze past. De deur blijft dan open en Sing-Wo kan ontsnappen.

Maar . . . het plan mislukt. De soldaat merkt, dat de deur niet goed sluit. Hij opent hem nog eens en Yan neemt, vóór de soldaat het vinden kan, het stukje ijzer weg.

Doch de volgende avonden speelt Yan hetzelfde spelletje. En eindelijk lukt het. Op een avond let een van de mannen minder goed op. Hij doet de deur achteloos dicht en schuift de grendel er voor, maar . . . de deur blijft open. Nu zal het eindelijk gaan.

Als de voetstappen van de soldaat zijn weggestorven sluipt Sing-Wo naar buiten. Eerst sluit hij de deur en zorgvuldig schuift hij de grendel dicht. Nu kunnen de soldaten de volgende morgen niets merken.

Sing-Wo, die door de beschrijving van Mister Stevens precies op de hoogte is met de inrichting van de boot, schuifelt voorzichtig de donkere gang door. Aan het einde hiervan ziet hij een flauw lichtschijnsel. Daar is de trapopening. Juist als hij tot de trap genaderd is, hoort hij stemmen nader komen. Er komt iemand naar beneden. Sing-Wo verbergt zich vlug in de donkere gang naast de trap, in de hoop, dat de soldaat daar niet heen zal komen.

Gelukkig, de man loopt langs de andere zijde en verdwijnt in de tegenoverliggende gang.

Toch weet Sing-Wo niet zeker, of er niet iemand op het dek loopt, die hem zien kan, als hij boven komt. Stemmen hoort hij niet meer, doch wel hoorde hij zojuist voetstappen.

Hij waagt het voorzichtig naar boven te sluipen.

Bij de reling staat een zwarte gedaante.

Sing-Wo wacht een ogenblik . . . dan springt hij vliegensvlug naar de andere kant, klimt over de reling en onhoorbaar laat hij zich omlaag zakken. Onder hem stroomt de rivier en hij hoort het water, dat kolkend in zijn snelle vaart tegen de boot opklotst.

Zich loslaten durft hij niet, want hij is bang, dat het minste geluid hem zal verraden. Langs de reling hangt een touw en hiervan maakt Sing-Wo een dankbaar gebruik.

Voorzichtig tast hij met zijn voeten tot ze steun vinden in de opening van een patrijspoot. Dan grijpen zijn handen een uitstekende rand, hij laat zich zakken tot zijn voeten in het water hangen . . . een zwakke plons en Sing-Wo worstelt met de sterke stroom.

Ondertussen wachten Mister Stevens en Yan vol spanning, of ze gerucht vernemen boven hun hoofden. Maar het blijft stil aan het dek en er wordt geen alarm gemaakt.

Wel horen ze een lichte plons.

Lang luistert Yan nog met zijn oor dicht bij de patrijspoot, maar hij hoort niets verontrustends.

„Het is gelukt, Sing-Wo is ontsnapt,” fluistert hij tenslotte, „nu krijgen we hulp.”

„Ik hoop, dat je gelijk hebt, Yan,” zegt Mister Stevens, „maar vertrouw er niet al te erg op . . .

Zeker, op deze wijze zal God, als Hij dat wil, ons kunnen redden en we moeten het proberen.

De discipelen zullen eerst ook alles gedaan hebben om hun scheepje te behouden.

Maar één ding deden ze niet . . . vertrouwen op God. Laten wij dit wél doen, Yan, en laten we bidden, of God ons plan wil zegenen.

Het is mogelijk, dat de man, die jij de „Zwarte Tijger” noemt, een goed en rechtvaardig iemand is en dat God hem gebruiken wil om ons te redden.”

Samen vouwen ze daarna de handen.

De anderen hebben niet veel acht geslagen op wat er gebeurd is. De meesten liggen reeds na hun maaltijd op hun slaapmatje.

Het raakt hun weinig wat die blanke man doet en reeds lang heeft deze het opgegeven met hen te spreken.

De dagen, die nu komen, gaan langzaam voorbij.

De vlucht van de schipper is onopgemerkt gebleven.

De soldaten namen weinig notitie van hun gevangenen en ze voelden zich volkomen veilig op hun „vuurboot”.

Naarmate de dagen voorbijgaan, wordt Yan steeds ongeduldiger. 's Nachts ligt hij vaak wakker, het oor gespannen om elk geluid op te vangen.

„Jonge vriend,” zegt Mister Stevens, die de onrust van Yan wel bemerkt, „heb je er wel eens over gedacht, dat Sing-Wo ons ook bedrogen kan hebben.

Hij kan wel kalmpjes naar zijn dorp teruggewandeld zijn, zonder zijn belofte te houden.

En daarbij: de mogelijkheid bestaat ook, dat hij, al is hij dan naar zijn zeggen een uitstekend zwemmer, door de sterke stroom de oever niet heeft kunnen bereiken.

Het is geen kleinigheid tegen het woeste water op te tornen, dat weet ieder die op de rivier gevaren heeft.”

Aan deze mogelijkheid heeft Yan nog niet gedacht en hij wil er maar liever niet aan denken ook.

Maar als de dagen weken worden, gaat Yan ook twijfelen.

Regelmatig is de boot verder gestoomd en hier en daar hebben de soldaten gestopt om levensmiddelen aan boord te nemen.

Doch redding komt niet en Yan gaat reeds alle hoop opgeven.

Maar dan . . .

Op een avond worden de machines niet stilgezet. Onafgebroken stampen ze door en Yan begrijpt weldra waarom de ankers niet worden uitgeworpen.

Uit de patrijspoort ziet hij dat ze voorbij een klein stadje varen. De soldaten vinden het schijnbaar te gevaarlijk om hier in de nabijheid voor anker te gaan. Ondanks de tegenwerpingen van de kapitein wordt in de duisternis verder gevaren.

Lang duurt dit echter niet. De stuurman kan overdag de vaargeul wel vinden, doch in het donker is dit onmogelijk.

Plotseling trilt een schok door het schip. De machines draaien onmiddellijk op volle kracht achteruit, maar het schip zit muurvast op een klip.

Op het dek klinkt geschreeuw en er wordt druk heen en weer gelopen.

Bevelen weerklinken. Dan hoort Yan een nieuw geluid. Mister Stevens zegt hem, dat dit de pompen zijn, die het water uit het ruim moeten pompen. Er is een lek in de bodem gestoten.

Mister Stevens loopt zenuwachtig heen en weer.

Hij weet het: er is maar een middel om zijn boot te behouden. Een deel van de lading moet overboord. O, was hij maar aan dek!

De stuurman probeert dit echter ook de hoofdman aan zijn verstand te brengen en eerst als deze begrijpt dat anders de gehele lading gevaar loopt, geeft hij toestemming.

Het schip ligt nu wat minder diep en als de machines nogmaals achteruit werken, schuift het schip van de rots af. Gelukkig blijkt het lek niet ernstig te zijn.

Het anker wordt uitgeworpen. Alle mannen zijn druk bezig, want er is veel werk te doen. De zware pakken en kisten worden versjouwd naar het achterschip. En

zo is het mogelijk, dat ze geen onraad bespeuren. Het geluid van de pompen overstemt het gerucht van twee boten, die dicht langs de oever naderbij komen. Tegen de steile, donkere berghellingen zijn de boten voor de mannen op het schip onzichtbaar.

Als de twee jonken op dezelfde hoogte gekomen zijn als de „vuurboot”, zwenken ze van de oever af en beschut door de duisternis kunnen ze onopgemerkt langzij komen. Dan gebeurt alles met een verrassende snelheid.

Uit de jonken klimmen een twintigtal mannen naar boven, hun geweren gereed om te vuren en met een woeste kreet: „Da, da . . . doodt de „Witte Wolf” springen ze over de verschansing.

Een gelijk gevecht is het niet, daarvoor gaat de overrompeling te snel. Slechts enkele mannen kunnen hun geweren grijpen, maar te laat. Van alle kanten knallen de schoten over het dek.

De mannen van de „Witte Wolf” zijn goed zichtbaar in het licht van de lantaarns en velen storten neer op het dek.

Er ontstaat verwarring en sommigen springen overboord, doch slechts om meegesleurd te worden door de sterke stroom.

Alles speelt zich in een ogenblik af.

Een kort bevel en onmiddellijk houdt het schieten op. De overige soldaten zien het nutteloze in van tegenstand en ze geven zich over. Ze worden in een kajuit gevangen gezet om de volgende morgen hun vonnis te horen.

Niet lang duurt het, of het wordt stil op het dek en alleen het gezoem van de pomp, die nog steeds in werking is, wordt gehoord.

Die nacht kan Yan niet in slaap komen. Onafgebroken ligt hij te luisteren, of er geen voetstappen in de gang naderbij komen, want hij twijfelt er niet aan, dat er eindelijk redding is gekomen.

Boven zijn hoofd hoort hij onophoudelijk heen en weer lopen en af en toe klinken korte bevelen. Maar er gebeurt verder niets.

Eerst als de morgen aanbreekt hoort hij stemmen in de gang, maar de deur van hun gevangenis blijft gesloten.

Als Yan wil roepen, belet Mister Stevens hem dit.

„Wacht maar rustig af, jongen . . .” zegt hij.

Toen gisteravond het gevecht boven hun hoofden woedde had hij zich angstig afgevraagd wat er nu ging gebeuren. Hij was er niet zo zeker van als Yan, dat hun gevangenschap ten einde was, want hij had nu wel geleerd om bevreesd te zijn voor die beruchte benden.

Daarbij wisten ze niet eens zeker wie de overwinnaar was geworden in het korte gevecht, dat zich op dek had afgespeeld. En al was het dan de bende van de „Zwarte Tijger”, zoals Yan volhield, zou het groot verschil maken?

Mister Stevens is er bang voor!

Hoor, wat gebeurt daar op het dek?

Er klinkt een commando. Geweerschoten knallen.

Begint het gevecht weer?

Maar neen, het wordt onmiddellijk stil.

Angstig luistert Yan of er nog meer schoten volgen.

Mister Stevens verbreekt de spanning.

„Yan,” zegt hij . . . zou je kunnen sterven . . . ?

Yan kijkt verbaasd op bij deze vraag.

Sterven . . . nú

„Maar, blanke meester . . . er komt redding . . . dadelijk zijn we vrij.”

„Best mogelijk . . . maar beantwoord mijn vraag eens.”
Yan aarzelt.

„Als ik was zoals San-Ling, zou ik niet bang zijn om te sterven,” komt eindelijk zijn ontwijkend antwoord. Mister Stevens vraagt niet verder.

Hij heeft deze vraag niet zonder reden gesteld, want hij begrijpt maar al te goed, wat er zojuist op het dek gebeurd is.

Hij moet zich sterk vergissen, als daar geen terechtstelling heeft plaats gehad.

„Zo gaat het in dit land,” denkt hij, „. . . het leven telt hier weinig.”

Op dat ogenblik klinken in de gang stemmen.

De deur gaat open en twee vreemde soldaten staan in de opening, hun geweren klaar om te schieten.

„Breng mij bij uw aanvoerder,” zegt Mister Stevens, die naar voren treedt, „ik wil met hem spreken.”

In 't kort vertelt hij, waarom zij hier gevangen zitten. De soldaten, die de boot moeten doorzoeken, laten hun geweren zakken, als ze zien, dat de mannen allen ongewapend zijn.

„Blijf rustig . . . dan gebeurt er niets,” zegt de een, „als gij vijanden zijt van de „Witte Wolf”, zijn wij jullie vrienden. Volg ons maar.”

Een van de soldaten gaat voor, de ander sluit de rij en zo verlaten de mannen hun gevangenis, waar ze vele weken in hebben doorgebracht.

Yan begrijpt wat er gaat gebeuren: ze worden naar de hoofdman gebracht.

Op het dek staan andere soldaten. Ze zijn allen goed gekleed. Om hun middel dragen ze een brede band met patronen en allen zijn voorzien van een klein geweer.

Voor de kajuit van de kapitein staat een soldaat op wacht. Eerst wordt Mister Stevens binnengelaten om verhoord te worden.

Het duurt lang, maar eindelijk gaat de deur open.

De blanke man loopt tussen twee soldaten en zijn handen zijn gebonden

Yan begrijpt niet wat dit moet betekenen maar lang tijd om er over te denken heeft hij niet, want hij wordt naar binnen geduwd.

Een ogenblik staat hij beduusd.

De kajuit is vol mannen, die om een tafel geschaard zitten.

Yans ogen gaan van de een naar de ander.

Aan het einde van de tafel staan twee soldaten en tussen hen zit . . . hun hoofdman „De Zwarte Tijger”, de man wiens naam de laatste tijd een geduchte klank heeft gekregen.

Yan kan zijn gezicht niet zien, want de man kijkt onafgebroken naar iets, dat hij in de hand houdt.

Een soldaat beduidt Yan, dat hij naderbij moet komen.

De hoofdman legt het ding, waar hij op heeft zitten staren neer en Yan ziet tot zijn verbazing, dat het 't portret van San-Ling is.

Dan kijkt de Zwarte Tijger op.

Een ogenblik duizelt het Yan. Waakt hij nu, of droomt hij?

Daar voor hem zit . . . zijn broeder San-Lo.

Ook deze kan zijn verrassing een ogenblik niet verbergen, maar onmiddellijk herstelt hij zich.

Yan begrijpt, dat San-Lo niet wil laten blijken, dat daar zijn broeder voor hem staat.

Het kost hem grote inspanning, maar hij slaagt er in om antwoord te geven op de vragen, die hem gesteld worden.

Hij moet vertellen hoe hij op dit schip is gekomen.

Langzamerhand krijgt hij zijn kalmte terug en op de vraag van de hoofdman, wat hij gaat doen als ze hem vrijlaten, zegt Yan: „Ik wil de koopwaar van mijn meester, die hier op dit schip is, op hun plaats van bestemming brengen. Ik weet, dat de „Zwarte Tijger” een eerlijk man is; hij zal mij alles teruggeven.”

Er glijdt een glimlach over het gelaat van San-Lo. Is dit zijn jongere broeder? Hij is veranderd, hij is geen kind meer, hij is een man geworden in de tijd, die voorbij is gegaan.

Hij durft zijn woord te doen en slim is hij ook, denkt San-Lo.

De mannen mompelen echter ontevreden: de waren zijn het deel, dat hun toekomt van de buit, maar op een woord van hun hoofdman zwijgen ze.

„Goed, jongen . . . de „Zwarte Tijger” is een eerlijk man . . . je krijgt alles terug en je kunt gaan waar je wilt.”

Het onderhoud is afgelopen.

Geen van de mannen durft nog iets te zeggen.

Op hun beurt komen de andere gevangenen om hun verhaal te vertellen.

Yan is naar buiten gegaan. Hij wil eerst eens rustig nadenken.

't Is haast niet te begrijpen voor hem, dat dit alles werkelijkheid is.

De „Zwarte Tijger” . . . zijn broeder. Hoe wonderlijk, dat hij het juist is, die hem gered heeft uit de handen van de „Witte Wolf”.

In een slag is alles voor hem veranderd: hij heeft zijn vrijheid terug, zijn koopwaren kan hij bezorgen, maar bovenal: hij heeft zijn broeder San-Lo teruggevonden. Yan staat bij de verschansing. Voor hem ligt de steile berghelling, die bijna loodrecht uit het water oprijst. Het lijkt wel, of de rivier zich hier een bed heeft uitgegraven dwars door een hoge berg heen.

Als Yan omhoog kijkt, ziet hij boven zich een smalle streep van de blauwe lucht en zijn gedachten gaan naar Hem, Die daar hoog in de hemel woont.

Had hij niet tot God gebeden, of Hij hem wilde helpen? En was zijn gebed niet op veel wonderlijker wijze verhoord, dan hij had durven hopen?

Tegen de avond komt een soldaat Yan zeggen, dat de hoofdman hem wil spreken.

Yan heeft hier de gehele dag op gewacht.

Als hij binnengelaten wordt in de kajuit, ziet hij dat San-Lo alleen is.

„Yan . . .”

„San-Lo . . .”

Het valt Yan nu op, dat zijn broeder veranderd is. Hij is ouder geworden in zijn gezicht.

„Yan, hoe kom je hier? Waarom ben je weggegaan uit ons dorp?”

Veel heeft San-Lo te vragen en Yan vertelt hem uitvoerig zijn wederwaardigheden.

„En dit . . .?” San-Lo wijst op het portret van San-Ling.

„Ik heb het gevonden bij de bezittingen van de rovers.”

Yan vertelt van het „Grote Huis”, van de blanke zending en van de vriendelijke zuster Margarethe.

San-Lo heeft meer gehoord van deze mensen en hij weet ook, waarom ze in zijn land zijn gekomen.

Al gelooft hij niets van de praatjes, die er gaan over de „blanke duivels”, in zijn hart haat hij hen toch.

Wat hebben die vreemdelingen in zijn land nodig?

San-Lo kijkt zijn broeder scherp aan.

Dan vraagt hij: „Wat hebben ze je daar verteld in dat „Grote Huis”?”

Yan hoort de geprikkelde toon in San-Lo's stem.

„Ze zijn goed voor San-Ling geweest,” ontwijkt hij de vraag, „het zijn goede mensen, die ons niet haten.”

Yan voelt, dat San-Lo de blanke mensen niet vriendelijk gezind is.

„Geloof jij soms ook in de God van die mensen?”

Ik weet wel, wat die mannen hier komen doen. Ze kunnen mooi spreken, ze helpen de zieken en waarom . . . ?

Wij moeten in hun God geloven, wij moeten doen wat zij zeggen.

Ze zijn gekomen om ons domme volk te onderwerpen." Yan luistert naar de woorden van San-Lo.

„Oudere broeder," zegt hij dan . . . „gij vertelde me vroeger, dat je niets geloofde van alles wat onze eerbiedwaardige vader ons vertelde over de goede en de boze geesten.

Jij was het, die maakte, dat ik ook ging twifelen.

In het „Grote Huis" zijn ze goed voor me geweest.

En San-Ling hebben ze opgenomen, toen ze door de mannen van de „Witte Wolf" halfdood aan de kant van de weg was achtergelaten.

Waarom . . . ? Wij konden ze niets teruggeven, want we waren arm.

Waarom deden die mensen dit dan?

Ik zal het je zeggen, San-Lo, omdat hun God dat wil, omdat Zijn Zoon Jessu hen naar ons land gezonden heeft om ons van hem te vertellen.

Jessu kan alle mensen helpen. Hij belooft hen, dat zij, als ze Hem liefhebben, in de hemel mogen komen. En als je in Jessu gelooft, ben je niet bang meer voor boze geesten, dan ben je altijd blij . . . evenals San-Ling.

Oudere broeder . . . ik geloof ook in die God en ik wil ook Jessu liefhebben."

Nu opeens, nu San-Lo zo schamper spreekt over de God van de blanken, heeft Yan het ingezien: alles wat hem geleerd is in het „Grote Huis" is hij niet vergeten, neen, het leeft nog in zijn hart.

Het is, of hij door de woorden van San-Lo voor een keus is gesteld en hij heeft gekozen.

Het zaad, dat lang geleden in zijn hart was gestrooid, droeg nu de eerste vrucht.

Op dit ogenblik is alle twijfel weg: hij kan niet anders spreken, ook al vertoornt hij hierdoor wellicht zijn broeder.

San-Lo haalt zijn schouders op. Hij begrijpt niet veel van alles wat Yan daar zegt.

Hij voelt er weinig voor om zijn broeder tegen te spreken en hij begint over wat anders.

Op het schip gaat alles weldra zijn gewone gang.

De gevangen schippers zijn losgelaten.

Hun koopwaar is de prijs voor hun vrijheid, want de „Zwarte Tijger” heeft de geroofde goederen verdeeld tussen zijn mannen.

Alleen Yan heeft zijn lading mogen behouden en de mannen hadden er verder geen aanmerking op gemaakt.

Yan hoorde van de stuurman, dat alle mannen van de „Witte Wolf”, die gevangen waren genomen, de volgende morgen zonder pardon waren doodgeschoten.

Ook hoorde hij van hem, dat Mister Stevens nog steeds gevangen zat.

Op de vraag, of San-Lo hem niet los wil laten, krijgt hij een ontwijkend antwoord en ook mag hij hem niet bezoeken.

Telkens herhaalt Yan zijn verzoek. Hij vertelt San-Lo hoe goed en vriendelijk Mister Stevens voor hem geweest is in de dagen van hun gevangenschap, hij pleit voor hem, maar niets helpt.

San-Lo blijft weigeren.

Hij vertelt Yan niet, dat hij met zijn mannen beraadslaagd heeft over het lot van de blanke, maar dat zijn soldaten onverzettelijk waren in hun haat tegen de vreemde indringer.

Ze wilden hem niet loslaten en San-Lo moest een andere gelegenheid afwachten om voor de vriend van zijn broeder te pleiten.

Zijn mannen waren gewend te gehoorzamen en als San-Lo zijn wil had willen doordrijven zou er niet één de moed hebben gehad om hem te weerstaan.

Doch San-Lo wacht zijn tijd af. Hij heeft andere plannen.

In de strijd tegen het leger van de „Witte Wolf” had San-Lo zich een dapper aanvoerder getoond.

Nadat hij zijn dorp verlaten had, had hij zich met zijn mannen eerst aangesloten bij het leger, dat de gouverneur van de provincie, had aangeworven, om zijn gebied te zuiveren van de rovende benden.

Het verhaal, dat Yan eenmaal hoorde van de schipper was juist geweest en San-Lo had een groot aandeel gehad in de vernietiging van het gehate leger.

Hij was goed bekend in de bergen waar de roverhoofdman was ingesloten en het was aan hem te danken, dat vele rovers, die langs de kleine bergpaadjes wilden ontvluchten, de dood vonden in de diepe ravijnen of wilde bergstromen.

Toen hem een plaats als officier was aangeboden, had hij echter geweigerd.

De gouverneur was van mening, dat de strijd met de „Wolf” was afgelopen, maar San-Lo had met enkele soldaten en de overgebleven mannen van zijn dorp een klein legertje gevormd, dat voortging met de achtervolging.

Het had hem veel moeite gekost de mannen aan orde en tucht te wennen, maar het was tenslotte gelukt.

Reeds lang had hij het overblijvende deel van de bende laten bespionneren, maar het was hem niet gelukt de gehele bende op te sporen.

Tot op een dag Sing-Wo — een van zijn vroegere soldaten — terugkwam en hem vertelde, wat er op de rivier gebeurd was.

Deze gelegenheid had San-Lo niet voorbij laten gaan. Zorgvuldig hadden ze hun plannen gemaakt en de „vuurboot” was gevolgd op zijn tocht langs de rivier. San-Lo had het ogenblik van de overval juist gekozen en zonder veel moeite was de boot in hun bezit gekomen en de bende vernietigd.

Hiermee had San-Lo dus zijn belofte gehouden: hij had zich gewroken.

De laatste dagen denkt San-Lo vaak aan wat er nu moet gebeuren. Voorzover ze niet gesneuveld waren, zijn de mannen, die met hem waren weggetrokken, teruggegaan naar hun dorp. San-Lo had het hun aangeraden, want er was daar veel werk te doen.

De soldaten, die nu onder zijn bevel staan, zijn meest mannen, zoals San-Lo. Zij waren ook door de nood gedwongen, doch hun hoofdman had er hun voor behoed, dat ze rovers werden, zoals de mannen van de „Witte Wolf”.

Vaak heeft hij teruggedacht aan zijn verwoest dorp, hij weet, dat men daar op hem wacht, want hij moet de plaats innemen van zijn vader als hoofd van de erf-familie. Hij verlangt naar zijn dorp terug, zoals hij steeds verlangde na een van zijn zwerftochten naar de stilte en rust van zijn woonplaats in de bergen.

Zou nu het ogenblik gekomen zijn om terug te gaan? Hij heeft Yan teruggevonden en ze zouden dus samen kunnen gaan.

Maar zijn soldaten?

San-Lo weet, dat verschillende van hen graag met hem mee willen gaan om weer een geregeld leven te beginnen. Daar komt nog iets bij.

Al meer en meer komt in zijn land de rust terug.

Na de omverwerping van de keizerlijke troon was er een tijd van woelingen en onlusten gekomen.

Het volk had zijn haat gekoeld op de keizerlijke belastingambtenaren. Overal was het in opstand gekomen en in deze tijd was het een prachtige gelegenheid voor de opstandige generaal, die zich de „Witte Wolf” noemde, om te roven en te stelen.

Doch deze tijd was voorbij. Er is nu meer orde en regel gekomen. Het leger, dat vroeger soms even hard roofde als de benden, was nu versterkt en beter geregeld en daardoor werd het voor legertjes, zoals dat van de „Zwarte Tijger”, steeds moeilijker om zich te handhaven.

Dit alles maakt, dat San-Lo er steeds meer over gaat denken om een eind te maken aan zijn zwerversleven. Wie van zijn mannen mee wilde gaan, kon in zijn dorp een rustig bestaan vinden, wie hier wilde blijven kon zich verhuren als soldaat in het gouvernementsleger. Aldus besluit San-Lo om het zijn soldaten voor te stellen.

Het is een mooie morgen.

De zon is heerlijk opgegaan en op de rivier schijnen duizenden kleine lichtjes te dansen.

In het kalme water ligt de „vuurboot” voor anker en zachtjes deint het schip met de golven op en neer.

Op het voordek is het een drukte van belang.

Daar zijn alle mannen verzameld en ook Mister Stevens staat bij hen.

Zij allen wachten op de komst van de „Zwarte Tijger”. Het is op zijn bevel, dat deze mannen zich hier bevinden.

Ze staan in twee rijen geschaard, hun geweren voor zich op de grond.

Na een kort bevel staan ze allen gereed.

Daar komt hun hoofdman: de „Zwarte Tijger”. Ook hij draagt zijn geweer. Naast hem loopt Yan.

„De „Zwarte Tijger” heeft iets mede te delen aan zijn mannen,” zo begint San-Lo als allen gezeten zijn.

„Eens heb ik een eed gezworen, dat ik de dood van mijn eerbiedwaardige vader en moeder zou wreken op hem, die de oorzaak van al onze ellende en droefheid was.

Deze eed heb ik gehouden.

Gij allen zijt mijn getuigen: de rest van het leger van de „Witte Wolf” is vernietigd.

Nu roept mijn plicht mij om terug te keren naar het dorp, waar het huis van mijn familie reeds vele jaren onbewoond is.

De akkers moeten bewerkt en het vee verzorgd worden.

Ik kan sterke handen gebruiken, ik heb mannen nodig, die rustig willen leven en werken in mijn dorp in de lössbergen, om daar een eerlijk stuk brood te verdienen.

Ons land is rustiger geworden en het leger is sterk.

Wat vele dorpen voorheen is overkomen, kan nu niet meer gebeuren.

Daarom . . . U allen, die mij trouw gevolgd zijt in deze jaren, nodig ik uit om mee te gaan. Ieder is welkom in mijn dorp.

Wie echter de wapens niet neer wil leggen, voor hem is plaats in het leger van de gouverneur.

Ik zal graag mijn best doen, om U daar een plaats te bezorgen, want ook daar heb ik veel vrienden.”

Even houdt de „Zwarte Tijger” op.

Zijn blik glijdt langs de verweerde gezichten van zijn soldaten, die hij nu gaat verlaten.

Dan gaat hij voort: „Mijn besluit om heen te gaan staat vast.

Alleen . . . ik eis nog eenmaal van U gehoorzaamheid.

Kies het een, of het ander.

Ga met mij mee, of wordt soldaat in het gouvernementsleger. De mensen moeten niet kunnen zeggen, dat mannen uit het leger van de „Zwarte Tijger”, doodgewone rovers zijn geworden.

Vanaf het ogenblik, dat gij zult kiezen, heeft de bende van de „Zwarte Tijger” opgehouden te bestaan.

Een ding rest mij nog te doen.

Wij hebben steeds wat wij buit maakten van de „Witte Wolf” en zijn bende eerlijk verdeeld, naar de wetten, die bij ons gelden.

Volgens dit recht, behoort deze boot met zijn inhoud aan ons en het is ongetwijfeld de rijkste buit, die we ooit in handen hebben gekregen.

Doch ik heb een verzoek te doen.

Ik wilde U vragen deze buit voor een gedeelte af te staan.

Niet terwille van deze blanke man, die niet thuis hoort in ons land, wil ik U dit verzoek doen, maar ter wille van hem . . . mijn jongere broeder San-Yan."

San-Lo wijst op Yan en alle mannen kijken hem verbaasd aan.

„Ja, dit is mijn broeder, de zoon van mijn eerbiedwaardige vader . . .

Ik wist niet, dat hij op dit schip was, toen wij het overmeesterden en evenmin wist hij, dat de „Zwarte Tijger" zijn broeder San-Lo was.

Onze laatste slag was goed. Het overschot van de „Witte Wolf" is vernietigd en ik heb mijn broeder teruggekregen.

Namens hem doe ik dit verzoek. Hij heeft mij verteld, dat deze blanke man niet is als de anderen van zijn ras, die ik ken.

Hij heeft mijn broeder geholpen, hij is vriendelijk voor hem geweest tijdens zijn gevangenschap.

Ik wil hem daarvoor danken.

Maar ik wil niet, dat gij schade lijdt.

Als gij deze blanke man de boot teruggeeft, kunt ge mijn aandeel in de buit, die ik in deze jaren heb verzameld, daarvoor in de plaats ontvangen.

Ik heb dit geld niet nodig. In mijn dorp liggen vele akkers, die mij weldra ruimschoots zullen geven wat ik nodig heb.

Vanavond wil ik Uw antwoord horen.

En tenslotte: ik heb steeds als Uw hoofdman het recht gehad te beslissen over het leven van hen, die wij gevangen namen. Nog eenmaal wil ik van dit recht gebruik maken.

Ik, de „Zwarte Tijger”, schenk aan deze blanke man het leven en de vrijheid.”

Het blijft nog geruime tijd stil op het dek.

Zowel Yan als Mister Stevens staan sprakeloos van verbazing. Vooral de laatste, want hij had, nadat zijn gevangenschap had voortgeduurd, in het minst deze edelmoedigheid niet verwacht.

Niet alleen zijn leven mocht hij behouden, doch ook het plan waar hij zolang voor gezwoegd had, kon hij wellicht voortzetten!

Dat was meer dan hij ooit heeft durven verwachten.

Als allen reeds verdwenen zijn, staat hij daar nog met Yan.

„God heeft ons gebed op een wonderlijke wijze verhoord, vind je niet, Yan?”

Yan knikt. Ook hij heeft dit immers reeds bedacht.

Lang staan ze nog samen op de voorplecht van het schip en Mister Stevens kan zijn geluk niet op, weer als vrij man te mogen rondlopen.

Die avond gebruiken Yan en Mister Stevens het avondmaal in de kajuit van San-Lo.

Deze weet het antwoord van zijn mannen.

Ze willen niets van San-Lo ontvangen en terwille van hem zullen ze graag zijn verzoek inwilligen.

Mister Stevens krijgt dus zijn „vuurboot” terug.

Geen wonder dat deze, als hij binnenkomt, geen woorden genoeg kan vinden om San-Lo te bedanken.

Maar San-Lo maakt een afwerend gebaar.

Onder het eten bespreken ze met elkaar de plannen voor de toekomst, want Mister Stevens komt met een voorstel voor de dag.

Hij wil graag, dat Yan bij hem in dienst komt.

Hij kan dan de handel leren en voor hem in het binnenland reizen om daar de produkten te kopen, die met de „vuurboot” vervoerd kunnen worden. Ze kunnen ook het dorp, waar San-Lo weldra leiding zal geven, in hun reisplannen opnemen.

Het is wel ver verwijderd, maar het is juist de bedoeling van Mister Stevens om naar deze streken, waar de bodem zo vruchtbaar is, zijn karavanen te zenden. San-Lo voelt eerst weinig voor het plan: hij heeft nog steeds weinig vertrouwen in de blanken.

Maar aan de andere kant is er ook iets, dat hem aantrekt. Zijn dorp, dat eeuwen tussen de bergen had gelegen, ver van de beschaafde wereld, zou ongetwijfeld vooruitgaan, als de gewassen van hun bodem beter vervoerd konden worden.

Lang spreken zij met elkaar over dit plan en San-Lo krijgt langzamerhand meer belangstelling.

Ook over andere dingen praten zij.

Onwillekeurig komt het gesprek ook op het bijgeloof, dat de Chinezen vaak zo wantrouwend maakt tegenover de blanken.

„Maar heel veel blanken verdienen ons vertrouwen niet,” zegt San-Lo.

„Zeker, ik weet dat, en helaas is dit zo, maar allen zijn immers niet zo. Er zijn er ook die het welzijn van Uw volk op het oog hebben.”

„Vertel me dan, waarom gij anders zijt?”

In eenvoudige woorden vertelt Mister Stevens aan San-Lo waarom hij gehoorzaam is aan zijn God.

„Nee, niet omdat ik bang ben, dat die God mij anders kwaad zal doen, zoals jullie bevreesd zijn voor je boze geesten... maar alleen, omdat God van mij vraagt gehoorzaam te zijn. En Hij is het, die eist, dat ik mijn naaste — en dat zijt ook gij — zal liefhebben.”

Yan luistert aandachtig naar deze ernstig gemeente woorden.

Hij weet het: het is moeilijk om Gods wil te doen, het is moeilijk om getrouw te zijn, maar hij weet ook, dat God hem helpen wil.

Nadat hij met San-Lo die eerste maal over deze dingen had gesproken was het voor hem, of er een licht was opgegaan.

Hij zag alles nu duidelijk voor zich. God had hem niet verlaten, al had hij zich weinig om Hem bekommerd in het jaar dat voorbijgegaan was.

God was het, die hem hier weer iemand deed ontmoeten, die Jezus liefhad.

Hij gaat de rust en de blijdschap, die hij gezien had bij San-Ling nu beter begrijpen.

Het geeft hem moed en kracht om voort te gaan en hij bidt tot God, of Hij hem sterk wil maken in het geloof.

Daarom ook wil Yan graag bij Mister Stevens in dienst gaan, want met hem kan hij over deze dingen spreken en veel heeft hij nog te vragen, wat hij tot nu toe niet goed heeft begrepen.

De volgende dag nemen ze afscheid van Mister Stevens. Yan gaat eerst met San-Lo terug naar hun dorp.

Mister Stevens zal de goederen van Yans meester verkopen en hem het geld doen toekomen.

Met San-Lo en Yan gaan ook enkele mannen, die het soldatenleven verwisselen voor een rustiger bestaan op het land.

Na een lange reis komen de zonen van San in hun geboortedorp aan.

Hun werk kan beginnen. Ook voor Yan!

In de jaren, die komen reist Yan in dienst van Mister Stevens, doch ook in dienst van de Here Jezus.

Want overal waar hij komt, vertelt hij van de lieflijke naam, die hemel en aarde verenigt en die ook klinkt in zijn land, opdat de miljoenen mensen, die daar wonen die naam eenmaal zullen kennen.

Op zijn reizen bezoekt hij ook enkele malen het „Grote Huis.”

Hij spreekt daar met zuster Margarethe over de dingen, die zij hem geleerd heeft.

En zij is blij, want ze weet het: God heeft haar gebed verhoord. Ook Yan heeft vrede gevonden in Jessu, evenals eenmaal zijn zuster San-Ling.

Jaren later ontving de zendeling, die toen in het „Grote Huis” woonde, een brief met een grote som gelds. Deze brief kwam van een rijk koopman en onderaan stond in keurige Chinese letters:

„Al de heidenen, Here, die Gij gemaakt hebt, zullen komen en zich voor Uw aanschijn nederbuigen.”

I N H O U D

Blz.

1 San-Yan en San-Lo	7
2 Bange geruchten	17
3 De „Witte Wolf” is gekomen	27
4 San-Ling	38
5 San-Ling wacht	48
6 Eindelijk	53
7 Op reis	60
8 In de grote stad	67
9 Koopman op de rivier	73
10 De moeilijkheden beginnen	81
11 In de macht van de „Witte Wolf”	87
12 In gevangenschap	93
13 Yan maakt een plan	98
14 Het plan gelukt	103
15 De „Zwarte Tijger”	109
16 Yan doet zijn keuze	113
17 Besluit	118